

โหราศาสตร์เบื้องต้น และ การใช้ฤกษ์

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระสิทธิสารโสภณ (ส่งวน โมสิโก)

ณ วัดอาวุธวิกสิตาราม

แขวงบางพลัด เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

๒๒ เมษายน ๒๕๒๒

โหราศาสตร์เบื้องต้น และ การใช้ฤกษ์

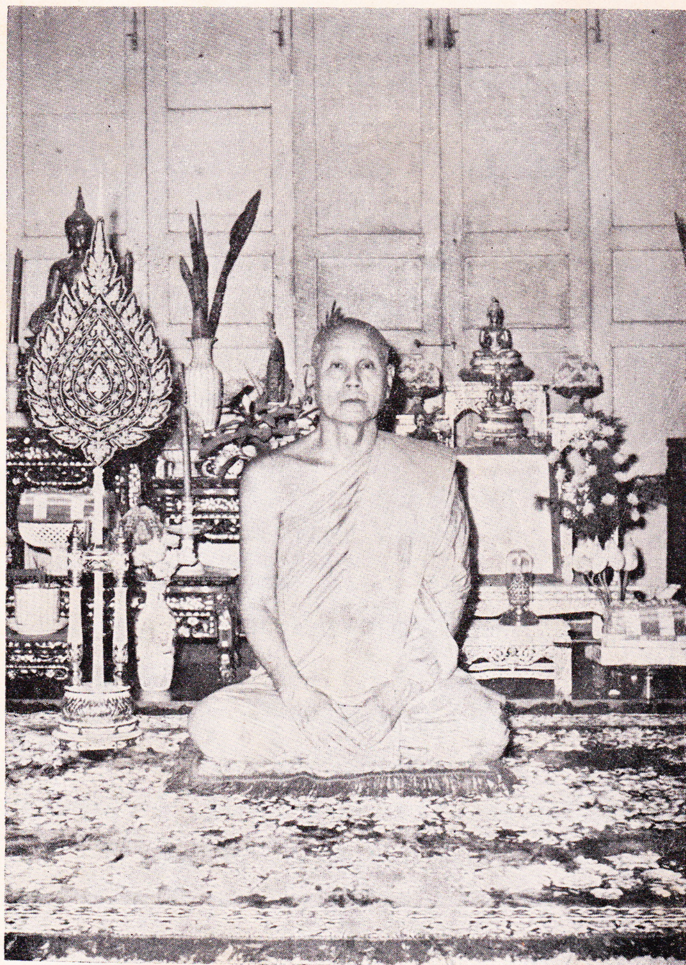
อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระสิทธิสารโสภณ (ส่งวน โมสโก)

ณ วัดอาวุธวิกสิตาราม

แขวงบางพลัด เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

๒๒ เมษายน ๒๕๒๒

พระสิทธิสารโสภณ โมสโก (สงวน สีตลายัน)

ชาตะ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๔๒

มรณะ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๗

ประวัติ
พระสิทธิสารโสภณ โฆสโก (สงวน สีตลายัน)

พระสิทธิสารโสภณ โฆสโก (สงวน สีตลายัน) เกิดเมื่อวันจันทร์ขึ้น ๖ ค่ำเดือน ๗ ปีกุน ตรงกับวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๔๒ เวลา ๙.๑๕ น. ที่ตำบลบ้านแหลมใหญ่ หรือเดี๋ยวนี้เรียกว่าคลองพระอุดม ๒ ใกล้วัดสะพานสูง อ. ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โยมผู้ชายชื่อ เย็น สีตลายัน โยมผู้หญิงชื่อ เครื่อง (ในสกุล แก้วสนธิ) ท่านทั้งสองได้ช่วยกันสร้างฐานะจนนับได้ว่าเป็นผู้มีฐานะดีเป็นปึกแผ่น เป็นที่นับถือของบุคคลในถิ่นนั้น มีบุตรธิดาทั้งหมด ๗ คน คือ

๑. ด.ญ.... (ถึงแก่กรรมตั้งแต่ยังเยาว์) ๒. ร.ต. ชื่น สีตลายัน
๓. นายชื้น สีตลายัน ๔. นายชิ้ม สีตลายัน
๕. พระสิทธิสารโสภณ (สงวน สีตลายัน)
๖. นายสมบัติ สีตลายัน ๗. นางกลีบ กลั่นกลาย

ขณะนี้คงเหลือน้องร่วมสายโลหิตเพียง ๒ คน คือ นายสมบัติกับนางกลีบ นอกนั้นถึงแก่กรรมหมดแล้ว

พระสิทธิสารโสภณ ได้ศึกษาอักษรสมัยมูลบทบรรพกิจตั้งแต่อายุได้ ๘ ขวบ ต่อเมื่ออายุ ๑๒ ขวบ ท่านพระครูโสภณศาสนกิจ (กลิ่น เจ้าอาวาสวัดสะพานสูงรองจากหลวงปู่เอี่ยม ได้ส่ง ด.ช. สงวนไปอยู่กับพระมหายาที่วัดจักรวรรดิ์ราชาวาส (สามปลื้ม) แล้วบรรพชาเป็นสามเณรศึกษามูลกัจจาย บาลี อยู่ระยะหนึ่งได้ลาสิกขาไปอยู่บ้าน ครั้นต่อมาเมื่ออายุได้ ๑๔ ปี นายเขียน แก้วสนธิ ซึ่งเป็นน้ากับป้าแสง อยู่หุ่น ได้นำไปฝากกับท่านเจ้าคุณพระอริยกวี (เซ่ง) วัดราชาธิวาส ตำบลสามเสน พระนคร เจ้าคุณเจ้าอาวาสได้มอบให้อยู่ในอุปการะของท่านพระครูสมุห์คล้อย (อุปการาจารย์) พออายุได้ ๑๖ ก็บรรพชาเป็นสามเณรอีกครั้ง

กับท่านอุปัชฌาย์ท้วม วัดบางขวาง จ. นนทบุรี แล้วศึกษา นักธรรม บาลีไวยากรณ์อยู่วัดราชาธิวาส

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสวัดบวรนิเวศ ทรงรับสั่งให้พระครูพุทธมนต์ปรีชา (เทศ นิเทศโก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชาธิวาสไปดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดสัมพันธวงศ์ (วัดเกาะ) ท่านได้ชวนสามเณร ๗ รูปซึ่งมีสามเณรสงวนรูปหนึ่งด้วยเป็นอนุจรไปอยู่วัดสัมพันธวงศ์ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๙ ได้ศึกษานักธรรมชั้นโท และแปลธรรมบทจบแล้ว แต่ไม่ได้เข้าสอบเพราะมีภาระกิจการศาสนาผูกพันมาก ครั้นอายุครบอุปสมบท ได้อุปสมบทเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๖๒ ณ วัดนี้ มีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวรเถระ) วัดเทพศิรินทราวาสเป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูวิบูลศิลขันธ์ (เทศ นิเทศโก) เป็นพระกรรมวาจารย์ ได้รับภาระหน้าที่ฝ่ายสงฆ์ที่วัดสัมพันธวงศ์ดังนี้

๑. เป็นครูสอนนักธรรมชั้นตรี ๒. เป็นภัตตุเทสก์

๓. เป็นอาจารย์ผู้อบรมศิษย์วัด ๔. เป็นเจ้าคณะกลางประจำสำนัก

๕. เป็นบรรณารักษ์

๖. เป็นเลขานุการสอบนักธรรมและบาลี ๗. เป็นกรรมการวัด

๘. เป็นเลขานุการรองเจ้าคณะมณฑลภูเก็ต

นอกจากนี้ยังช่วยสอนนักธรรมที่วัดสะแกหลักเมตร อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี และสอนที่วัดสะพานสูง คลองพระอุดม จ. นนทบุรี เมื่อถึงเวลาสอบนักธรรมสนามหลวงก็ได้นำข้อสอบไปเปิดสอบธรรมตามสำนักเรียน เช่น วัดสะแกหลักเมตร ปทุมธานี ที่จังหวัดเพชรบุรี วัดเดชา นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมเป็นต้น

ครั้นที่วัดอาวุธวิกสิตารามนี้ ว่างเจ้าอาวาส เพราะท่านปลัดเรือง

เจ้าอาวาสมรณะภาพแล้ว สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าวัดบวรนิเวศวิหาร ทรงรับสั่งให้พระรัชชมงคลมุนี เจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศ์หาพระภิกษุผู้มีความสามารถไปเป็นเจ้าอาวาส ท่านได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระครูสังฆรักษ์ (สงวน โฆสโก) เป็นผู้สมควรแก่ตำแหน่งจึงได้ย้ายมาเป็นเจ้าอาวาสที่วัดอาวุธวิกสิตาราม (บางพลัดนอก) เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๓

เมื่อได้ย้ายมาอยู่วัดอาวุธ ฯ แล้ว ที่วัดนี้ศาสนวัตถุทุกอย่างทรุดโทรมลงไปมากจึงจำต้องพัฒนาเป็นการใหญ่ เช่น บอกบุญผู้มีจิตศรัทธาหาทุนซื้อที่ดิน ๔ ไร่เศษขยายเขตวัดจนถึงถนนจรัลสนิทวงศ์ ตัดถนนเข้าวัด ก่อสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม สร้างกุฏิเป็นเรือนไม้และตึก ซ่อมหอสวดมนต์และหอนั่งจัดหาที่นา ๑๙๔ ไร่เศษ ให้เป็นที่ดินธรณีสงฆ์ สร้างที่ฌาปนกิจเป็นที่ถาวร พร้อมกับสร้างพระอุโบสถหลังใหม่และยังมีสิ่งที่ได้พัฒนาไปแล้วอีกมากมาย ตลอดจนหารายได้เข้าวัดโดยจัดตั้งทุนเป็นมูลนิธิตั้งไวยาวัจกรควบคุมการใช้จ่าย สรุปว่าพระสิทธิสารโสภณ (สงวน โฆสโก) ได้ปฏิบัติหน้าที่

๑. การปกครอง ๒. การศึกษา ๓. การเผยแผ่ ๔. การสาสนูปการ

ด้วยคุณงามความดีอันนี้จึงได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูมีราชทินนามตามสัญญาบัตรว่า พระครูคุณสารสุนทร เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๖ และเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ได้ทรงพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระสิทธิสารโสภณ (สงวน โฆสโก) นับว่าเป็นพระราชาคณะองค์แรกที่ปกครองวัดนี้

พระสิทธิสารโสภณมีร่างกายแข็งแรงไม่เคยเจ็บป่วยอย่างร้ายแรงมาเลยเพิ่งเริ่มอาพาธเป็นโรคหัวใจเมื่อคืนวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๑๗ รุ่งเช้าได้เข้ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราชแต่อาการไม่ดีขึ้นมาเลยจนกระทั่งวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๗ เวลาประมาณ ๑๔ น. ก็มรณภาพด้วยอาการสงบ ณ โรงพยาบาลศิริราช รวมอายุได้ ๗๔ ปี ๑๑ เดือน ๑๐ วัน อยู่ในสมณะเพศ๕๔ พรรษา

คิดถึงท่าน

"ท่านสิ้นใจแล้ว" จำไม่ได้ว่าใครบอกกับผมขณะเดินสวนกันที่บันได ชั้นบนโรงพยาบาลศิริราช ในวันนั้นผมหูอื้อ เย็นวาบเข้าหัวใจ มือตีนอ่อนหมดกำลังใจที่จะโหนตัวขึ้นบันไดต่อไป ไม่รู้ว่าน้ำตาได้ไหลออกมาตั้งแต่เมื่อไร ถึงเวลาที่ท่านต้องจากญาติพี่น้องจากผมไปแล้วหรือ ไปอย่างไม่กลับ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเวลาเช่นนั้นจะต้องประสพเข้าสักวันหนึ่ง แต่ทำอย่างไรก็หักใจ หักความโศกเศร้าสลดใจไม่ได้ ท่านต้องจากไปทั้งที่ภารกิจของท่านยังทำไม่เสร็จ การสร้างพระอุโบสถยังค้างอยู่ มีโครงการสร้างเมรุขึ้นใหม่ก็ยังไม่ได้ลงมือสร้าง ท่านก็รีบด่วนจากไป แต่วันนั้นนับว่าท่านได้ขึ้นมาประเดิมบนเมรุที่ท่านเคยมีปณิธานว่าจะสร้างขึ้นใหม่ ใครจะคาดคิดมาก่อนว่าท่านต้องประเดิมเมรุนี้เป็นคนแรก

ท่านเป็นพระที่ต้องยอมรับว่าท่านเป็นพระจริง ๆ มีการเคร่งครัดด้วยศีลธรรมพระวินัยไม่ด่างพร้อย ไม่มีนอกไม่มีใน ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเป็นที่เคารพ-นับถือของคนทั่วไป กราบไหว้ท่านได้อย่างบริสุทธิ์ใจ ปราศจากการตะขิดตะขวง อย่าได้แปลกใจเลยว่าทำไมคนจึงเข้าวัดมาหาท่านทั้งที่ท่านไม่ได้เป็นหมอดู ไม่เป็นหมอยา ไม่ได้เป็นหมอเสน่ห์และไม่ใช่นักเทศน์ ทั้งนี้เป็นเพราะท่านมีความบริสุทธิ์ทางกายทางใจ ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้ใด ไม่เป็นผู้สะสม มีการโอภาปราศรัยอย่างนุ่มนวลรื่นหูเป็นกันเอง ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ คนจึงเข้าวัดร่วมทำบุญสร้างถาวรวัตถุโดยไม่ได้กะเกณฑ์เกิดด้วยแรงศรัทธาเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างผมกับท่านนั้น แม้ไม่ใช่พี่น้องร่วมสายโลหิตเป็นเพียงลูกพี่ลูกน้องแต่กลับมีความรักใคร่ลึกซึ้งดุจพี่น้องคลานตามกันมา ระยะเวลาที่ผมอยู่กับท่านถึง ๑๒ ปี ในฐานะลูกศิษย์กับอาจารย์ และในฐานะพี่ชายปกครอง

น้องชาย ท่านไม่เคยใช้พระเดชปกครองผมมีแต่ใช้พระคุณให้ความเมตตาทำความร่มเย็นให้ตลอดมา ส่วนผมนั้นตั้งแต่สร้างฐานะจนยืนอยู่ได้จนทุกวันนี้ยังไม่เคยตอบแทนพระคุณของท่านเลย เนื่องในงานพระราชทานเพลิงครั้งนี้ผมจึงถือโอกาสแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อท่านโดยจัดทำหนังสือเป็นอนุสรณ์สนองพระคุณท่านที่มีต่อผมอย่างสุดที่จะพรรณนาได้ ขอให้วิญญาณของท่านจงรับรู้ด้วยเถิด

หนังสือ "โหราศาสตร์เบื้องต้น" เคยพิมพ์มาครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นเวลา ๑๗–๑๘ ปีมาแล้วมีผู้ถามถึงอยู่เสมอ จึงจัดพิมพ์ใหม่มีทั้งเติมทั้งตัดบางสิ่ง และเล่มนี้ได้สอด "การใช้ฤกษ์" ลงไปด้วย การใช้ฤกษ์หรือให้ฤกษ์ในหนังสือนี้เป็นเพียงหลักการไม่มีวิจิตรพิศดารอะไรต้องการให้อ่านฤกษ์ออก ผู้ต้องการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งนั้นต้องหาตำราศึกษาหาความรู้ความชำนาญเอาเอง ผมขอสะกิดและแทรกความรู้สึกส่วนตัวไว้สักเล็กน้อยว่า ฤกษ์นั้นช่วยคนให้พ้นกรรมเก่าได้หรือไม่ เช่นผู้มีชะตาที่ต้องจากเป็นหรือจากตายต่อกัน ผู้มีคู่สมรสที่ไม่ปรองดองกัน ให้ฤกษ์สมรสดี ๆ ช่วยได้หรือไม่ เป็นเรื่องที่น่าคิดว่า "กรรมเก่ากับฤกษ์" ใครจะมีอิทธิพลเหนือกว่ากัน

หนังสือนี้สำเร็จลงด้วยความร่วมมือของญาติและศิษย์ของท่าน จึงขอให้ดวงวิญญาณของท่านพระสิทธิสารโสภณ (โฆสโก สงวน สีตลายัน) อันบริสุทธิ์จงรับรู้เจตนานี้และขออำนาจกุศลราศีที่ท่านได้บำเพ็ญไว้โดยไม่ด่างพร้อยจงนำท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพนั้นเทอญ

อั้น แก้วสนธิ

"คำไว้อาลัยของศิษย์"

ท่านที่เคารพของผมจากไป เหมือนขาดร่มโพธิ์ ร่มไทร เมื่อท่านอาพาธอยู่โรงพยาบาลศิริราช ผมได้ไปเยี่ยมกับ น.ต. อุดม สุจินดามัย วันนั้นเป็นวันสงกรานต์ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗ พอท่านเห็นหน้าผมท่านได้ยื่นมือของท่านที่เคลื่อนไหวได้จับมือผมน้ำตาท่านก็ไหลออกมานองแก้ม ท่านพูดกับผมเป็นครั้งสุดท้ายว่า "เราไม่ไหวแล้ว" ต่อจากนั้นท่านก็ให้เอาผ้าชุบน้ำเช็ดตัวท่าน เมื่อเช็ดตัวท่านเสร็จแล้วก็ถือโอกาสสงน้ำสงกรานต์ท่านกับ น.ต. อุดม สุจินดามัย แล้วลาท่านกลับ ต่อจากนั้นอีก ๑๐ วัน คือวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๗ ท่านก็จากพวกผมไปไม่มีวันกลับ

เมื่อครั้งท่านอยู่วัดสัมพันธวงศ์ ท่านเป็นพระที่ประพฤติและปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัดองค์หนึ่ง และปกครองลูกศิษย์ของท่านอย่างมีระเบียบวินัย ดูแลศิษย์ให้ประพฤติปฏิบัติตัวดี อยู่ในศีลในธรรม ให้ซื่อสัตย์สุจริต ตกเวลาเย็นให้ศิษย์ของท่านสวดมนต์ไหว้พระทุกวัน ดูแลตลอดเวลารับประทานอาหาร และเวลานอน ท่านดูแลศิษย์ของท่านทุกกิริยาบท ให้อยู่อย่างมีระเบียบเรียบร้อยทุกคน ให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นคนดี ผมคนหนึ่งที่เป็นศิษย์ของท่าน เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๔๘๓ ท่านได้จากวัดสัมพันธวงศ์ มาเป็นเจ้าอาวาสวัดอาวุธวิกสิตาราม บางพลัด อ. บางกอกน้อย จ. ธนบุรี เวลานั้นมีพระอยู่ ๒ องค์ ท่านได้นำพระมาจากวัดสัมพันธวงศ์ไปสมทบอีก ๒ องค์ คือ พระมหาสุวรรณ และพระเสวกเวลานี้ลาเพศไปแล้ว ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อท่านมาอยู่วัดอาวุธ ฯ ท่านก็ได้ปฏิสังขรณ์ของเก่าให้มั่นคงถาวร เพราะของเก่าชำรุดทรุดโทรมลงมาก นอกชานที่เดินเข้ากุฏิ ก็ต้องเดินอย่างระมัดระวัง มิฉะนั้นก็ตกใต้ถุนไปเลย

นับได้ว่าท่านจากวัดสัมพันธวงศ์มาอยู่วัดอาวุธ ฯ ประมาณ ๓๔ ปี ทำความเจริญให้กับวัดอาวุธ ฯ มาก ตลอดทั้งพระภิกษุสามเณรที่บวชอยู่ที่วัดนี้และที่มาจากที่อื่นที่อาศัยร่มโพธิ์ ร่มไทร ให้อยู่ในโอวาทของท่าน ให้ประพฤติปฏิบัติพระ-

ธรรมวินัยตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัด ไม่ให้ประพฤตินอกรีตนอกรอย เพราะเหตุนี้จึงมีผู้เลื่อมใสศรัทธาท่านมาก ได้ฝากลูกหลานมาอุปสมบทกับท่านเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ท่านมิได้เป็นเกจิอาจารย์ ด้วยอำนาจพระธรรมวินัยคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่ท่านประพฤติปฏิบัติตามจนถึงวันมรณภาพของท่าน

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๗ เวลา ๒๐.๓๕ น. ผมได้รับโทรศัพท์จากคุณอาสมบัติ สีตลายัน ว่าท่านเจ้าคุณวัดอาวุธ ฯ ได้มรณภาพแล้ว ทำให้ผมเสียใจมากในชีวิตทำให้น้ำตาไหลออกมาอย่างไม่รู้สึกตัว ทั้งที่ผมมีจิตใจเข้มแข็ง ท่านเปรียบเหมือนบิดาของผมเพราะอยู่กับท่านมาตั้งแต่เป็นเด็กวัย ๗ ขวบ ในเมื่อท่านจากผมไป ก็เหมือนขาดร่มโพธิ์ ร่มไทร เมื่อท่านยังมีชีวิตท่านเคยเตือนสติผมทุกครั้งที่ไปหาท่าน เรื่องดื่มสุรา แต่บัดนี้ผมก็ทำตามคำเตือนของท่านแล้ว ว่าดื่มสุราทำให้สติเลอะเลือนทำให้เปลืองทรัพย์ ทำให้ร่างกายทรุดโทรม ทำให้ขาดความเชื่อถือต่อผู้บังคับบัญชา ทำให้การงานเสีย ทำให้อายุสั้น

ที่ใช้คำศัพท์ว่า "ท่าน" นี้หมายถึงพระสิทธิสารโสภณ (สงวน สีตลายัน) เพราะท่านเป็นหลวงอา เป็นอาจารย์ เป็นกรรมวาจาจารย์ ผมเป็นลูกศิษย์ เป็นศิษยานุศิษย์ และเป็นหลาน จึงใช้คำว่า "ท่าน" นี้มาตั้งแต่เด็กตราบเท่าทุกวันนี้ ขณะเมื่อท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดอาวุธ ฯ ผมก็ไม่เคยแสดงตัวให้ใครรู้ว่าเป็นหลาน แสดงตัวเป็นศิษย์ทุกครั้ง เป็นผลดีกันทั้งสองฝ่ายในการปกครอง

ในเมื่อท่านจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ลูกศิษย์และหลาน ๆ ที่อยู่กับท่านที่วัดสัมพันธวงศ์ก็ดี ที่วัดอาวุธ ฯ ก็ดี ทุก ๆ คนซาบซึ้งในบุญคุณของท่านเป็นอย่างมาก จึงขอน้อมกราบดวงวิญญาณพระสิทธิสารโสภณ (สงวน สีตลายัน) จงสู่สุคติสัมปรายภพนั้นเทอญ ฯ

จากศิษย์ **(ชิต สีตลายัน)**
กองตรวจท่า กรมเจ้าท่า

คติพจน์ คติธรรม

รวบรวมโดย ส. สีตลายัน

ดับไม่เหลือเชื้อไม่มีเป็นที่ตั้ง. (โลภ โกรธ หลง) สุขก็หวังมีแน่ไม่แปรผัน ถ้าไม่ดับจิตยังฟุ้งยุ่งทั้งวัน นิพานนั้นหมดหวังดังว่าเอย.

เสือมีเพราะป่าปก และป่ารกเพราะเสือยัง ดินเย็นเพราะหญ้าบัง และหญ้ายังเพราะดินดี.

ไม่ใช่ชาติใช่เชื้อ ถ้ามีการเอื้อเฟื้อ ก็เหมือนเนื้ออาตมา แม้เป็นชาติเป็นเชื้อถ้าไม่มีการเอื้อเฟื้อ ก็เหมือนกับเนื้อในป่า.

ขึ้นชื่อว่าคบกับคนพาล มีแต่จะได้รับความทุกข์ ทั้งโลกนี้และโลกหน้า โดยมีอธิบายว่า ภัย อุบาทว์ อุปสรรค์ เกิดขึ้นเพราะคนพาลทั้งสิ้น คนพาลอยู่ที่ไหนย่อมเป็นเสนียดในที่นั้น.

ผู้มีอารมณ์เย็นโกรธยาก แก่ช้าอายุยืนยาว ผู้มีอารมณ์ร้อนและรุนแรง โกรธง่ายแก่เร็วอายุสั้น.

ผู้อื่นทำร้ายตัวเรา ๆ ยังเรียกค่าเสียหายจากผู้นั้นได้. แต่อย่าลืมว่า ถ้าตัวของเราทำร้ายตัวเราเอง จะเรียกค่าเสียหายจากผู้ใดไม่ได้เลย. (อบายมุข)

เมื่อมั่งมีมากมาย มิตรหมายมอง เมื่อมัวหมองมิตรมองเหมือนหมูหมา เมื่อไม่มีหมดมิตร มุ่งมองมา เมื่อมอดม้วยหมูหมา ไม่มามอง.

จะดูละครโขนหนังกลับหลังหัน จะนึกขันถ้าดูตัวให้ทั่วก่อน โศกและรักจักเห็นเป็นตอน ๆ เหมือนละครโขนหนังทั้งโลกเอย.

ลืมอะไรก็ไม่น่ากลัว เหมือนกับลืมตัวจนเสียคน.

ไม้คดใช้ทำขอ เหล็กงอใช้ทำเคียว ส่วนคนคดและเบี้ยวใช้ทำอะไรไม่ได้เลย.

เสียงระฆังจะดังเมื่อตี เสียงคนจะดีในเมื่อทรัพย์สมบูรณ์ เสียงแห้งกินยาหายคลายเสียงดี แต่เงินขาดแม้เสียงมีก็เสียงเบา.

ถึงคราวร่ำรวย พรรคพวกเออออวย ว่าไรเป็นนั้น
มากญาติรวยมิตร คนชิดชอบกัน รับแขกทุกวัน
น่าเบื่อเหลือหลาย ถึงคราวจนกรอบ สิ้นตะบิดบอบ
เหตุการณ์กลับกลาย ญาติมิตรไม่มี เหมือนที่ฝนวาย
น้ำแห้งปลาตาย นี้เป็นธรรมดา.

ถ้าท่านจนถึงจะอยู่ในย่านการค้าก็ไม่มีใครเอ่ยถึงท่าน ถ้าท่านรวยแม้จะอยู่ในใจกลางหุบเขา ท่านก็จะมีคนเรียกร้องแซ่ซ้องสรรเสริญจากทุกสารทิศ.

บ้านจะดีมีศีลสัตย์เพราะวัดช่วย วัดจะสวยเพราะชาวบ้านมีทานศีล วัดกับบ้านขัดกันเป็นมลทิน. วัดมีศีลบ้านมีทานสำราญเอย.

วัดจะดี — มีหลักฐาน — เพราะบ้านหนุน ช่วยค้ำจุน — ตามศรัทธา เช่นอาหาร ตลอดทั้งสถานที่—มีโรงทาน ต้องสมานร่วมกันช่วย—ด้วยปัจจัย, บ้านจะงาม—ก็เพราะพึ่ง—อิงทางวัด ได้ช่วยจัดดัดแปรแก่นิสัย, ให้บ้านงาม—ความคิด—ด้านจิตใจ ถ้าขัดกันก็บรรลัยทั้งสองทาง.

สมบัติ สีตลายัน
๓๐ ซอยวัฒนานิเวศน์ ๗
ลาดพร้าว. กทม.

คำนำ

วิชาโหราศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องดวงดาวมาสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ของมนุษย์ เป็นศาสตร์ที่เก่าแก่มีอายุยืนหลายพันปีมาแล้วจนบัดนี้ก็ยังไม่มีใครทราบว่ามีแหล่งกำเนิดจากที่ใดก่อน นอกจากสันนิษฐานกันว่าเริ่มจากอินเดียตอนกลางแล้วแผ่ขยายออกไป

หลักฐานเท่าที่ปรากฏในชาติดึกดำบรรพ์ต่างก็แสดงว่าชาติเหล่านั้นรู้จักวิชาโหราศาสตร์มาแล้วทั้งนั้น เช่นชาวอียิปต์หรือไอคุปต์โบราณ คิดปฏิทินขึ้นเมื่อก่อนพุทธ-ศักราช ๓๖๙๘ ปี รู้จักการแบ่งวันในรอบปีให้มี ๓๖๕ วัน และรู้จักการเพิ่มอธิกสุรทินซึ่งยูเลียสซีซาร์ได้นำไปใช้ในอาณาจักรโรมัน ต่อมาสันตปาปาเกรกกอรี่ที่ ๘ ได้แก้ไขใหม่เป็นแบบปฏิทินทุกวันนี้ ส่วนทางด้านประเทศจีนก็รู้จักวิธีคำนวณสุริยคราธจันทคราธก่อนพุทธกาล ๓๐๐๐ ปี และรู้จักทำปฏิทินในปี ๒๗๘๕ ก่อนพุทธศักราช โดยท่านฟูสีนักปราชญ์สมัยนั้น ส่วนทางอินเดียเล่าพระเวทที่มีอายุก่อนพุทธกาล ๓๕๐๐ ปี ก็ปรากฏว่ามีพระเวทสดุดีดาวพระเคราะห์อยู่ด้วย ในคัมภีร์สุตตนิบาทมีการห้ามพระสงฆ์มิให้เรียนฤกษ์ยาม แสดงว่าโหราศาสตร์เจริญมานานหลายพันปีแล้ว

สำหรับโหรไทยเท่าที่ปรากฏหลักฐานแจ่มแจ้ง ก็เริ่มในสมัยสุโขทัยเป็นราชธานีมีศิลาจารึกว่าพญาฦๅไทย "ทรงอาจเรียนพระไตรปิฎกจบเสร็จ เรียนพระวินัย พระอภิ-ธรรมโดยโลกาจารย์ มีพราหมณะแลดาบสเป็นต้น สมเด็จบพิตรทรงพระราชบัญญัติคัม-ภีร์เพท ศาสตราคม ธรรมนิยาย มีโชติศาสตร์(ตำราโหร)เป็นต้น (ตำรา)พรรษามาสสุริยคราธ จันทรคราธ ทรงมีสรรพพิจารณา พระองค์ทรงพระปรีชาโอฬาริก ฝ่ายผลา-

คุณานุต (คือวันสิ้นเดือนสี่—ตรุษ) และศักราชที่เกิน ทรงได้แก้ให้สั้นเบาถูกต้อง พระองค์ทรงพิจารณา อูณ (ฤดู ?) อธิกมาส ทินวาร นักษัตร์ ให้ทราบเป็นสังเขปโดยกรรมสิทธิสมเด็จบพิตรอาจถอน อาจลบ อาจเติม" ผู้เรียนคัมภีร์สุริยยาตร์คือตำราทำปฏิทินโหราศาสตร์จะเห็นว่าให้เอา ๖๑๐ ลบจุลราชเป็น "สรุปอัปป" นั่นคือเป็นปีเริ่มต้นการลบศักราชของ พญาฦๅไทยในปีพุทธศักราช ๑๗๙๑ แล้วตั้งเกณฑ์คำนวณใหม่ ผู้ที่เปลี่ยนอุจนีไม่ได้ก็ไม่สามารถทำปฏิทินโหรก่อนจุลศักราช ๖๑๐ ได้

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี สมัยพระเจ้าปราสาททองก็มีพระโหราธิบดีเป็นโหรเอกทายแม่นยิ่งกว่าตาเห็น เคยทายไฟจะไหม้พระราชวังล่วงหน้าหลายวัน ทายหนูในขันครอบว่ามีกี่ตัว และสมัยพระนารายณ์มหาราชก็มีพระพิมลธรรม ทุกแผ่นดินต้องมีโหรไว้ประจำราชสำนัก นับว่าโหราศาสตร์ต้องเกี่ยวข้องกับราชการแผ่นดินเสมอมา สมัยกรุงเทพ ฯ เป็นราชธานีนี้ก็มี สมเด็จ ฯ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษมนตรี สมเด็จ ฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส และพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบิดาแห่งโหราศาสตร์ ได้ทรงแก้ไขเรื่องอธิกมาส อธิกวาร คัมภีร์สารัมย์ (วิธีคำนวณสุริยคราธ จันทคราธ) และการพยากรณ์เป็นที่เลื่องลือกันว่า การคำนวณสุริยคราธที่โคกโพธินั้นทรงคำนวณได้แม่นยำเสมอดาราศาสตร์สากลทีเดียว เป็นโหรเอกในยุคปัจจุบัน

วิชาโหราศาสตร์เป็นเสมือนหนึ่งดาบสองคม มีทั้งคุณและโทษ หากนำไปใช้ในทางช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่มืดมนต์อนธกาล ก็จะเป็นคุณประโยชน์หากผู้ไม่รู้จักบุญบาปนำไปใช้ในทางทุจริตคิดมิชอบก็เหมือนยื่นดาบให้โจรย่อมเป็นโทษอย่างมหันต์ เป็นภัยที่น่ากลัวอยู่ไม่ใช่น้อย โดยเหตุนี้การสอนศิษย์สมัยก่อนบรรดาครูอาจารย์ต้องดูชะตาศิษย์เสียก่อนว่า "ฆ่าอาจาริยทั้ง ๔ ได้หรือไม่" คำว่าฆ่าอาจารย์ทั้ง ๔ ท่านหมายถึงตัดโลภะ

โทสะ โมหะ และมานะ มานะได้แก่การเปรียบเทียบว่าชะตานี้ดีกว่าชะตานั้น อีกนัยหนึ่งหมายถึงการเย่อหยิ่ง โอ้อวด ผู้ฆ่าอาจารย์ทั้ง ๔ ตายนั่นแหละอาจารย์จึงให้เรียนได้

สมัยปัจจุบันนี้ตำหรับตำรามีมากมายศึกษาด้วยลำพังตัวเองได้ จะเพราะเหตุนี้กระมัง การทายชนิด "แม่นอย่างจับวาง" จึงไม่ใคร่ปรากฏหรือจะเป็นเพราะการคลาดเคลื่อนของดวงดาวประกอบด้วยเป็นข้อที่น่าคิด หากนับจากพระร่วงลบศักราชเมื่อ พ.ศ. ๑๗๙๑ มาถึงเวลานี้ก็ ๗๐๐ ปีเศษไม่ได้แก้ไขกฎการคำนวณคัมภีร์สุริยาตร์กันเลยเกณฑ์คำนวณทางสุริยาตร์ที่ให้ตั้ง ๒๙๒๒๐๗ นั่นคือจำนวนวันในรอบปีที่มี ๓๖๕.๒๕๘๗๕ วัน=๓๖๕ วัน ๖ ชั่วโมง ๑๒ นาฑี ๓๖ วินาฑี แต่เวลานี้พวกนักดาราศาสตร์สากลเห็นพ้องกันว่า ๑ ปีมี ๓๖๕.๒๔๒๒๑๘ วัน = ๓๖๕ วัน ๕ ชั่วโมง ๔๘ นาฑี ๔๗ วินาฑี จะเห็นว่าคัมภีร์สุริยาตร์มากกว่าปีละ ๒๓ นาฑีเศษ คิดเป็นทศนิยมก็จะได้ ๐.๐๑๖๕๓๒ วัน ถ้า ๗๐๐ ปี ก็ผิดวันไป ๑๑ วันเศษแล้ว วิธีคำนวณทำปฏิทินโหราศาสตร์ต้องใช้พระอาทิตย์เป็นหลัก ก็เมื่อหลักคลาดเคลื่อนเสียแล้ว ดาวเคราะห์ต่าง ๆ จะถูกต้องได้อย่างไร เวลานี้เราผิดกับทางสากลอยู่ ๒๓ องศาเศษ แต่ไม่มีใครอาจหาญจะแก้

อีกเหตุหนึ่งก็คงเนื่องมาจาก "อันโตนาฑี" คือเวลาสำหรับวางลัคนา อันโตนาฑีนี้ไม่ทราบว่าใช้ในท้องถิ่นใด บางครั้งวางลัคนาตามเวลาเกิดแล้วแต่รูปร่างลักษณะความเป็นอยู่ไม่ตรงก็ต้องเลื่อนลัคนากันใหม่ และมีข้อควรสังเกตด้วยว่า อันโตนาฑีในคัมภีร์สารัมภ์นั้น ใช้คำนวณสุริยคราธจันทคราธได้ถูกต้องควรเชื่อถือได้ แต่ไม่มีใครใช้กลับมาใช้อันโตนาฑีในคัมภีร์สุริยาตร์ที่ไม่มีทางพิสูจน์ได้ ได้มีผู้คิดคำนวณอันโตนาฑีสำหรับกรุงเทพ ฯ คือ เจ้าคุณบริรักษเวชชการและอาจารย์ทองเจือ อ่างแก้ว แต่ยังไม่มีคนใช้เพราะกลัวผิดกับที่คนอื่นใช้กัน จึงขอฝากให้นักศึกษาช่วยกันคิดค้นต่อไป

การเขียนตำราโหราศาสตร์ฉบับนี้ ได้เขียนแบบรวบรวมจากตำราต่าง ๆ และอาจมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดได้ แต่ด้วยต้องการจะสนองคุณท่านผู้ล่วงลับไปแล้วให้เป็นอนุสรณ์สำหรับท่าน จึงเกิดกำลังใจเขียนตำรานี้ขึ้น หากผิดพลาดประการใด หวังว่าคงได้รับอภัยจากทุกท่าน และขอให้ถือว่าตำราฉบับนี้เป็นบันไดเบื้องต้นที่จะก้าวไปสู่นักพยากรณ์ที่รุ่งโรจน์ต่อไป

ขอขอบคุณญาติ และมิตรผู้อุปการะหลายท่านที่ได้มีส่วนช่วยให้การจัดพิมพ์หนังสือนี้จนลุล่วงเป็นเล่มขึ้นมาได้จึงขอขอบคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้.

อิ่ม แก้วสิทธิ์

๒๑๒/๑๐๙ ซอยอำนวยสุข ๑

แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่

กรุงเทพฯ ๖

ภาคดวงชะตากำเนิด

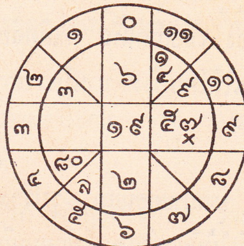
ก่อนจะศึกษาเรื่องโหราศาสตร์ ก็ต้องทำความเข้าใจเรื่องดาวพระเคราะห์และราศีกันก่อน ในดวงชะตาที่ผูกเป็นดวงไว้นั้น จะเห็นมีเลขตั้งแต่เลข ๑ จนถึงเลข ๐ เบื้องต้นต้องเข้าใจดังนี้

เลข ๑ แทนอาทิตย์ เลข ๒ แทนจันทร์ เลข ๓ แทนอังคาร เลข ๔ แทนพุธ เลข ๕ แทนพฤหัศบดี เลข ๖ แทนศุกร์ เลข ๗ แทนเสาร์ เลข ๘ แทนราหู เลข ๙ แทนเกตุ และเลข ๐ แทนมฤตยู

และส่วนจักราศีนั้นก็ต้องท่องให้ขึ้นใจตั้งต้นด้วย ราศีเมษ พฤษภ เมถุน กรกฎ สิงห์ กันย์ ตุลย์ พิจิก ธนู มังกร กุมภ์ มีน ชื่อของจักราศีก็ไม่ผิดกับการนับเดือนทางสุริยคติ แต่เรียกย่อลงเท่านั้น

สมมุติว่าคนเกิดวันอาทิตย์ที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔ เวลา ๑๖.๓๐ น. ผูกเป็นดวงชะตาขึ้น จะได้รูปดวงชะตาเป็นดังนี้

ชะตากำเนิด

ตามที่ให้ท่องจักราศีว่า เมษ พฤษภ เมถุน จนถึง มีนนั้น ที่ตั้งของจักราศีนั้น ๆ ได้เขียนตัวเลขไว้ตามช่องชั้นนอก เริ่มด้วยเลข ๐ เวียนซ้ายทวนเข็มนาฬิกามาเลข ๑,๒,๓, จนถึงเลข ๑๑. เป็นที่สุด ช่องเลข ๐ เป็นที่ตั้งของราศีเมษ เลข ๑ คือราศีพฤษภ เลข ๒ คือราศีเมถุน เรื่อยไปจนถึงเลข ๑๐ ราศีกุมภ์ และเลข ๑๑ คือราศีมีน ที่ตั้งของราศีเหล่านี้เป็นการตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลง เห็นที่ไหนต้องอ่านช่องเลข ๐ เป็นราศีเมษ ช่องเลข ๑ พฤษภเสมอไป

วิธีที่จะอ่านดวงชะตานี้ อ่านว่าศุกร์ (เลข ๖) อยู่ราศีเมษ อังคาร (เลข ๓) อยู่ราศีเมถุน ราหู (เลข ๘) และ มฤตยู (เลข ๐) อยู่ราศีสิงห์ จันทร์ (เลข ๒) อยู่ราศีตุลย์ พฤหัศ (เลข ๕) และเสาร์ (เลข ๗) อยู่ราศีมังกร เกตุ (เลข ๙) อยู่ราศีกุมภ์ อาทิตย์ (เลข ๑) และพุธ (เลข ๔) อยู่ราศีมีน

และยังมีที่สุดคตาอีกสิ่งหนึ่งคือ "ล" อยู่ที่ราศีกันย์ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกกันว่า "ลัคน์" หรือ "ลัคนา" นั่นเอง บางคนก็เขียนเป็น "ส" หรือ "ลั" ก็มี สรุปแล้วก็หมายถึง ลัคน์ หรือ ลัคนา ทั้งนั้น

ผู้ศึกษาโหราศาสตร์ต้องทำความเข้าใจเรื่องเลขแทนดาวเคราะห์และที่ตั้งของจักราศีเหล่านี้ให้ดี เพราะทั้งสองสิ่งจะเป็นบรรไดขั้นแรกของการศึกษาวิชานี้ มิฉะนั้นจะอ่านดวงชะตาไม่ออก จงจำเลขแทนดาวพระเคราะห์และที่ตั้งของจักราศีให้แม่นลัคนา คนที่เคย "ดูหมอ" มักจะคุ้นกับคำที่ว่า ลัคนาอยู่ราศี———เสมอ ๆ ลัคนาคือ จุดเกิดของเจ้าชะตานั่นเอง เมื่อเกิดนั้น จุดเกิดคือ ตัวผู้เกิด อยู่ในส่วนไหนของจักราศี มีดวงดาวอะไรให้คุณให้โทษบ้าง ท่านโหราจารย์ได้วางหลักไว้ดังนี้

ลัคนาอยู่ราศี

เมษ เมื่อเด็กลำบาก จะสบายตอนแก่ รูปร่างค่อนข้างผอม ถ้ามีบาปเคราะห์อยู่กับลัคนาจะทำให้มีผิวดำแดง มักฉุนเฉียว

พฤษภ ฐานะมั่นคงดี กลางคนมีเคราะห์ร้ายหนหนึ่ง แต่ตอนแก่สบาย มักมีผิวดำแดงร่างใหญ่มีเนื้อ ใจคอหนักแน่น

เมถุน รูปร่างสันทัด ผิวขาว ผมดก มักรวนเรไม่แน่นอน เป็นที่รักใคร่พึงพอใจของผู้ใหญ่

กรกฎ รูปร่างผอมสูงแขนขายาว ผิวดำแดง ผมมักแดง ลุ่มหลงอะไรเป็นพัก ๆ เรียบร้อยมีคนเมตตารักใคร่ดี

สิงห์ รูปผึ่งผายมีสง่า ผมบางแต่ขนดก ผิวขาว หลักฐานดี เจ้ามารยา โทสะร้าย ญาติน้อย มักจากพ่อแม่

กันย์ มีความสุขความเจริญดี ผิวขาว มักหัวแข็งไม่ยอมคน ร่างบางเล็ก มีปัญญาความรอบรู้ดี

ตุลย์ รูปร่างสันทัดค่อนข้างสูง ผิวดำแดง หนักแน่นและเที่ยงตรงดี มีหลักฐานเป็นที่พึ่งของญาติ

พิจิก มักระแวงรวนเร จากที่เกิดตั้งแต่เด็ก ๆ ถ้าเป็นหญิงมีไฝปานในร่มผ้า คบคนได้ง่าย ร่างสันทัดเอวกิ่ว ผิวดำแดง

ธนู เป็นผู้มีวาสนา เจ้าปัญญาและคารมดี มีหลักฐาน มักร่างใหญ่ผิวขาว ใจมักไม่เที่ยงตรง

มังกร เจริญกว่าวงศ์ตระกูล ใจหนักแน่นและเจ้าทิษฐิ ร่างสูง ผิวดำแดง หลังค่อมเล็กน้อย

กุมภ์ สบายตอนแก่ รู้จักเอาใจคน เจ้าชู้ ร่างมักสูงใหญ่ ผิวดำแดง จะได้เป็นที่พึ่งของญาติ

มีน มีหลักฐานดีแต่ขี้โรค มักหูเบาเชื่อง่าย ร่างสันทัด ค่อนข้างขาว มักเก็บตัวไม่เข้าหาใคร มีตำหนิที่หน้า

ตามที่กล่าวมาเป็นหลักพยากรณ์ลัคนาอยู่ตามราศีต่าง ๆ ตามรูปดวงชะตาตัวอย่างที่วางไว้นี้เรียกว่าลัคนาอยู่ราศีกันย์ มีผลอย่างไรอ่านดูตามฝอยในราศีกันย์

ความหมายของดาวเคราะห์

ขั้นต่อไปก็ต้องเรียนรู้ถึงดาวเคราะห์อยู่ตามราศีต่าง ๆ ต่อไป แต่ก่อนที่จะพูดถึงเรื่องดาวเคราะห์ในราศีต่าง ๆ ก็ต้องรู้หน้าที่ดาวเคราะห์นั้น ๆ ตามนี้

ดูสถานฟุ้งเฟื่องให้ดูอาทิตย์ ดูรูปดูจริตให้ดูจันทร์ ดูกล้าดูขยันให้ดูอังคาร ดูอ่อนดูหวานให้ดูพุธ ดูปัญญาบริสุทธิ์ให้ดูพฤหัศบดี ดูโภคสมบัติให้ดูศุกร์ ดูโทษดูทุกข์ให้ดูเสาร์ ดูมัวเมาให้ดูราหู ดูอายุยืนให้ดูเกตุ ดูโรคร้ายอาเพศให้ดูมฤตยู และยังได้เปรียบเทียบดาวเคราะห์ต่อไปอีกว่า

ลัคนาเปรียบดังพฤกษาใหญ่ อาทิตย์เปรียบเป็นราก จันทร์คือแก่นอังคารคือใบ พุธคือดอก พฤหัศบดีคือผล ศุกร์คือเปลือก เสาร์คือกิ่งและค่าคบราหูคือด้วงและแมลง

ดาวเคราะห์แต่ละดวงมีความหมายแตกต่างกันดังต่อไปนี้.

อาทิตย์	หมายถึงผู้ครองประเทศ คนมีอำนาจ เจ้านาย เกียรติยศ ผู้ชาย บิดา
จันทร์	หมายถึง หญิง มารดา บ้าน สิ่งที่เกี่ยวกับน้ำ นางผดุงครรภ์ ความอ่อนโยน
อังคาร	หมายถึง ทหาร ตำรวจ การทะเลาะวิวาท ญาติผู้ชาย คนกำพร้า ความมานะ ไฟ
พุธ	หมายถึง จดหมาย อาหาร ความจำ คำพูด นักประพันธ์ ญาติของมารดา
พฤหัศบดี	หมายถึง ศาสนา ราชครู กฎหมาย การเดินทางไกล ๆ

ศุกร์ หมายถึง เงิน ความรัก อาภรณ์ ความรื่นเริง ความกำหนัด ญาติผู้หญิง
เสาร์ หมายถึง สุขภาพ กรรมกร ความเศร้า นักท่องเที่ยว โบราณ วัตถุ บิดา
ราหู หมายถึง นักเลง พวกมิจฉาชีพ สิ่งมึนเมา ความลุ่มหลง
เกตุ หมายถึง วิญญาณธาตุ ความคิดอ่าน สุขภาพ ความเปลี่ยนแปลง
มฤตยู หมายถึง ช่างฝีมือ เครื่องจักร์ นักโหราศาสตร์ เทศบาล

ความหมายของดาวเคราะห์เหล่านี้ต้องจดจำ เพื่อพิจารณาดวงชะตา เช่นต้องการทราบว่า เจ้าของดวงชะตานั้นจะเป็นผู้มีวาศนาหรือไม่ เช่นนี้ต้องพิจารณาอาทิตย์ หรือต้องการทราบฐานะการเงินก็ต้องดูดาวศุกร์เหล่านี้เป็นต้น

ดาวเคราะห์ประจำราศีทั้ง ๑๒

ผู้ที่มีดาวพระเคราะห์อะไรอยู่ราศีเมษ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ จะปรากฏด้วยคุณวิชาต่าง ๆ มักไปทางไกล
จันทร์ จะมีจักษุแดงงามเป็นสายโลหิต อุดมกว่าญาติ
อังคาร จะมีศิลปศาสตร์ปรากฏแก่ท้าวพระยา ชอบค้าขายดี
พุธ จะเป็นนักเลงมีพงศ์พันธ์มาก มีวิชาดี
พฤหัศบดี จะมีภรรยาและทรัพย์มาก
ศุกร์ จะเป็นคนสนิทแห่งท่านผู้มียศศักดิ์ แต่มักผิดเมียท่าน
เสาร์ จะทุพลภาพ หากำลังกาย กำลังวิชาและทรัพย์มิได้
ราหู จะมีคุณวิเศษปรากฏแก่ท้าวพระยา มือตีนไม่ดีไม่งาม

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีพฤษภ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ จะต้องพึ่งตนเอง แต่มีปัญญาดี ชอบค้าขาย
จันทร์ จะเป็นกวีวิชาฉลาดในกาพย์กลอนต่าง ๆ

อังคาร จะต้องปรทารกรรมล่วงภรรยาท่านผู้อื่น

พุธ จะเป็นโจรหาละอายมิได้

พฤหัศบดี จะมีอัจฉริยยิ่งนัก มีลูกเมียมาก ตระหนี่

ศุกร์ จะมีทรัพย์สมบัติมาก รู้โหราศาสตร์

เสาร์ จะเข็ญใจยิ่งนัก มักผิดเมียท่าน

ราหู จะแกล้วกล้าในการสงคราม มียศศักดิ์สมบัติพอดี

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีเมถุน พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ ผู้นั้นจะหาโรคจักชุมิได้ มีทรัพย์ รู้โหราศาสตร์

จันทร์ มีภรรยาดี หานอกใจมิได เจรจาสมใจหญิง

อังคาร จะมีบุตรเพียง ๓ คน มักตื่น

พุธ เจรจาหาความสัตย์มิได้

พฤหัศบดี มีภรรยามักมีชู้ มิตรสหายมาก

ศุกร์ มีภรรยาเป็นที่รัก แต่มักผิดลูกเมียท่าน

เสาร์ หาศิลปศาสตร์อันใดมิได้เลย

ราหู เป็นนักเลง สตรีมีชู้ เมียมาก

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีกรกฎ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ ผู้นั้นหาทรัพย์มิได้ มักมากอาหาร

จันทร์ รูปงามมีผิวเนื้อขาว มักเร่ร่อน รู้โหราศาสตร์

อังคาร จะหาทรัพย์ได้ด้วยยาก เกียจคร้าน หยาบคายนัก

พุธ เป็นคนตระหนี่ เมียมักนอกใจ

พฤหัศบดี จะมียศศักดิ์สูงกว่าญาติทั้งปวง

ศุกร์ มีรูปงามพร้อมด้วยลักษณะอันดี

เสาร์ เจรจาเหลาะแหละหาทรัพย์มิได้ มักเที่ยวเตร่

ราหู มีปัญญาสามารถชนะคนทั้งปวง

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีสิงห์ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ ผู้นั้นหาเลี้ยงชีพยาก หายุ้งฉางมิได้ ดีแต่มีปัญญา

จันทร์ มีปัญญาแกล้วกล้าเฉลียวฉลาด

อังคาร จะเป็นพระยามีทรัพย์และยศศักดิ์มีเมียมาก

พุธ มีจิตร์หวั่นไหวด้วยภัยต่าง ๆ มักเล่นชู้

พฤหัศบดี ผู้นั้นจะเป็นใหญ่กว่าคนทั้งปวง ชอบการช่าง

ศุกร์ จะมีทรัพย์มิได้ยั่งยืน ชอบการเจ้าชู้

เสาร์ จะมีผมน้อย จะเป็นโจร หาเมียได้ยาก

ราหู ผู้นั้นโรคมาก จะต้องถ้อยความเนือง ๆ มีวิชามาก

ดาวเคราะห์อยู่ราศีกันย์ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ ฉลาดทางวาดเขียน ทำนาเจริญดีนัก รูปงาม

จันทร์ มักหูเบา จิตร์ไม่ยั่งยืน

อังคาร มีคุณปรากฏทุกแห่ง

พุธ มีโภคสมบัติมาก ปัญญาดี

พฤหัสบดี มีบุตร์ บริบูรณ์ด้วยโภคสมบัติ

ศุกร์ มีทรัพย์ตั้งอยู่มิคง

เสาร์ ผู้นั้นมีอายุยืน

ราหู จะมั่งคั่งด้วยทรัพย์สมบัติ

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีตุลย์ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ จะเป็นพาณิชย์ค้าขายดี

จันทร์ จะขวนขวายหาทรัพย์มาก

อังคาร จะมีชัยชนะศัตรู มักมีโรค

พุธ จะเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่

พฤหัศบดี ผู้นั้นจะมีศรัทธามีตระกูลอันอุดม

ศุกร์ จะมีทรัพย์สินและอาหารอุดม มักกำพร้า

เสาร์ จะมีบุญเป็นที่พึ่งแก่คนทั้งปวง

ราหู จะมียศอันอุดมหาผู้เสมอมิได้ แต่อาภัพเพื่อน

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีพิจิก พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ ผู้นั้นมีวิชามาก มักเกียจคร้าน สามหาว

จันทร์ จะพลัดพรากบิดามารดา

อังคาร มีจิตริษยาหาทรัพย์มิได้

พุธ ผู้นั้นปราศจากทรัพย์และวิชา พูดจาสามหาว

พฤหัศบดี ท้าวพระยาจะบูชา

ศุกร์ มีสมบัติต่าง ๆ เป็นอันมาก

เสาร์ จะพลัดพรากอยู่ที่ใดไม่นาน

ราหู ทำนาทำสวนดี มักอาภัพเพื่อน

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศีธนู พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ มีมานะมาก มักรู้วิชา

จันทร์ จะเป็นทาษท่าน ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น

อังคาร มีภรรยามักเป็นโจร ตนเองขี้โรค

พุธ เป็นโรคศีร์ษะและจักษุ

พฤหัศบดี มีวิชามาก มีทรัพย์สมบัติยั่งยืน

ศุกร์ ชอบเป็นข้าท้าวบ่าวพระยา มักเล่นชู้

เสาร์ มีพยาธิ์เบียดเบียฬมาก มีทรัพย์อุดม

ราหู เป็นโรคลมในศรีษะเนือง ๆ ชอบทางบุญ

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศี มังกร พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ มีปัญญามาก มักเล่นชู้

จันทร์ มีคุณวิชาปรากฏแก่คนทั้งปวง ขี้หึง

อังคาร จะเป็นใหญ่ประเสริฐด้วยคุณอันอุดม

พุธ จะมีทรัพย์กว่าญาติ

พฤหัศบดี มักต้องทำงานหนักในท้าวพระยา มักเศร้าหมอง

ศุกร์ มักมีจิตร์ขุ่นมัวพิกลจริต

เสาร์ จะเป็นทาษท่านผู้อื่น

ราหู มีทรัพย์มากประเสริฐกว่าคนทั้งปวง

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศี กุมภ์ พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ มักตกไร้เข็ญใจ

จันทร์ มีรูปงามชอบของหอม รู้วิชาการมาก

อังคาร มีทรัพย์ก็เก็บไว้มิคง

พุธ เป็นนักเลงสตรี มีชู้เมียมาก

พฤหัศบดี มีทรัพย์มีลาภมาก แต่เป็นนักเลงหญิง

ศุกร์ ศัตรูมักเบียดเพียฬ

เสาร์ มักเจ้าชู้

ราหู มีบุญมีลาภมาก ตอนแก่สบาย

ดาวพระเคราะห์อยู่ราศี มีน พยากรณ์ดังนี้

อาทิตย์ เป็นพ่อค้าพาณิชย์ มีทรัพย์

จันทร์ ค้าขายดีมีทรัพย์

อังคาร หาคุณอันใดมิได้จะมีภัยเนือง ๆ

พุธ มีญาติมากมักตกไร้

พฤหัศบดี มีปัญญาแต่หาทรัพย์มิได้

ศุกร์ มีบุญมากรูปงาม มีวิชามีทรัพย์

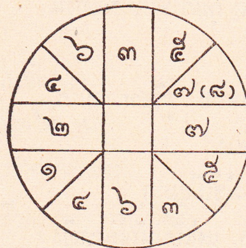
เสาร์ จะเป็นคนหินชาติต่ำช้า

ราหู ประกอบไปด้วยอุปัทวอันตรายมาก

ดวงเกษตรประจุนิจ

สิ่งสำคัญที่ควรรู้ต่อไปคือ "เกษตร" ดาวพระเคราะห์ในดวงชะตาของผู้ใด ถ้ามีดาวเคราะห์ปรากฏดังกล่าวต่อไปนี้เรียกว่า ดวงชะตาผู้นั้นมี "เกษตร"

ดวงเกษตร

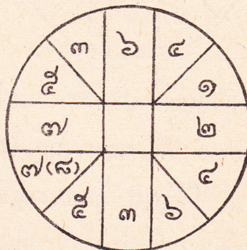
ชะตาใครก็ตามถ้ามีดาวอังคาร (๓) อยู่ราศีเมษหรือพิจิก, ดาวศุกร์ (๖) อยู่ราศีพฤษภ หรือ ตุลย์, ดาวพุธ (๔) อยู่ราศี เมถุน หรือ กันย์, ดาวจันทร์ (๒) อยู่ราศีกรกฎ, ดาวอาทิตย์ (๑) อยู่ราศีสิงห์, ดาวพฤหัศบดี (๕) อยู่ราศีธนูหรือมีน ดาวเสาร์ (๗) อยู่ราศีมังกรหรือกุมภ์, หรือราหู (๘) อยู่ราศีกุมภ์ ในราศีกุมภ์นั้น ความจริงเสาร์เป็นเกษตร แต่ให้ราหูอาศัยเรือนอยู่ ฉนั้นจะเป็นเสาร์หรือราหูก็ตามอยู่ราศีกุมภ์ถือว่าเป็นเกษตรด้วยกัน เหล่านี้เรียกว่าชะตานั้นมีเกษตร ตามชะตาตัวอย่างคงมีเสาร์เป็นเกษตร

เท่านั้น ดวงเกษตรนี้ต้องจำให้แม่นเพราะต้องใช้มาก และมีคำพยากรณ์แต่ละดาวเคราะห์ดังนี้

อาทิตย์	เป็นเกษตร	ผู้นั้นจะชนะศัตรู
จันทร์	,, ,,	ผู้นั้นจะเป็นที่รักแก่คนทั้งปวง
อังคาร	,, ,,	ผู้นั้นจะมีวิชาการมาก
พุธ	,, ,,	ผู้นั้นจะเป็นนักปราชญ์
พฤหัศบดี	,, ,,	ผู้นั้นจะมีปัญญามาก
ศุกร์	,, ,,	ผู้นั้นจะมีศีลอันยิ่ง
เสาร์	,, ,,	ผู้นั้นจะทรงอนุภาพกล้าหาญ
ราหู	,, ,,	ผู้นั้นจะมีเกศาอันบาง

ถ้าหากมีดาวเคราะห์อยู่ตรงกันข้ามกับเกษตร ต้องเรียกดาวเคราะห์นั้นว่า ประ เช่น ดาวศุกร์ แทนที่จะอยู่ราศี พฤษภ หรือตุลย์กลับไปอยู่ราศีเมษหรือพิจิกเสีย เช่นนี้เราเรียกว่าดาวนั้นเป็นประทำให้เสื่อมคุณภาพ เพื่อให้เห็นง่าย ๆ จะได้บอกตำแหน่งของดาวที่เป็น "ประ" ไว้ดังนี้.

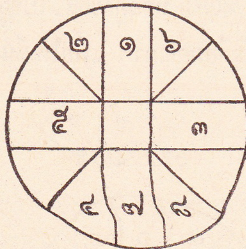
ดวงประ

อาทิตย์ เป็นประ ดีชั่วปนกัน มักอาภัพ
จันทร์ ,, ,, รูปไม่งาม มีเมียมาก
อังคาร ,, ,, อาภัพพี่น้อง พึ่งมิได้
พุธ ,, ,, อาภัพมิตร์สหาย
พฤหัศบดี ,, ,, อาภัพครู อาจารย์
ศุกร์ ,, ,, นัยตาจะพิการมักเอียง
เสาร์ ,, ,, มีมิตร์สหายมากแต่พึ่งมิได้
ราหู ,, ,, หยาบช้ากล้าแข็งนัก

ตามชะตาตัวอย่างนั้นก็ได้ ดาวศุกร์ (๖) ดาวราหู (๘) และดาวพุธ (๔) เป็นประ ดวงเกษตรและดวงประต้องจำให้แม่นด้วยเป็นหลักสำคัญทางโหราศาสตร์ ขั้นต่อไปที่ควรรู้ก็คือ ดวงอุจและนิจ

ดวงอุจ

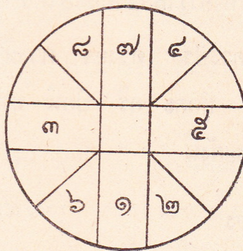
ผู้ที่มีดาวเคราะห์ตัวหนึ่งตัวใดอยู่ตามราศีที่กำหนดไว้นี้ เรียกว่าดาวเคราะห์นั้นเป็นอุจ หรือบางทีก็เรียกว่า มหาอุจ ทำให้ชะตานั้นคุ้มโทษได้

อาทิตย์ เป็นอุจ มีความสุขมาก มีปัญญา อุดมกว่าญาติ
จันทร์ ,, ,, ชนทั้งหลายจะบูชา มีสง่านัก อายุยืน

อังคาร	เป็นอุจ	มีสมบัติและมีบุตรภรรยามาก มักโทษะร้าย
พุธ	,, ,,	เจริญด้วยความสุข ชนะศัตรู
พฤหัศบดี	,, ,,	มีปัญญาแกล้วกล้าอุดมนัก
ศุกร์	,, ,,	มีรูปอุดม เป็นที่รักของมหาชน รู้ธรรม
เสาร์	,, ,,	มักดุร้าย มีความเพียรมาก โรคน้อย
ราหู	,, ,,	มีโภคสมบัติและพาหนะอุดม อายุยืน

ตามชะตาตัวอย่างไม่มีดาวเคราะห์ใดเป็นอุจเลย เมื่อดาวเคราะห์อยู่ตรงกันข้ามกับอุจ เราเรียกดาวเคราะห์นั้นว่า เป็นนิจ ดังรูปดวงต่อไปนี้

ดวงนิจ

อาทิตย์	เป็นนิจ	มีศัตรูมาก เป็นทาษตนเอง
จันทร์	,,	มีโรคมาก จะมีเหตุเพราะหญิง
อังคาร	,,	หาทรัพย์มิได้ บริวารไม่ดี
พุธ	,,	ญาติเป็นศัตรู ใจพาลแล
พฤหัศบดี	,,	มักเกิดโทษด้วยวาจา ปัญญาทราม
ศุกร์	,,	มีบุตร์มักตาย หรือแพ้เมีย ไม่เจริญเลย

เสาร์ เป็นนิจ เป็นคนทุศิล ร้อนทรัพย์

ราหู ,, จะต้องจองจำ ร้อนที่

ข้อสังเกต พุธอยู่ราศีกันย์ เป็นทั้งเกษตร์และอุจ และถ้าอยู่ราศีมีน ก็เป็นทั้งประและนิจ

ตามชะตาตัวอย่างมีดาวพฤหัศบดีกับดาวพุธเป็นนิจ เมื่อมาถึงตอนนี้ขอให้จำเป็นหลักไว้ว่า ดาวเคราะห์ที่เป็นเกษตรหรือเป็นอุจ ดาวเคราะห์นั้นเป็นดาวดีมีอิทธิพลสมบูรณ์ ส่วนดาวเคราะห์ที่เป็นประหรือเป็นนิจก็ตามดาวเคราะห์นั้นเสื่อมอิทธิพลไม่มีอำนาจ นอกจากนี้ยังมีดวงต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น ดวงอุจจาวิลาศ ดวงมหาจักร์ ดวงราชาโชค จะขอข้ามไปไม่กล่าวถึง เพราะต้องการให้แนวทางพยากรณ์เพียงพื้น ๆ เท่านั้น เมื่อเข้าใจตอนนี้ดีแล้วก็หาตำราศึกษาต่อไปได้สะดวก

เมื่อรู้จักดวงเกษตร์ ดวงประ ดวงอุจ ดวงนิจ ดีแล้ว ก็ต้องท่องคำว่า "ตนุ กฎุมพะ สุหัชชะ พันธุ ปุตตะ อริ ปัตนิ มรณะ ศุภะ กรรมะ ลาภะ วินาสนะ" คำเหล่านี้มีความหมายดังนี้

ตนุ	หมายถึง	ตัวเจ้าชะตาเอง
กฎุมพ	,,	ทรัพย์สิน ความมั่นคง
สุหัชชะ	,,	มิตร์สหาย
พันธุ	,,	ญาติ พี่น้อง วงศ์วาน
ปุตตะ	,,	บุตร์ชายหญิง
อริ	,,	ศัตรู ผู้คิดร้าย
ปัตนิ	,,	คู่สมรส คนในครอบครอง
มรณะ	,,	ความตาย

ศุภะ หมายถึง ความงาม ความปกติสุข

กรรมะ ,, อาชีพ การงาน

ลาภะ ,, ลาภผล ความสำเร็จ

วินาสนะ ,, ความหายนะ ความหมดสิ้น

ให้เริ่มนับตนุในช่องที่ลัคนาอยู่เวียนไปทางขวามือ คือทวนเข็มนาฬิกาช่องที่สองว่ากฎุมพะ ช่องที่สามว่าสุหัชชะเรื่อยไปจนถึงวินาสนะ ตามตัวอย่างนั้นลัคนาอยู่ราศีกันย์ก็ต้องเริ่มนับ ตนุที่ราศีกันย์ กฎุมพะที่ราศีตุลย์ สุหัชชะที่ราศีพิจิก เรื่อยไปจนถึง ลาภะที่ราศีกรกฎ และวินาสนะที่ราศีสิงห์

ครั้งนี้ต้องใช้เกษตร์กันแล้ว เมื่อนับตนุในราศีกันย์ก็ต้องรู้ว่าที่นั้นพุธเป็นเกษตร์ในช่องต่อไปว่า กฎุมพะตรงกับราศีตุลย์ ที่นั้นศุกร์เป็นเกษตร์และ สุหัชชะ ที่ราศีพิจิกมีอังคารเป็นเกษตร์นับอย่างนี้เรื่อย ๆ ไป จนถึงราศีสิงห์ ว่าวินาสนะและต้องรู้ว่าที่นั้นอาทิตย์เป็นเกษตร์ ให้พิจารณาดูว่า ดาวเกษตร์ในนั้นไปอยู่ที่ราศีอะไร เป็น เกษตร์ อุจ นิจ หรือเปล่า ก็ทายไปตามนั้น

ตามดวงชะตาตัวอย่าง ตนุเริ่มที่ราศีกันย์ มีพุธเป็นเกษตร์ และพุธนั้นไปอยู่ราศีมีน เป็นประเช่นนี้ไม่ดี ไม่ใคร่เจริญ จงจำเป็นหลักสั้น ๆ ว่า จะดูอะไรให้ดูเกษตร์ของเรือนนั้นว่าไปอยู่ราศีอะไร ดาวเคราะห์นั้น เป็นเกษตร์ เป็นประ เป็นอุจ เป็นนิจหรือเปล่า ถ้าเป็นเกษตร์ เป็นอุจ ก็นับว่าดี เป็นประ เป็นนิจไม่ดี สมมุติต้องการดูบุตร์ นับตนุที่ลัคนา ปุตตะก็ตรงที่ราศีมังกรพบเสาร์เป็นเกษตร์ที่นั้นเช่นนี้ บุตรดี หรือต้องการดูคู่ครอง ก็นับตนุที่ลัคนาได้เรือนปัตนิที่ราศีมังกร ที่นั้นพฤหัศบดีเป็นเกษตร์แต่พฤหัศบดีมาอยู่ราศีมังกรเป็นนิจ เช่นนี้คู่ไม่ดี เหล่านี้เป็นต้น

ให้สังเกต × ที่ดาวพระเคราะห์ ดาวเคราะห์ที่ × ไว้นี้เรียกว่า ตนุเศษมีค่าเท่าลัคนาที่ ๒ ตามดวงตัวอย่างมี × อยู่ที่เสาร์ เมื่อนับตนุที่ลัคนาจนถึงวินาสนะแล้วก็ต้องนับ

ตนุ ที่ตนุเศษ ว่าตนุจนถึงวินาสนะเช่นเดียวกับนับที่ลัคนาเพื่อซอยให้ละเอียดลงไปอีกชั้นหนึ่งว่า สิ่งนั้นจะดีหรือเลวแค่ไหน ครูอาจารย์บางท่านว่า ลัคนานั้นเป็นรูปกาย ส่วนตนุเศษเป็นจิตต์ใจหรือความรู้สึก หาเกษตร์จากลัคนา เขาเรียกว่า เรือนนอก เกษตร์จากตนุเศษ เรียกว่า เรือนใน

วิธีหาตนุเศษ ดูว่าลัคนาอยู่ราศีไหน ดูเกษตร์ที่ลัคนาอยู่ไปอยู่ราศีอะไรนับจากลัคนาเป็น ๑ ไปหาดาวเกษตร์ของลัคนานั้น ได้เท่าไรตั้งลง นับจากนั้นไปหาเกษตร์ที่ดาวนั้นไปอยู่ได้เท่าไร คูณกันเอา ๗ หาร เศษ ๑ ได้แก่อาทิตย์ เศษ ๒ ได้แก่จันทร์ เศษ ๓ ได้อังคาร เศษ ๔ ได้พุธ เศษ ๕ ได้พฤหัศบดี เศษ ๖ ได้ศุกร์ ถ้าหารลงตัวได้เสาร์ ถ้าไม่พอหารก็เอาเท่าที่คูณได้ เช่นคูณกันแล้วได้ ๔ เช่นนี้ พุธก็เป็นตนุเศษ ถ้าเกษตร์อยู่กับลัคนาอาทิตย์ก็เป็นตนุเศษ

เช่นดวงตัวอย่าง ลัคนาอยู่ราศีกันย์เรือนนั้น พุธเป็นเกษตร์ ก็นับจากลัคนาไปหาพุธได้ ๗ ตั้งไว้ เรือนที่พุธอยู่นั้นพฤหัศบดีเป็นเกษตร์ ก็นับจากพุธไปหาพฤหัศบดีที่ราศีมังกรได้ ๑๑ เอา ๗×๑๑ = ๗๗ เอา ๗ หารได้ ๐ ลงตัว ฉนั้นตนุเศษก็คือเสาร์

ทักษา

นักดูหมอมักจะเคยได้ยินคำว่า เดช ศรี มนตรี หรือ กาฬกิณีมาบ้างแล้ว นั้นเป็นการค้นดาวพระเคราะห์ว่า ดาวพระเคราะห์นั้นดีเลวอย่างไร จำเป็นต้องท่องคำว่า "บริวาร อายุ เดช ศรี มูละ อุสาหะ มนตรี กาฬกิณี" จำ ๘ คำนี้ให้แม่น แล้วจำแผนผังต่อไปนี้ให้แม่นเช่นกัน

๑	๒	๓
๖	๙	๔
๘	๕	๗

เกิดวันอะไรให้นับตรงนั้นว่าบริวาร อายุ เดช ศรี เรื่อยไปจนถึงกาฬกิณี แต่การนับทักษานี้ นับเวียนไปตามเข็มนาฬิกา ตรงกันข้ามกับการนับราศีซึ่งต้องนับทวนเข็มนาฬิกา เช่นเกิดวันศุกร์ ก็นับบริวารที่เลข ๖ (ศุกร์) อายุที่เลข ๑ (อาทิตย์) เดชที่เลข ๒ (จันทร์) ศรีที่เลข ๓ (อังคาร) มูละที่เลข ๔ (พุธ) อุตสาหะที่เลข ๗ (เสาร์) มนตรีที่เลข ๕ (พฤหัศบดี) กาฬกิณีที่เลข ๘ (ราหู) ตามชะตาตัวอย่างนั้นเกิดวันอาทิตย์ ก็ต้องนับบริวารที่เลข ๑ อายุที่เลข ๒ เดชที่เลข ๓ ศรีที่เลข ๔ มูละที่เลข ๗ อุตสาหะที่เลข ๕ มนตรีที่เลข ๘ กาฬกิณีที่เลข ๖

ความหมายของทักษา

บริวาร	คือ	คนในปกครอง รวมถึงลูกเมียคนใช้
อายุ	คือ	ความเป็นอยู่ การมีชีวิต การดิ้นรน
เดช	คือ	อำนาจ อิทธิพล การเป็นใหญ่
ศรี	คือ	สิ่งอันเป็นศิริมงคล
มูละ	คือ	ที่อยู่อาศัย หลักฐาน
อุตสาหะ	คือ	ความเพียร มานะบากบั่น
มนตรี	คือ	ที่พึ่ง หรือผู้ใหญ่ ผู้อุปการะ
กาฬกิณี	คือ	ความชั่วร้าย สิ่งอัปมงคล

ทักษานี้ต้องนำไปดูประกอบกับดวงชะตาอีกชั้นหนึ่งว่าดาวอะไรเป็น เดช ศรี มนตรี หรือเป็นบริวาร มูละ อุตสาหะ กาฬกิณี ตามดวงชะตาตัวอย่างก็ต้องพูดว่า กาฬกิณีเป็นมรณะ (ศุกร์) มนตรีเป็นวินาสนะ (ราหู) ค่อยพิจารณาไปทีละดาวเคราะห์

ลัคนากับทักษา

ลัคนา กุมบริวาร		มีบริวารใช้สอยมาก เพื่อนฝูงมิตรสหายมาก
,,	อายุ	อายุยืน แข็งแรงไม่มีโรค

ลัคนา	เดช	ชนะศัตรู มีอำนาจดีนัก
,,	ศรี	มีสมบัติมาก มีความสุข
,,	มูละ	มีของใช้มาก ได้มฤดก
,,	อุตสาหะ	มีความขยันขันแข็ง มีความเพียรดี
,,	มนตรี	มีลูกเมียมาก คนช่วยเหลือดี
,,	กาฬกินี	รูปไม่งาม อาภัพด้วยประการทั้งปวง

คำว่า "กุม" เป็นศัพท์โหราศาสตร์ หมายถึง "อยู่ด้วยกัน" เช่น อาทิตย์กุมลัคนาก็คือ อาทิตย์อยู่ช่องเดียวกับลัคนา ลัคนากุมบริวารก็คือดาวเคราะห์ที่เป็นบริวารอยู่ช่องเดียวกับลัคนา และอีกศัพท์หนึ่งมีคำว่า "ร่วม" ร่วมนี้คือนับจากลัคนาไปอีก ๕ หรือ ๙ ราศี มีพระเคราะห์อยู่ พระเคราะห์นั้นเรียกว่า "ร่วมลัคนา" ลัคนาอยู่กันย์ ดาวเคราะห์ที่ร่วมก็คือดาวเคราะห์ในราศีมังกร ในราศีที่นับได้ ๙ คือ ราศีพฤษภ ไม่มีดาวเคราะห์ร่วม ดาวเคราะห์ที่ร่วมนี้มีกำลังรองลงมาจาก "การกุมกัน"

กาฬกินี	กุม	บริวาร	บริวารมักนำความร้อนใจมาให้
,,	,,	อายุ	อายุมักไม่ยืน มีโรคมาก
,,	,,	เดช	ไฟมักไหม้ ไม่มีอำนาจ คนหลู่เกียรติ
,,	,,	ศรี	มีของใช้เป็นตำหนิ
,,	,,	มูละ	มักถูกฉ้อโกง รักษาสมบัติไม่อยู่
,,	,,	อุตสาหะ	เกียจคร้าน ไม่มีความมานะ
,,	,,	มนตรี	ได้คู่ครองไม่ดี มักนอกใจ

เหล่านี้หากกุมลัคนาเข้าด้วยแล้วก็ยิ่งเพิ่มความร้ายยิ่งขึ้นอีกชั้นหนึ่ง ดังนี้ ลัคนา กาฬกินี บริวาร กุมกัน คนในครอบครัวทะเลาะกันเป็นนิตย์ มิฉนั้นเป็นนักเลงสุรา

ลัคนา	กาฬกิณี	อายุ	บริวาร	อายุมักยืน เพื่อรับกรรม แต่ทรัพย์สินพินาศ
,,	,,	เดช	,,	เป็นนักเลงสุราและเกะกะ ไฟมักไหม้
,,	,,	ศรี	,,	มักตระหนี่ เห็นแก่ตัว
,,	,,	มูละ	,,	ครอบครัวไม่มีความปกติสุข
,,	,,	อุตสาหะ	,,	ทำอะไรได้ผลครึ่งเดียว อาภัพนัก
,,	,,	มนตรี	,,	ลูกเมียสอนยาก ไม่อยู่ในโอวาท

เมื่อพิจารณาดวงชะตาเช่นนี้แล้ว ต้องนำไปพิจารณาต่อไปอีก

กาฬกิณี	กุม	ตะนุ	ใจบาป เลี้ยงตัวยาก รูปชั่ว
,,	,,	กฎุมพะ	เก็บทรัพย์ไม่อยู่
,,	,,	สุหัชชะ	หาเพื่อนยาก คนเกลียด
,,	,,	พันธุ	ญาติน้อย พึ่งญาติไม่ได้
,,	,,	ปุตตะ	หาลูกได้ยาก หากเป็นเกษตร์มีลูกดื้อด้าน
,,	,,	อริ	มีทรัพย์สินดีนัก
,,	,,	ปัตนิ	ได้คู่ครองไม่ดี มักนอกใจ
,,	,,	มรณะ	มีทรัพย์สินดีนัก
,,	,,	ศุภะ	ไม่มีความสุขเลยตลอดอายุ มักมีอุบัติเหตุ
,,	,,	กรรมะ	มักเกียจคร้าน หากินได้ยาก
,,	,,	ลาภะ	ห้ามค้าขาย ปราศจากลาภผล
,,	,,	วินาสนะ	มีสมบัติมาก เจริญดีนัก

ตามที่กล่าวข้างบนนี้ไม่จำเป็นว่า กาฬกินีจะต้องกุมดาวเคราะห์นั้น ๆ เพียงกาฬกินีอยู่เรือนต่าง ๆ ก็ใช้ได้ เช่น ในดวงตัวอย่างเกิดวันอาทิตย์ ศุกร์ก็เป็นกาฬกิณี และไปอยู่ราศีเมษ เช่นนี้ตามศัพท์โหรเรียกว่า กาฬกินีเป็นมรณะเพราะอยู่เรือนมรณะ

ศรีกุม	บริวาร	มีข้าทาษบริวารมาก มีสมบัติมาก
,,	อายุ	อายุยืน ยิ่งเป็นเกษตร์อุจด้วยยิ่งมีความสุขมาก
,,	เดช	ชนะศัตรู มีอำนาจมาก
,,	มูละ	มีสมบัติมาก เจริญดีนัก
,,	อุตสาหะ	มีความมานะดี มีเข้าของครบครัน
,,	มนตรี	มีบุตรดี เป็นที่รักแก่คนทั้งปวง
,,	ตนุ	รูปงาม คนรักใคร่ มีทรัพย์
,,	กฎุมพะ	มีทรัพย์สมบัติมาก
,,	สหัชชะ	มีมิตรสหายมาก ช่วยเหลือได้ดี
,,	พันธุ	มีญาติดี พึ่งกันได้
,,	ปุตตะ	ได้พึ่งลูก ลูกดี
,,	อริ	เหนื่อยเปล่า ศัตรูแข็งนัก
,,	ปัตนิ	ได้คู่ครองดี รู้จักเก็บออมทรัพย์
,,	มรณะ	ไม่มีความสุข ขี้โรค
,,	ศุภะ	ปราศจากโรค มีความสุขนัก
,,	กรรมะ	เป็นคนคล่องแคล่ว มีเงินไม่ขาด
,,	ลาภะ	มีคนบูชา เจริญด้วยลาภยศ
,,	วินาสนะ	หาเข้าของมิได้ ไม่ดีเลย

เป็นแนวเดียวกับที่กล่าวไว้ในเรื่องกาฬกิณี คือ ศรีกุม หรือ เกษตร์ เป็นศรีก็ใช้ได้เช่นกัน

บริวารเป็นศรี หรือศรีอยู่เรือนอริของลัคน์ ลูกเมียหรือคนในบ้านไม่เชื่อฟัง ถ้าเป็นมรณะมักกำพร้าหรือมักจากลูกเมียเป็นวินาสนะหรืออยู่ราศีวินาสนะแก่ลัคน์บริวาร

ให้คุณบ้างบางขณะ แต่บางครั้งก็ให้โทษ ถ้าอายุเป็นอริ มรณะหรือวินาสนะ หรืออยู่ราศีอริ มรณะ วินาสนะ โรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียฬนัก

เดชเป็นอริ หรืออยู่ราศีอริ คนเกลียดชัง เป็นมรณะหรือวินาสนะแก่ลัคน์ มักต้องโทษจองจำ หรือคนคิดร้าย

มูละ หรือมนตรี อยู่ราศีอริ มรณะ วินาสนะ แก่ลัคน์ มักศูนย์สิ้นทรัพย์สมบัติ

อุตสาหะ เป็นอริมรณะ วินาสนะแก่ลัคน์ เกียจคร้านสันดานเสียแม้จะเป็นอุจหรือเกษตร์ก็แก้ไม่ได้

ตนุหรือกฎุมพะอยู่เรือนอริคนเกลียดชัง อยู่เรือนมรณะโรคมาก อยู่เรือนวินาสนะ มักเป็นขอทาน

สหัชชะหรือพันธุ อยู่เรือนมรณะหรือวินาสนะ ลูกเมียอายุมักไม่ยืน

ปัตนิอยู่เรือนอริ ผัวเมียมักเป็นศัตรูกัน อยู่เรือนมรณะ มักเลิกร้างกัน อยู่เรือนวินาสนะ เข้าของมักฉิบหาย ไม่เจริญเลย

ดาวพระเคราะห์ในดวงชะตา

การจะเป็นนักพยากรณ์ที่ดีนั้นต้องจำสูตรให้แม่น มีความรอบคอบและสมาธิดี จะใช้วิธีโตแล้วเรียนลัดไม่ได้ ต้องหมั่นฝึกฝนอ่านดวงมาก ๆ ศึกษาด้วยใจรักและสนุกสนานนับเป็นปี ๆ หมั่นพิจารณาก็จะแลเห็นช่องทางยิ่งขึ้นเป็นลำดับไม่ควรท้อถอย อย่าเรียนครึ่ง ๆ กลาง ๆ แล้วก็ทอดทิ้งเสีย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นตำราเกล็ด หรือกฎเกณฑ์ที่ท่านได้วางไว้สำหรับพิจารณาชะตา

๑. อาทิตย์กุมจันทร์ มีใจเผื่อแผ่ มักเจ้าชู้ อายุไม่ยืน

๒. อาทิตย์กุมอังคาร กล้าหาญนัก มีสมบัติมาก การงานดี

๓. อาทิตย์กุมพุธ มีปัญญานัก และรู้ธรรม เจ้าชู้

๔. อาทิตย์กุมพฤหัศบดี เป็นที่รักของผู้ใหญ่ มีสมบัติมาก ปัญญาดี

๕. อาทิตย์กุมศุกร์ เจ้าชู้ เจ้าเสน่ห์ ตระหนี่ มีบริวารน้อย และมีอะไรผิดปกติที่ตัว

๖. อาทิตย์กุมเสาร์หรือราหู มีบริวารมาก มีสมบัตินัก

๗. จันทร์กุมอังคาร ต้องเลี้ยงตัวเอง อายุมักไม่ยืน จะยุ่งทางชู้สาว

๘. จันทร์กุมพุธ มีความรู้มาก มีสัจธรรมมาก เจ้าชู้

๙. จันทร์กุมพฤหัศบดี เป็นที่พึ่งของผู้อื่น มีเครื่องอุปโภคบริโภคมาก

๑๐. จันทร์กุมศุกร์ จะผิดลูกเมียท่าน เจ้าชู้

๑๑. จันทร์กุมเสาร์หรือราหู อายุจะสั้น มักมีเรื่องเศร้า ไม่ใคร่เต็มเต็ง

๑๒. อังคารกุมพุธ มักเร่ร่อนอยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง เสียเพราะแม่

๑๓. อังคารกุมพฤหัศบดี จะเป็นขุนนางผู้ใหญ่ รักษาสมบัติดีนัก

๑๔. อังคารกุมศุกร์ มีศีลสัตย์ดี แต่แม่และเมียมักไม่ดี เจ้าชู้

๑๕. อังคารกุมเสาร์หรือราหู จะผิดเมียเขา แม่และเมียจะนำความร้อนใจให้

๑๖. พุธกุมพฤหัศบดี จะมีเมีย ๒ คน มียศศักดิ์ดี

๑๗. พุธกุมศุกร์ ใจอ่อน ชอบการเจ้าชู้ รักความรื่นรมย์ฟ้อนรำ

๑๘. พุธกุมเสาร์หรือราหู ใจบาปหยาบช้า จะผิดลูกเมียเขา

๑๙. พฤหัศบดีกุมศุกร์ มีสมบัติมากนัก เจริญด้วยลาภยศ

๒๐. พฤหัศบดีกุมเสาร์หรือราหู อายุยืน มีเมียงามแต่ชอบใช้จ่าย

๒๑. ศุกร์กุมเสาร์หรือราหู อายุยืน มีสมบัติมาก แต่คู่มักไม่ซื่อตรง

๒๒. จันทร์กุมลัคนาอยู่ในราศีกันย์ และมีอาทิตย์กับศุกร์อยู่ราศีเมษ กับทั้งมีพฤหัศ-บดีกับราหูอยู่ราศีกรกฎ เช่นนี้เป็นชะตาขุนนาง มีวาสนานักประกอบด้วยบุญฤทธิ์

๒๓. จันทร์กุมลัคนาอยู่ราศี กรกฎ มังกรหรือมีน จะได้เป็นใหญ่มีบริวารมาก

๒๔. อังคารกุมลัคนาอยู่ราศี เมษ พฤษภ ธนูหรือมังกร มีอำนาจวาสนาดีและโลภในการกิน

๒๕. ราหูอยู่ราศี เมษ, พฤษภ, หรือกุมภ์ มีสมบัติมาก จะได้เป็นใหญ่

๒๖. จันทร์พฤหัศบดีและราหูอยู่ด้วยกันในราศี เมษ กรกฎ ตุลย์ มังกร ราศีหนึ่งราศีใดก็ตามย่อมให้คุณ คนจะบูชาเคารพนับถือ

๒๗. พฤหัศบดี กุมลัคนาชื่อ กมุทเกณฑ์ มีความสุขนัก เป็นชะตาคุ้มโทษ

๒๘. พฤหัศบดี เป็น ๔ แก่ลัคนาชื่อ ปทุมเกณฑ์ เจริญรุ่งเรืองดี ปรารถนาสิ่งใดย่อมสำเร็จ

๒๙. พฤหัศบดี เป็น ๙ แก่ลัคนาชื่อ รามเกณฑ์ เกิดในตระกูลเข็ญใจก็จะได้ดี

๓๐. พฤหัศบดี เป็น ๑๑ แก่ลัคนาชื่อ สิงห์เกณฑ์ มีความสุขนัก มีคนยำเกรง

๓๑. พฤหัศบดีอยู่ราศีพิจิก เป็นคนคมคาย รู้ทันคน

๓๒. จันทร์ อยู่ราศีเมษ หญิงจะได้คู่ครองดี ยิ่งจันทร์เป็นมนตรีด้วยแล้วยิ่งได้สามีดีมาก

๓๓. อังคารเสาร์กุมกันและมีจันทร์เล็ง จะได้กับคนใช้

๓๔. อังคารเล็งลัคน์ ระวังทางคู่ครอง มักเอาใจออกห่าง จะเลิกล้างกัน

๓๕. พฤหัศบดี เล็งลัคน์ คู่ครองอายุมากหรือคู่แก่กว่า

๓๖. อังคารกับเกตุเล็งกัน จะเป็นหม้ายตั้งแต่หนุ่มสาว

๓๗. เสาร์กับเกตุ เล็งกันในดวงชะตาหญิง หญิงนั้นเป็นกะเทย

๓๘. ศุกร์กุมจันทร์ หรือ ศุกร์กุมราหู จะได้คู่ที่ล้างผลาญ

๓๙. จันทร์กุมกับกาฬกิณีที่เป็นบาปเคราะห์ หรือบาปเคราะห์เล็งจันทร์ สายตามักสั้นผ้าฟาง

๔๐. จันทร์อยู่ราศีเมษ ตาสวยคม ถ้าอยู่พฤษภ ตาดุ ตาแข็ง

๔๑. อังคารกุมลัคนา มักปากกล้า ใจร้อน เปลี่ยนงานบ่อย ๆ

๔๒. อังคารเป็น ๔ แก่ลัคนา ระวังทางอุบัติเหตุ เรียกว่าตายโหง

๔๓. อังคารเป็น ๙ แก่ลัคนา ระวังทางคดีอาญา มีเรื่องถึงโรงศาล

๔๔. พุธเป็น ๒ แก่ลัคนา มักเป็นคนมือไว ใจโลภ เดือดร้อนในครอบครัว

๔๕. พุธเล็งลัคนา มักเป็นโรคเกี่ยวกับตา

๔๖. จันทร์กุมลัคนาอยู่ราศีสิงห์ มีอังคารเล็ง ตาขวาจะบอด ถ้าเสาร์เล็ง ตาซ้ายจะบอด

๔๗. ลัคนากุมอาทิตย์และพุธ มีพฤหัศบดีเล็งในชะตาหญิง สามีตายก่อน

๔๘. ลัคนาอยู่ราศีมีน มีอาทิตย์กับอังคาร เล็งหรือเป็นมรณะ จะเป็นง่อย

๔๙. ลัคนากุมศุกร์กับเสาร์ ตาจะบอดหรือหัวเบี้ยว

๕๐. ราหูเป็น ๒ แก่ลัคนา พื้นมักไม่ทน ถ้ามีเสาร์อยู่ด้วย จะต้องละถิ่นฐานบ้านอยู่

๕๑. ลัคนากุมจันทร์กับพฤหัศบดี มีอังคารหรือเสาร์เล็ง มีราหูเป็นมรณะ จะมีบุตรน้อย

๕๒. อาทิตย์กุมลัคนา ชอบเป็นคนเจ้าสำราญ จันทร์กุมลัคนา เจ้าชู้ มักแพ้ผม ถือตัว อังคารกุมลัคนา ชอบรสจัด ๆ พุธกุมลัคนา เจ้าเสน่ห์ พฤหัศบดีกุมลัคนา ชอบกามคุณ ศุกร์กุมลัคนา มักได้คู่เป็นหม้าย เสาร์กุมลัคนา เจ้าอารมย์ ราหูกุมลัคนา มักเมามัวลุ่มหลง เกตุกุมลัคนา หูหนัก แพ้ผม หัวล้าน มฤตยูกุมลัคนา เป็นโรคปอด หรือโรคปลาด ๆ

ศัพท์โหรที่ว่า "เล็ง" นั้นหมายความว่า อยู่ตรงกันข้าม คือ นับจากที่ลัคนาอยู่ หรือดาวเคาะห์นั้น ๆ อยู่ไป ๗ ราศี คำว่า "เป็น" ๒,๓ อะไรทำนองนี้ให้นับจากลัคนาไปเท่าจำนวนนั้น เช่นอังคารเป็น ๙ ก็นับจากลัคนาเป็น ๑ ต่อไป ๒,๓,๔ จนถึง ๙ คำว่า "บาปเคราะห์" หมายถึง อาทิตย์ อังคาร เสาร์ ราหู และ "ศุภเคราะห์" หมายถึง จันทร์ พุธ พฤหัศบดี ศุกร์ ตัวหนึ่งตัวใด ไม่ใช่ทั้งชุด

ภาคพยากรณ์ชะตาจร

๑	[illegible]	๓ ๑ / ๘ ๕	๑ ๑ / ๓ ๓	[illegible]	๑ ๒ / ๑ ๖ ๕	๓ ๑ ๑ / ๓ ๘ ๑	๑
๒		๓ ๑ / ๗ ๖	๑ ๑ / ๐ ๔	[illegible]	๑ ๙ ๖	๓ ๑ ๑ / ๔ ๙ ๑	๒
๓		๓ ๑ / ๗ ๗	๑ / ๙ ๕	[illegible]	๒ / ๔ ๒ ๖	๓ ๒ ๑ / ๓ ๐ ๑	๓
๔		๓ ๑ / ๙ ๘	๑ / ๙ ๖	[illegible]	๒ / ๔ ๕ ๗	๓ ๒ ๑ / ๒ ๑ ๑	๔
๕		๔ ๑ / ๒ ๙	๑ ๑ / ๐ ๗	[illegible]	๑ / ๐ ๙ ๗	๓ ๒ ๑ / ๑ ๒ ๑	๕
๖		๔ ๒ / ๖ ๐	๑ ๑ / ๓ ๘	[illegible]	๔ / ๙ ๒ ๘	๓ ๒ ๑ / ๐ ๓ ๑	๖
๗		๕ ๒ / ๑ ๑	๑ ๑ / ๖ ๙	[illegible]	๔ ๑ / ๙ ๖ ๘	๓ ๒ ๑ / ๐ ๔ ๑	๗
๘		๕ ๒ / ๗ ๒	๑ ๒ / ๙ ๐	[illegible]	๕ / ๗ ๐ ๙	๒ ๒ ๑ / ๘ ๕ ๑	๘
๙		๒ / ๓ ๔	๒ ๒ / ๓ ๑	[illegible]	๑ ๑ / ๑ ๕ ๙	๒ ๒ ๑ / ๗ ๖ ๑	๙
๑๐		๑ ๒ / ๐ ๕	๒ ๒ / ๘ ๒	[illegible]	๒ ๒ / ๗ ๙ ๙	๒ ๒ ๑ / ๖ ๗ ๑	๑๐
๑๑		๑ ๒ / ๖ ๖	๓ ๒ / ๒ ๓	[illegible]	๔ ๑ ๑ / ๕ ๓ ๐	๒ ๒ ๑ / ๔ ๘ ๑	๑๑
๑๒		๒ ๒ / ๒ ๗	๓ ๒ / ๖ ๔	[illegible]	๕ ๒ ๑ / ๘ ๗ ๐	๒ ๒ ๑ / ๔ ๙ ๑	๑๒
๑๓		๒ ๒ / ๘ ๘	๔ ๒ / ๐ ๕	[illegible]	๑ ๑ / ๓ ๒ ๑	๒ / ๓ ๐ ๐	๑๓
๑๔		๓ ๒ / ๒ ๙	๔ ๒ / ๒ ๖	[illegible]	๕ ๒ ๑ / ๖ ๕ ๑	๒ / ๑ ๑ ๐	๑๔
๑๕	[illegible]	๓ / ๖ ๐	๔ ๒ / ๔ ๗	[illegible]	๓ / ๖ ๙ ๐	๑ / ๘ ๒ ๐	๑๕

๒ / ๘ ๖	[illegible]	๒ / ๔ ๖ ๒
๔ ๒ / ๕ ๖	[illegible]	๓ ๒ ๑ / ๒ ๖ ๑
๑ ๒ / ๖ ๑	[illegible]	๒ ๑ / ๙ ๓ ๙
๓ ๒ / ๒ ๗	[illegible]	๐ ๗ ๐
๓ ๒ / ๔ ๐	[illegible]	๒ / ๒ ๒ ๗
๔ / ๕ ๙	[illegible]	๕ / ๕ ๙ ๔
๒ / ๑ ๒	[illegible]	๔ ๒ / ๔ ๓ ๙
๔ ๙	[illegible]	๒ ๑ ๔

๐ ๘
๓
๔
๖ ๒ ๑
๕ ๙ ๗
๔

เมษายน

๓ ๓
๒ ๖
๔ ๕

กอนที่จะพยากรณ์ชะตาจรขอแนะนำให้ อ่านปฏิทินโหราศาสตร์เสียก่อน ปฏิทินโหราศาสตร์ที่นำมาให้ดูนี้เป็นปฏิทินของคณะศิษย์พระยาโหราธิบดี ซึ่งคำนวณโดย นายบาง เสมเสริมสุข และสานุศิษย์ได้คำนวณติดต่อกันมาหลายสิบปีแล้ว ผู้ศึกษาโหราศาสตร์จำเป็นต้องมีไว้สำหรับพยากรณ์และผูกดวงชะตาในปีนั้น ๆ สำหรับตัวอย่างปฏิทินโหราศาสตร์นี้เป็นปฏิทินครึ่งเดือนแรกของเดือนเมษายน ๒๕๐๔ และจงจำไว้ให้แม่นยำว่า "ปฏิทินโหราศาสตร์ไทย" คำนวณเวลา ๒๔.๐๐ น.

ช่องหมายเลข ๑. คือวันที่ทางสุริยคติ ตั้งต้นจากวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน

ช่องหมายเลข ๒. คือสมผุสอาทิตย์ จะเห็นเลขเป็น ๓ ชั้น ชั้นบนเป็นราศี ชั้นกลางเป็นองศา และชั้นต่ำเป็นลิบดา สมมุติวันที่ ๒ เมษายน ต้องอ่านว่า อาทิตย์อยู่ราศีมีน (ราศี ๑๑) อยู่องศาที่ ๑๙ (คือเลข ๑๙ ที่เขียนไว้กลางดวงชะตาตัวอย่าง) กับ ๓๔ ลิบดา

ช่องหมายเลข ๓. คือสมผุสจันทร์ บอก ราศี องศา ลิบดา เช่นกันกับอาทิตย์ ในวันที่ ๒ เมษายน จันทร์อยู่ราศี ๖ (คือราศีตุลย์) ๙ องศากับ ๑ ลิบดา

ช่องหมายเลข ๔. คือวันทางสุริยคติทั้ง ๗ วัน จะเห็นว่า วันที่ ๑ ตรงกับวันเสาร์ วันที่ ๒ อาทิตย์ วันที่ ๓ จันทร์ วันที่ ๔ ใช้อักษร ภ = ภุมมวาร คือ อังคาร วันที่ ๕ ใช้อักษร ว = วุธวาร คือพุธ วันที่ ๖ ใช้อักษร ช = ชีววาร คือพฤหัศบดี ต่อไปก็ศุกร์ใช้อักษร ศ เวียนกันไปเช่นนี้

ช่องหมายเลข ๕. บอกฤกษ์ของพระจันทร์ในวันนั้น เลขชั้นบนคือฤกษ์ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๒๗ ฤกษ์ ส่วนชั้นล่าง คือนาฑีฤกษ์ ช่องนี้แหละที่พวกโหรนำไปใช้ในการให้ฤกษ์ แต่งงาน ปลูกบ้าน ขึ้นบ้านใหม่ และสรรพกิจการมงคลมีข้อควรจำด้วยว่า ฤกษ์ที่ปรากฏนี้เป็นฤกษ์ผ่านมาแล้ว วันที่ ๒ เมษายน ต้องอ่านว่า ผ่านฤกษ์ ๑๔ มาแล้ว ๑๐ นาฑีฤกษ์

ช่องหมายเลข ๖. คือดิถี หรือวันที่ทางจันทรคติ ชั้นบนเป็นดิถีที่ผ่านมาแล้ว ชั้นล่างเป็นนาฑีดิถี และวันที่ ๒ นั้นก็ตรงกับดิถี ๑๗ (เพราะผ่านดิถี ๑๖ มาแล้ว ๓๗ นาฑีดิถี) ถ้าเอา ๑๕ ลบก็จะได้ ๒ ตรงกับแรม ๒ ค่ำ

ช่องหมายเลข ๗. คือจำนวนวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสวยราชมาแล้ว

ช่องหมายเลข ๘. การบอกขึ้นหรือแรมในวันนั้น

ช่องหมายเลข ๔. บอกพระเคราะห์ยกย้ายราศี เช่น ในวันที่ ๑ เมษา จะเห็นเลข ๓ ชั้น และมีคำว่า เสิด ใต้นั้นมีอักษร "ว" ก็หมายความว่า พุธ (ว.) เสิดขึ้นราศี ๑๑ (มีน) ในวันที่ ๑ เวลา ๒๔.๐๐ ได้ ๐ องศา ๔๒ ลิบดา ส่วนเลข ๑๔.๓๕ น. นั้น บอกเวลาที่พุธเสิด ส่วนคำว่า ด ๕ คือเดือน ๕

ศัพท์ที่ควรรู้ เสิด คือ ดาวเคราะห์ที่โคจรเร็วเกินกำหนด พัก คือ ดาวเคราะห์ที่โคจรถอยหลัง มณฑ์ คือ ดาวเคราะห์ที่โคจรช้าผิดปกติ ยก คือดาวเคราะห์ที่พ้นจากราศีหนึ่งไปอีกราศีหนึ่งตามปกติ

ต่อไปให้ดูริมขวาสุดเหนือรูปดวงชะตานั้น จะเห็นเลข ๒ แถว แถวบนมีเลข ๓๖๕ และแถวล่างมีเลข ๓๒๔ แถวบนเรียกว่า สุทิน แถวล่างเรียกว่า อวมาน

สุทิน คือจำนวนวันซึ่งนับจากวันเถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่มาถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๐๔ ได้ครบ ๓๖๕ วันพอดี และวันที่ ๑๖ เมษายนก็จะเริ่มสุทิน ๑ หลังจากวันเถลิงศกจุลศักราชใหม่ มีประโยชน์ในการทำดวงพิไชยสงคราม

อวมาน คือเศษของดิถี อวมานนี้จะเพิ่มขึ้นวันละ ๑๑ อวมาน วันไหนครบ ๖๙๒ ให้เอา ๖๙๒ ลบ และเขียนคำว่า โอน ไว้เป็นวันห้ามการให้ฤกษ์วันนั้น

ดวงท้ายปักษ์ รูปดวงที่อยู่ใต้สุทินและอวมานเป็นดวงวันสุดท้ายของครึ่งเดือนเมษายนแรก สมมุติเรียกว่าดวงท้ายปักษ์ ขอให้ใช้ความสังเกตด้วยว่า ดวงท้ายปักษ์ผิดกับดวงตัวอย่างเล็กน้อย คือ อาทิตย์ (๑) จันทร์ (๒) และเกตุ (๙) ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะ ในวันที่ ๒ เมษายน ดาวเหล่านี้ยังไม่ยกเกตุยกวันที่ ๔ เมษา อาทิตย์ยกวันที่ ๑๓ เมษายน ส่วนจันทร์อยู่ราศีละ ๒ วันครึ่ง วันที่ ๑๕ เมษายนจึงขึ้นราศีเมษ การผูกดวง ก็คือการนำเอาพระเคราะห์เหล่านี้มาลงในดวงชะตานั้นเอง

พระเคราะห์ท้ายปักษ์ ใต้ดวงท้ายปักษ์ คือ สมผุสดาวพระเคราะห์อื่นนอกจากดวงอาทิตย์และจันทร์ แสดงไว้ในวันที่ ๑๕ เมษายน จะเห็นอักษรย่อเหล่านี้ คือ

ภ = อังคาร ว = พุธ ช = พฤหัศบดี ศ = ศุกร์ ส = เสาร์ รา = ราหู ก = เกตุ ม = มฤตยู และเหนืออักษรเหล่านั้นมีเลข ๓ ชั้น บอกราศีองศา ลิบดา เวลา ๒๔.๐๐ น. ใต้อักษรก็บอก ฤกษ์และนาฑีฤกษ์ เช่นต้องการจะดูศุกร์ ก็ดูช่อง ศ. จะเห็น ลบ ๗ ก็อ่านว่า ศุกร์อยู่ราศีเมษ (๐) ๗ องศา ๐ ลิบดา ผ่านฤกษ์ ๒๗ ไปแล้ว ๓๒ ลิบดาฤกษ์

ปฏิทินโหราศาสตร์ไทยนี้ นอกจากของคณะศิษย์พระยาโหราธิบดีแล้ว ก็มีของอาจารย์ทองเจือ อ่างแก้ว คำนวณล่วงหน้าและย้อนหลังไว้หลายปีเช่นกัน แต่วางรูปปฏิทินไว้อีกแบบหนึ่ง และยังมีชนิดทำสมผุสทุกดาวเคราะห์ประจำวัน ชนิดนี้ดูง่ายดีและละเอียดมาก ผู้ศึกษาโหราศาสตร์จำเป็นต้องมีปฏิทินโหราศาสตร์ไทยไว้เป็นคู่มือการผูกดวง และพยากรณ์ การทำปฏิทิน โหราศาสตร์ไทยต้องตรงกัน หากผิดกันก็หมายความว่าไม่ใครก็ใครต้องคำนวณผิดไปฝ่ายหนึ่ง

การทายชะตาจร

การทายชะตาจร ต้องอาศัย "ทักษา" ตามที่กล่าวในหน้า ๑๘ อีกครั้งหนึ่ง ตามคำภีร์มีดังนี้ "ผิจะกล่าวกลวิธีโดยคดีโหรทั้งหลาย ทักทายทุกข์สุขลาภเป็นสภาพพิปริต ในทิศทักษา ภูมิพยากรณัง จึงให้ตั้งชีพโหรา เอานภาภูมิหารเศษนับวารเกิดก็ดี หนึ่งนับปีเกิดก็ได้ให้นับไปแต่นั้นมา เวียนวงขวาทักษิณวัฏฏ์ถึงอิสานลัดเข้าไป ภูมิในแต้มตากลางล่วงออกทางบูรพทิศ สิ้นเสร็จกิจกาไว้ภูมินั้นใช้ร้ที่หมาย ทายโทษทุกข์สุขาในตีนกานั้นก่อน ผิตกบ่อนบาปเคราะห์ให้จงเจาะทายโทษ สมเคราะห์โสดทายสุข สิ้นชีวะ" สรุปกล่าวสั้นๆ ว่าให้ตั้งอายุลงเอา ๙ หารเหลือเศษเท่าไร นับจากวันเกิดไปเท่าเศษ ถ้าถึงอาทิตย์ต้องลงตากลางแล้วขึ้นไปหาจันทร์อังคารต่อไปจนหมดเศษ เช่นเกิดวันศุกร์อายุ ๔๓ เอา ๙ หารเหลือเศษ ๗ เริ่มนับ ๑ ที่ศุกร์ ๒ ที่อาทิตย์ ๓ ที่ตา

กลางคือช่องว่าง ๔ ที่จันทร์ ๕ ที่อังคาร ๖ ที่พุธ ๗ ที่เสาร์ หมดเศษที่เสาร์ เรียกว่า "ตกภูมิเสาร์" และเริ่มนับ บริวารที่เสาร์ อายุที่พฤหัศบดี เดชที่ราหู ศรีที่ศุกร์ มูละที่อาทิตย์ อุสาหะที่จันทร์ มนตรีที่อังคาร กาฬกิณีที่พุธ

การนับอายุนี้มีความเห็นแตกต่างกันหลายนัย บางคนถือปีเต็มเช่นอายุ ๔๓ ปี ๓ เดือน ก็เอา ๙ หาร ๔๓ ปี ได้เศษ ๗ ตามตัวอย่างนั้นตกที่เสาร์ แค่นี้เรียกว่าตกภูมิปี และเศษเดือนอีก ๓ เดือนนั้นก็นับต่อจากเสาร์ไปอีก ๓ จะตกที่ราหู ตรงนี้เรียกว่าตกภูมิเดือน แต่ที่ใช้กันส่วนมากนั้นหากอายุ ๔๓ ปีบริบูรณ์ย่างเข้า ๔๔ แม้วันเดียวก็ถือเป็น ๔๔ ปี เอา ๙ หาร ๔๔ เลย

ถ้าตกภูมิกลางคือช่องว่างตรงกลางทักษา เรียกตรงนั้น ภูมิเกตุ ให้ถือเอาพฤหัศบดีเป็นบริวาร ราหูเป็นอายุ นับเรื่อยไปจนถึงเสาร์เป็นกาฬกิณีกล่าวกันว่าเป็นปีที่อับโชค สำหรับภูมิเกตุหรือภูมิตากลางนี้ขอแซกความเห็นส่วนตัว ซึ่งจะผิดหรือถูกนั้นไม่รับรอง เห็นว่าเป็นภูมิที่ดี เพราะจะได้ศุกร์เป็นเดช อาทิตย์เป็นศรี และพุธเป็นมนตรี มีกล่าวไว้ในลิลิตทักษา อันเป็นตำราพยากรณ์โบราณดังนี้

"อนึ่งโชคแห่งสมเพท　　พระเคราะห์เกตุเล่าก็ดี
บ่ มิกลัวกับกาลี　　ไปตกภูมิดั่งนั้นมา
ย่อมให้วุฒิโชค　　สรรพโภคโภคา
สบในสังวัจฉรสา–　　ทรโทษ บ่ พึงภี"

การใช้ทักษานี้ยังไม่ยุติกัน ดูเหมือนจะเป็นเคล็ดลับหรือเกล็ดประจำนักพยากรณ์แต่ละคนแต่ละสำนัก ที่สมัยปัจจุบันนี้ส่วนมากใช้นับจากวันเกิด แต่ก็มีบางคนบางสำนักใช้นับจากบุตร์ แยกบุตร์หญิงไว้พวกหนึ่ง บุตร์ชายไว้พวกหนึ่ง เช่นมีบุตร์ ๔ คน ก. เป็นหญิง ข เป็นชาย ค. เป็นชาย ง. เป็นหญิง ต้องการดูชะตา ง. ก็นับบริวารที่จันทร์ เพราะ ง. เป็นบุตร์หญิงคนที่ ๒ หรือต้องการดูชะตา ข. ก็นับบริวารที่อาทิตย์

เพราะ ข. เป็นบุตร์ชายคนที่ ๑. บุตร์คนที่เท่าไรก็ตั้งต้นตรงนั้นแบบนับวันเกิด แบบนี้นับว่าแนบเนียนดี เกี่ยวกับการแยกบุตรฝาแฝดออกจากกัน ผู้ที่สนใจต้องการทราบละเอียด จะหาอ่านได้จากหนังสือลิลิตทักษาพยากรณ์ ซึ่งคุณหลวงอรรถวาทีธรรมประวรรตได้จัดการพิมพ์ขึ้น

อนึ่งตอนที่เมื่อเอา ๙ หารอายุแล้ว "เศษนับวารเกิดก็ดี หนึ่งนับปีเกิดก็ได้" การนับเศษจากวันนั้นได้พูดไปแล้ว แต่นับจากปีเกิดยังไม่ได้พูดถึงการนับเศษจากปีนั้น เริ่มปีชวดที่อาทิตย์ ฉลูที่จันทร์ เรื่อยไปจนมะแมที่ศุกร์ วอกที่อาทิตย์ ระกาที่จันทร์ นับวนไปจนหมดเศษ เพื่อต้องการทราบว่าปีนั้นจะมีชะตาดีหรือร้าย ตกที่ใดทายดังนี้

ตกอาทิตย์ จะผิดใจกับญาติ จะเลือดตกยางออก เสียของรัก ตกที่จันทร์ ให้ระวังปากจะพูดดีเป็นร้าย มีความกลัดกลุ้มมาก แต่ภายหลังจะดี มีศัตรูมาเป็นมิตร์ หญิงให้ลาภ ตกที่อังคาร จะมีโรคมาก ศัตรูล้างผลาญอย่าให้กู้หนี้ยืมสิน หญิงพิการให้ร้าย ตกที่พุธ มีลาภผลดี เป็นความก็ชนะ ตกที่เสาร์ จะเสียของรัก มีภัยมาก ตกที่พฤหัศบดี จะชนะศัตรู ผู้ใหญ่ให้ลาภ มีสวัสดิมงคลดี ตกที่ราหู ศัตรูเบียดเบียฬ จะเห็นผิดเป็นชอบ ตกที่ศุกร์ จะเกิดความเพราะปาก ไม่ควรเดินทาง จะมีอันตรายต่าง ๆ

การดูโชคดีร้ายนั้น ก็โดยอาศัยชะตากำเนิดเป็นหลัก แล้วดูดาวเคราะห์โคจรไปถูกต้องดาวพระเคราะห์ในดวงชะตา เช่นในวันที่ ๑๕ เมษายน จะเห็นว่า อาทิตย์และจันทร์โคจรไปทับศุกร์ คำว่าทับ เป็นสำนวนโหรซึ่งหมายความว่าโคจรไปถึง ส่วนเกตุก็ทับเสาร์และพฤหัศ หากจะถามว่า มาทับเมื่อไร ก็ดูช่องหมายเลข ๙ จะเห็นว่าเกตุทับ ๕ และ ๗ วันที่ ๔ เมษายน อาทิตย์ทับศุกร์วันที่ ๑๓ เมษายน ส่วนจันทร์ก็ดูช่องหมายเลข ๒ นั้น

ก่อนจะทายว่าให้ผลเช่นไร ก็ต้องดูพระเคราะห์ที่เป็นมิตรและศัตรูกันไปทับกัน

คู่มิตร อาทิตย์เป็นมิตรกับครู (พฤหัศบดี) จันทร์โฉมตรู พุธนงเยาว์ ศุกร์ปากหวาน อังคารรับเอา ราหูกับเสาร์เป็นมิตร์แก่กัน คู่มิตร์นี้หากไปทับกันให้ ผลดี

คู่ศัตรู อาทิตย์กับเสาร์, จันทร์กับพฤหัศบดี, อังคารกับอาทิตย์และพุธ พุธกับราหู พฤหัศบดีกับราหู, ศุกร์กับเสาร์ เสาร์กับอังคาร ราหูกับอาทิตย์ จันทร์อังคารและพุธ ส่วนเกตุนั้นเป็นตัวส่งเสริม หากเขาดีก็ส่งเสริมให้ดี หากไปอยู่กับร้ายก็เพิ่มให้ร้ายยิ่งขึ้น นี่เป็นแนวทางการพิจารณาว่าชะตาในปีนั้น เดือนนั้น วันนั้นจะดีหรือร้าย

พระเคราะห์จร

ต่อไปนี้ท่านได้แยกการทายแต่ละดาวเคราะห์ดังนี้

อาทิตย์ โคจรไปทับอาทิตย์ จะร้อนใจ ต้องจากที่อยู่ ทับจันทร์ ห้ามการสู่ขอภรรยาจะเดือดร้อน ทับอังคาร จะเลือดตก จะเจ็บคอ ทับพุธ จะได้ลาภจากผู้ใหญ่มีโชคดี ทับพฤหัศบดี ได้โภคสมบัติ และได้เงินทองแก้วแหวน ทับศุกร์ จะได้ภรรยาได้ลาภจากมิตร์ แต่ถ้าเล็งกันจะเกิดถ้อยความ ทับเสาร์ จะเกิดโรคทางตา ลูกเมียจะเดือดร้อน ทับราหู จะจากที่อยู่ เกิดถ้อยความเพราะผิดลูกเมียเขา ทับลัคนา จะร้อนใจ จากลูกเมีย

จันทร์ โคจรไปทับอาทิตย์ ระวังจะผิดลูกเมียเขา ทับจันทร์ มีลาภมาก ทับอังคาร อย่าไว้ใจเมีย จะเดือดร้อนใจ ทับพุธ มีลาภดีแต่ต้นมือร้าย ทับพฤหัศบดี มีทุกข์และสุขก้ำกึ่งกัน แต่เมียจะมีชู้ ทับศุกร์ จะได้ลูกเมีย ของหายจะได้คืน ทับเสาร์ จะเกิดความเดือดร้อน ทะเลาะวิวาทกัน ทับราหู จะเสียลูกเมีย ทับลัคนา จะได้ของกิน มีลาภ

อังคาร โคจรไปทับอาทิตย์ จะถูกสัตว์มีเขี้ยวงาทำร้าย เกิดไฟ ทับจันทร์ จะได้ลาภทางทิศอุดร ทับอังคาร จะมีภัย เดือดร้อนนัก ทับพุธ จะหายโรคภัย ทับพฤหัศบดี จะผิดเมียเขา ทับศุกร์ จะได้ลูกเมีย ได้ลาภ ทับเสาร์ จะประสบอุบัติเหตุ เกิดโรค ทับราหู มีคนคิดร้าย จะทะเลาะวิวาท ทับลัคนา จะเสียเงิน เกิดโรค

พุธ โคจรไปทับอาทิตย์ จะได้ลาภ ทับจันทร์ มีลาภสการดี ทับอังคาร เกิดอันตรายนา ๆ ทับพุธ จะได้ลาภทางทิศอุดร ทับพฤหัศบดี จะตกใจ แต่มีลาภดี ทับศุกร์ ไม่ดีมีคนคิดร้าย ทับเสาร์ ห้ามเดินทางไกล จะประสพภัย ทับราหู ศัตรูแรงนัก จะต้องทัณฑ์ ทับลัคนา เมียจะคิดนอกใจ

พฤหัศบดี โคจรไปทับอาทิตย์ มีโชคดี ผู้ใหญ่บูชา ทับจันทร์ เมียจะเล่นชู้ ศัตรูเบียฬ ทับอังคาร ให้เกรงโจรภัย จะเกิดความ ทับพุธ ศัตรูจะเป็นมิตร์ ได้ลาภดีนัก ทับพฤหัศบดี จะได้ลาภนา ๆ ประการ ทับศุกร์ ผู้ใหญ่ให้ลาภ ได้ลูกเมีย ทับเสาร์ จะเกิดทุกข์ ผู้ใหญ่เป็นศัตรู ทับราหู จะผิดใจกับญาติ เกิดโรค ทับลัคนา จะมีการเปลี่ยนแปลงนา ๆ ประการ.

ศุกร์ โคจรไปทับอาทิตย์ ผู้ใหญ่ให้ลาภแต่ศัตรูกล้าแข็ง ทับจันทร์มีลาภมาก ทับอังคารจะเกิดลาภผล จะหายป่วยไข้ ทับพุธจะได้ลูกเมีย ทับพฤหัศบดี จะได้ลาภจากผู้ใหญ่ ทับศุกร์เกิดความสุข หายโรค ทับเสาร์เดือดร้อนนัก เกิดอุบาทว์ ทับราหู จะผิดใจกับญาติมิตร์ ทับลัคนา จะได้ลาภสำเร็จดังความคิด

เสาร์ โคจรไปทับอาทิตย์ จะเกิดภัยนา ๆ ประการ ทับจันทร์ จะเสียลูกเมีย พินาศทรัพย์ ทับอังคาร จะเกิดภัย ศัตรูคิดร้าย ทับพุธ จะชนะศัตรูมีลาภดี ทับพฤหัศบดี ของหายจะได้คืน มีลาภมาก ทับศุกร์ จะเจ็บไข้เดือดร้อนใจ ทับเสาร์ จะเกิดไฟ เกิดโจร ทับราหู จะชนะศัตรู แต่จะร้อนใจมาก ทับลัคนา จะเสียเงินทอง และเดือดร้อนใจ

ราหู โคจรไปทับอาทิตย์หรือเล็งอาทิตย์ จะเกิดศัตรู ลูกเมียจะให้ร้ายทับจันทร์ ชนะศัตรูได้หนี้สินคืน ทับอังคาร ทรัพย์จะวิบัติ เกิดเพลิงไหม้ ทับพุธ จะต้องทัณฑ์ เสียเงินทอง ทับพฤหัศบดี ได้ลาภจากผู้ใหญ่ ทักศุกร์ จะผิดใจกับคนในบ้าน จะเกิดเพลิงไหม้ ทับเสาร์ จะได้ลูกเมีย สุขสวัสดิ์ดีนัก ทับราหู จะเกิดเรื่องร้าย ทรัพย์สินจะพินาศ ทับลัคนา ระวังจะถูกคนลวงทำคุณบูชาโทษ

ตามที่กล่าวมานี้เป็นพระเคราะห์จรเข้ามาทับในดวงชะตาเดิมหรือชะตากำเหนิด แสดงโชคร้ายดี ต่อไปนี้จะกล่าวถึงชะตาจรเข้าทับชะตาเดิม โดยอาศัย "ทักษาจร" ซึ่งเกิดจากการเอา ๘ หารอายุ แล้วนับจากวันเกิดไปเท่าเศษ ได้บริวาร อายุ จนถึงกาฬกิณี

กาฬกิณีทับลัคน์ หรือจันทร์หรือทับอายุ จะเดือดร้อนใจ มิฉะนั้นจะป่วยไข้ถึงตาย ทับเดช จะมีภัยอันตราย คนจะดูหมิ่น ทับศรี จะเสียสิ่งของทับบริวาร มูละ หรือมนตรี จะเสียข้าคนและลูกเมีย ไม่จากเป็นก็จากตาย กาฬกิณีทับกาฬกิณี จะเดือดร้อนใจ คนจะดูแคลน

กาฬกิณีทับตนุ หรือตนุเป็นกาฬกิณี มีภัยมากเป็นทุกข์ มีโรคมากทับกฎุมพะ จะเสียของรัก ทับสุหัชชะ เพื่อนฝูงจะเป็นศัตรู ทับพันธุ จะเกิดโทษเพราะญาติ ทับปุตตะ จะเกิดโทษแก่บุตร์ ทับอริ จะได้ลาภมาก ทับปัตนิจะจากเป็นหรือจากตายกับคู่ครอง ทับมรณะ จะหายภัยทั้งปวง ทับศุภะ หาความสุขมิได้ ทับกรรมะหรือกาฬกิณีเป็นกรรมะ จะขาดทุนในการค้า ทับลาภะหาลาภมิได้ ทับวินาสนะ จะได้ลาภอุดมสมบูรณ์ดีนัก ถ้าอาทิตย์ พฤหัศบดี เสาร์ ราหู ตัวหนึ่งตัวใดเป็นกาฬกิณีด้วยแล้ว ยิ่งร้ายยิ่งขึ้นอีก

ศรีทับบริวาร หรือบริวารเป็นศรี จะได้ลูกเมียข้าคนและมิตร์อันดี ทับเดชหรือเดชเป็นศรี จะชนะศัตรู ชนะความ ศรีทับศรี จะสำเร็จกิจทุกประการ ทับมูละ หรือมูละเป็นศรี จะได้ที่อยู่อาศัยบ้านเรือน ทับอุตสาหะ หรืออุตสาหะเป็นศรี ทำการค้าเจริญนัก

ทับมนตรี หรือมนตรีเป็นศรี ทายเหมือนทับบริวาร หากศรีทับบริวารและมีกาฬกินีอยู่ด้วย จะได้สิ่งใดก็มีคนทัดทานไว้

ศรีทับตนุ หรือตนุเป็นศรี จะมีมงคลสุขสวัสดิ์ ทับกฎุมพะ หรือกฎุมพะเป็นศรี จะอุดมโชค ทับสุหัชชะ หรือสุหัชชะเป็นศรี จะได้ลาภจากญาติมิตร์ ทับพันธุ หรือพันธุเป็นศรี ญาติทางไกลจะให้ลาภ ทับปุตตะหรือปุตตะเป็นศรี จะได้บุตรดี จะได้ลาภเพราะบุตร ทับอริ หรืออริเป็นศรี จะได้ลาภจากศัตรู ทับปัตนิ หรือปัตนิเป็นศรี จะได้ภรรยาที่ดี ภรรยานำลาภมาให้ทับมรณะหรือมรณะเป็นศรี จะหายโรค ทับศุภะ หรือศุภะเป็นศรี จะได้ลาภมาก ทับกรรมะ หรือกรรมะเป็นศรี ค้าขายเจริญดี ทับลาภะ หรือลาภะเป็นศรี เจริญนักสำเร็จกิจทุกประการ ทับวินาสนะ หรือวินาสนะเป็นศรีของหายจะได้คืน หนี้สินไม่ศูนย์หาย

ศรีและอายุทับลัคนา หรือจันทร์ โรคจะพลันหาย หากมีกาฬกินีอยู่ด้วยนานหาย ศรีและเดชทับลัคนาหรือจันทร์ เร่งทำการค้า เป็นความจะชนะมีกาฬกินีอยู่ด้วยจะพ่ายแพ้แล ศรีกับศรีทับลัคนาหรือจันทร์ จะได้สมบัติ ศรีมูละ บริวาร ทับลัคนาจะได้ลาภใหญ่ ได้ลูกเมีย ศรีและมนตรีทับลัคนา จะได้ลูกเมียและมิตร ถ้ากาฬกินีอยู่ด้วย จะได้เสียเท่ากัน

ข้อควรสังเกต กาฬกินีเป็นฝ่ายให้โทษ และศรีเป็นฝ่ายให้คุณฉะนั้น กาฬกินีไปถูกอะไรเข้าสิ่งนั้นก็เสีย เช่นถูกอายุก็จะป่วย ถูกปัตนิก็เดือดร้อนทางคู่ครอง ถูกกฎุมพะก็จะเสียเกี่ยวกับการเงิน เหล่านี้เป็นต้น ส่วนศรีก็เป็นฝ่ายให้คุณ ถูกอายุก็หายป่วย ถูกปัตนิหรือปัตนิเป็นศรี ก็จะได้คู่ครองการพิจารณานี้ต้องอาศัยหลักดาวเคราะห์เป็นเกษตรเป็นอุจ หรือเป็นประเป็นนิจเป็นบาปเคราะห์ หรือศุภเคราะห์ประกอบด้วย การทายที่ว่าแม่นหรือไม่แม่นนั้น อยู่ที่การวินิจฉัยละเอียดละออกว่ากัน เช่นบาปเคราะห์เป็นกาฬกินีเช่นนี้นับว่าแรง แต่ถ้าบังเอิญเป็นประหรือเป็นนิจก็ย่อมเพลาลง ถ้าเป็นอุจเป็นเกษตรก็

กลับแรงยิ่งขึ้น และเช่นเดียวกัน ถ้าศรีเป็นอุจเป็นเกษตรก็ให้คุณแรงทวียิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน จงพิจารณาอย่างละเอียดสุขุม ถ้าดูง่าย ทายง่าย วิชานี้ก็คงไม่ใช่ "ศาสตร์"

อนึ่ง จะเห็นว่ามีการพยากรณ์อยู่ ๒ ตอน ตอนต้นกล่าวถึงพระเคราะห์โคจรเข้าทับกัน ส่วนอีกตอนหนึ่งกล่าวถึงศรีหรือกาฬกิณีจรเข้าทับบริวาร อายุเดช ฯลฯ และตนุ กฎุมพระ ฯลฯ ตอนแรกเรียกว่า "พระเคราะห์โคจร" ตอนหลังเรียกว่า "ทักษา" พระเคราะห์โคจรก็ต้องอาศัยหลักเกษตร อุจ ประ นิจ เหมือนดูทางทักษา ความแตกต่างระหว่างพระเคราะห์โคจรกับทักษานั้นก็เหมือนกับไม้แบ่ง ถ้าต้องการความละเอียดละออก็ต้องกรองแบ่งนั้นโดยจับ "ทักษา" เช่นเห็น ศุกร์โคจรเข้าทับพุธตำราว่าจะได้คู่ครอง เช่นนี้ ก็ต้องจับทางทักษาอีกครั้งหนึ่งว่า ศุกร์หรือพุธนั้นเป็นปัตนิเป็นศรีหรือเปล่า ถ้าเป็นก็มีหวังจะได้คู่ ต้องดูไปอีกชั้นหนึ่งว่า ที่ ๆ ดาวเคราะห์พบกันนั้นเป็นตำแหน่งเกษตรอุจหรือเปล่า ถ้าเป็นอีกก็มั่นใจได้ว่าต้องได้คู่ครองแน่ แต่อย่าลืมเหลือบดูนาฬกิณีเจ้าแห่งอุปสรรคบั่นทอนเสียด้วยว่า เข้ามาร่วมกุมเล็งหรือเปล่า นี่เป็นแนวทางการพิจารณาดวงชะตาจรเบื้องต้น จะดูอะไรก็ต้องพิจารณาดาวนั้น ๆ ดูการเงินก็พิจารณากฎุมพะ ดูการงานอาชีพก็ดู กรรมะ ดูลาภผลก็พิจารณา ศรี ศุภะ ลาภะ เป็นขั้น ๆ ไป พิจารณาอย่างรอบคอบทีละขั้น ยิ่งพิจารณามากก็ยิ่งเห็นมาก

ฆาตขัย

ผิว์ จะฆาตอายุขัย อสุรินทร์ถึงลัคนาใน บาปเคราะห์จรไปมาทับกันทั้งจันทร์นั้นมาทับลัคนาใน ให้ทายตัดชีวาถึงอาสัญ (อสุรินทร์=ราหู)

อนึ่ง อาทิตย์และอังคารมาทับจันทร์ จะเป็นโทษผูกพันท่านจำจอง

อนึ่งเล่า อสุรินทร์มาทับจันทร์ อังคารนั้นเล็งลัคน์เข้าเป็นสอง ทั้งอาทิตย์ถึงเสาร์เข้าโดยปอง ทายสนองควรตัดว่าถึงตาย

อนึ่ง องค์อสุรินทร์ถึงภุมเมศ อังคารประเวศต้องพฤหัศบดีหมาย ทั้งอาทิตย์ต้องลัคน์ท่านทายตาย ด้วยอาชญาโทษร้ายมาถึงตน

อนึ่ง อังคารถูกพฤหัศบดี อาทิตย์จรถึงอาทิตย์ราญรอนระเหระหนจะต้องโทษผูกมัดประหยัดตน จะต้องถูกขับไปพ้นจากฐานา

อนึ่ง พฤหัศดีต้องลัคน์และบาปเคราะห์ จรจำเพาะองค์ใดมิได้ว่า มาเล็งพุธเล็งจันทร์ และสุริยา ถูกราหูทายว่าชีวาวาย

อนึ่ง พฤหัศบดีถูกจันทร์และภุมเมศ เล็งอังคารสุริเยศต้องลัคน์หมายจะต้องโทษราชทัณฑ์อาชญาตาย ตำหรับทายชีวาตะแบงชอน

อนึ่ง เสาร์เล็งลัคน์ครูเล็งจันทร์ พระศุกร์นั้นต้องเสาร์มาสังหรณ์ จะตายในปีนั้นพยากรณ์ เพราะหญิงร้ายราญรอนทำอันตราย

อนึ่ง อาทิตย์เล็งราหู จันทร์ต้องลัคน์ เสาร์ทักถูกอังคารโดยหมายอย่าสร้างบ้านปลูกเรือนใหม่จะได้ตาย ด้วยเคราะห์ร้ายท่านห้ามตามตำรา

อนึ่ง อาทิตย์ต้องอาทิตย์เสาร์ถูกจันทร์ อังคารนั้นถึงเสาร์ในชันษาจะตายด้วยไข้ลมเป็นโรคา ในตำราทายตัดวิบัติเป็น

อนึ่ง อังคารทับลัคน์ทำนายไว้ ราหูไซร้ถูกจันทร์จะเกิดเข็ญ อาทิตย์ต้องเสาร์จำเพาะเป็น พิเคราะห์เห็นต้องตายด้วยพิษยา

อนึ่งเล่า อสุรินทร์ทับลัคน์อยู่ พระพุธเล็งราหูวิหิงสา พระอังคารต้องเสาร์แซกเข้ามา เสาร์เล็งศุกราท่านทำนาย จะสิ้นศูนย์อายุสังขารา ตกต้นพฤกษาสูงฉิบหายอายุตัดเร่งระมัดประหยัดกาย พระเคราะห์ร้ายนักอยู่ จงรู้ตน

อนึ่ง ศุกร์ต้องเสาร์จันทร์เล็งจันทร์ ราหูนั้นเล็งพุธอย่าฉงน พระอาทิตย์ต้องลัคน์เป็นสาลวน จะตกในสาชลชีวาวาย

อนึ่ง เสาร์มาพ้องต้องภุมเมศ อังคารประเวศเล็งลัคนาหมาย อาทิตย์ถูกอังคารท่านภิปราย อังคารต้องอาทิตย์จะตายด้วยพิษงู

อนึ่ง เสาร์ทับลัคน์กุมภ์พ้องต้องอาทิตย์ สำแดงฤทธิ์จันทร์จรถูกราหูอาทิตย์ถูกลัคนาตำราดู อีกราหูนั้นจรมาต้องจันทร์ อายุขาดจะพินาศมรณาจะถูกต้องสายฟ้าถึงอาสัญ ถ้าพระเคราะห์ต้องทับอันดับกัน ตำรานั้นท่านทายว่าตายเอย.

โชคใหญ่

อนึ่ง ผิว์จะถวณโชคใหญ่ในชันษา ถ้าองค์พระอสุรินทร์ต้องเสารา พระสุริยาต้องครูเป็นคู่คง เสาร์เล็งอสุราท่านว่าไว้ เป็นโชคใหญ่ปีนั้นดั่งประสงค์

อนึ่ง พระเสาร์ต้องราหูท่านดูตรง อังคารคงเล็งศุกร์และสุริยา ถูกพฤหัศบดีมีโชคเป็นลาภครัน

อนึ่ง จันทร์ต้องลัคน์ในชันษา พฤหัศบดีจรต้ององค์พระพุธ พระพุธเล็งจันทราโชคอุดม

อนึ่ง ครูถูกต้องพระสุริเยศ รวิประเวศเล็งครูดูงามสม พระจันทร์ต้องราหูสู่นิยม เป็นอุดมโชคใหญ่ในชะตา

อนึ่ง องค์พระอังคารต้องศุกร์ สุริยเล็งจันทร์นั้นท่านว่า พระจันทร์จรต้ององค์พระพุธา เดือนนั้นเป็นมหาโชคชัย

อนึ่งเล่า องค์พระเสาร์เล็งภุมเมศ อังคารประเวศสมเสาร์ผิดวิสัย ถึงมีลาภสาปศูนย์ให้เสียไป ลาภนั้นถึงจะได้ไม่ดีเลย

ดูฆาตและโชคเบ็ดเตล็ด

ตั้งอายุลงเอา ๓ คูณ เอา ๖ บวก เอา ๑๒ หาร เศษนับจากราศีพฤษภไปเท่า

เศษแล้วกาไว้ เมื่ออัฐเคราะห์จรมาต้องกาที่ถูกอาทิตย์ จะเกิดวิวาทเพราะทรัพย์ ต้องกาที่ถูกจันทร์ จะได้ลาภเพราะสตรี ต้องกาที่อังคารจะตกจากเรือน ต้องกาที่พุธจะได้ข้าหญิงชาย ต้องกาที่พฤหัศบดีจะได้ดินแดน ต้องกาที่ศุกร์จะจากที่อยู่ ต้องกาที่เสาร์ไฟจะไหม้ ต้องกาที่ราหู จะเกิดโรคในท้องเพราะอาหาร

อนึ่ง ตั้งอายุลง เอา ๑๒ หาร เศษนับจากลัคนาไปเท่าเศษ ต้องอาทิตย์จะวิโยคพลัดพราก ต้องจันทร์ พุธ ศุกร์ จะได้ลาภจากทางไกลต้องอังคารจะไปทางไกล ต้องพฤหัศบดี จะได้ทาสีทาสา ต้องเสาร์ ราหู จะเป็นโทษเพราะหญิง หากอาทิตย์จรมาถูกกาเมื่อใด เหตุดีร้ายจะเกิดเมื่อนั้น

อนึ่ง ตั้งอายุลงเอา ๒๕ บวก นับจากราศีเมษถึงลัคนาบวก เอา ๖ หาร เศษ ๑ จะได้ทุกข์ เศษ ๒ จะได้ทรัพย์สมบัติมาก เศษ ๓ จะพลัดจากที่ อยู่ เศษ ๔ จะได้ผ้าผ่อนเงินทอง เศษ ๕ จะได้ลาภเงินทองและยศจากท้าวพญาเศษ ๐ จะไปไกลจากที่อยู่

อนึ่ง ให้ตั้งอายุโหราเอา ๑๐๘ บวก เอา ๑๒ หาร ได้เศษเท่าใด ให้นับแต่หน้าพระอาทิตย์กำเหนิดไปเท่าเศษแล้วกาไว้ แล้วนับจากกาไปทีละ ๕ ละ ๕ กาไว้เป็นสาม กาอาทิตย์จรมาถึงกาเมื่อใด ได้ลาภเมื่อนั้น

อนึ่ง ให้ตั้งอายุโหราลงเอา ๓ บวกแล้วเอา ๓ คูณ เอา ๑๒ หารเศษ เท่าใด ให้นับแต่หน้าพระอาทิตย์กำเหนิดไปเท่าเศษแล้วกาไว้ ให้นับจากกานั้นไปทีละ ๕ ละ ๕ เป็นสามกาอาทิตย์จรมาถึงกาเมื่อใด ได้ลาภเมื่อนั้น

ตั้งอายุลงเอา ๒ ลบ เอา ๑๒ หาร เศษนับจากอาทิตย์ในดวงชะตากำเหนิดไปเท่าเศษแล้วกาไว้ นับจากกาไปทีละ ๔ ละ ๔ ถ้าต้องลัคน์ต้องจันทร์ ลาภจะเกิดเมื่ออาทิตย์จรมาถูกกานั้น

ลัคนา

หัวใจของโหราศาสตร์ก็คือ **ลัคนา** เป็นจุดปฏิสนธิ

เวลาเกิดนี้กำหนดเอาเวลาที่ทารกคลอดออกมาแล้วร้อง ถ้าไม่ร้องก็ถือเวลาตัดสายสะดือเป็นเวลาเกิด ที่ถือเช่นนี้ก็มีเหตุผลที่ว่า การร้องครั้งแรกก็ดีหรือเวลาตัดสายสะดือก็ดี เป็นระยะที่เด็กเริ่มหายใจทางปอดสูดอากาศจากโลกเราเข้าไปแล้ว และเริ่มมีชีวิตอยู่ ในเวลานั้นมีดาวอะไรประจำอยู่ในราศีอะไร มีอิทธิพลต่อทารกนั้นขนาดไหน ฉะนั้นเมื่อผูกดวงชะตาขึ้นโดยวางดาวพระเคราะห์ต่าง ๆ แล้ว จึงต้องวางลัคนาอีกครั้งหนึ่งกำกับทิศทางของดาวพระเคราะห์ต่าง ๆ ก่อนจะพูดถึงการวางลัคนาก็จำเป็นต้องทราบมาตราในเรื่องนี้เสียก่อน ดังนี้

๖๐	พิลิบดา	เป็น	๑	ลิบดา
๖๐	ลิบดา	,,	๑	องศา
๓๐	องศา	,,	๑	ราศี
๑๒	ราศี	,,	๑	จักราศี

มาตราวัดระยะทางพื้นดินนั้น ถ้าเป็นแบบไทยก็ใช้ เส้น วา ศอก คืบ นิ้ว หรือทางฝ่ายสากลก็วัดกันเป็นกิโลเมตร์หรือไมล์ แต่ทางท้องฟ้าก็ต้องวัดเป็นองศาลิบดา วงกลมในท้องฟ้านั้นเขาแบ่งเป็น ๑๒ ส่วน แต่ละส่วนก็เรียกว่าราศี แต่ละราศีเขาซอยออกเป็น ๓๐ ส่วนเรียกว่าองศา แยกแยะออกไปจนถึงลิบดา พิลิบดา เช่นเดียวกับที่แบ่ง ๑ กิโลเมตรออกเป็น ๑๐๐๐ เมตร หรือแบ่ง ๑ วันเป็นชั่วโมง นาฑี วินาฑี

นอกจากเรื่องมาตราแล้วก็ต้องรู้จักกับคำว่า อันโตนาฑี คือระยะโคจรของพระอาทิตย์ภายในราศีหนึ่ง กำหนดโคจรนี้มีระยะเวลาไม่เท่ากัน บางราศีก็เร็ว บางราศีก็ช้า ได้กำหนดไว้ดังนี้

ราศีเมษ, กรกฎ, ธนู, มีน	ราศีละ ๑๒๐ นาฑี	=	องศาละ ๔	นาฑี
,, พฤษภ, กุมภ์	,, ๙๖ ,,	=	,, ๓.๒	,,
,, เมถุน, มังกร	,, ๗๒ ,,	=	,, ๒.๔	,,
,, สิงห์, พิจิก	,, ๑๔๔ ,,	=	,, ๔.๘	,,
,, กันย์, ตุลย์	,, ๑๖๘ ,,	=	,, ๕.๖	,,

เมื่อได้ทราบถึงมาตราและอันโตนาฑีแล้ว ก็จะถึงขั้น "วางลัคนา" ต่อไป สมมติวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๔ เวลาที่จะวางลัคนาใช้เวลา ๑๖.๓๐ น. การวางลัคนานี้ต้องอาศัยอาทิตย์เป็นหลัก ให้รู้ว่าอาทิตย์อยู่ในราศีอะไร มีองศา ลิบดา เท่าไรแล้ว และต้องจำเป็นหลักไว้ว่า ดาวเคราะห์ทุกดวง คำนวณเวลา ๒๔.๐๐ น. ส่วนลัคนานั้น คำนวณเวลา ๖.๐๐ น.

เมื่อจะวางลัคนาต้องถือองศาอาทิตย์เป็นหลัก เพราะองศาอาทิตย์แสดงระยะทางว่า อาทิตย์โคจรไปถึงองศาที่เท่าไรแล้ว ไม่ผิดกับที่เราจะไปเที่ยวอยุธยาระยะทาง ๗๒ ก.ม. พอไปถึงบางปะอินกิโลเมตรที่ ๕๘ ก็รู้ว่าอีก ๑๔ ก.ม. ก็จะถึงอยุธยาจุดหมายปลายทาง การบอกองศาอาทิตย์ก็เพื่อให้รู้ว่า อาทิตย์โคจรจากจุดต้นทางมาได้เท่าไรแล้ว อีกกี่องศาจะหมดราศี ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๔ อาทิตย์เวลา ๒๔.๐๐ น. โคจรไปได้ ๑๙ องศา ๓๔ ลิบดา ก็ถ้าย่ำรุ่งคือ ๖.๐๐ น. ก็ยังโคจรไม่ถึงระยะทางนี้

โดยเหตุที่อาทิตย์โคจรวันละ ๑ องศา หรือ ๓๐ ลิบดา (ดูปฏิทินโหรจะเห็นอาทิตย์เพิ่มวันละ ๑ องศา) ถ้าเพียง $\frac{๓}{๔}$ วันก็โคจรได้ ๑๕ ลิบดา ฉะนั้นเมื่อจะหาสมผุสอาทิตย์เวลา ๖.๐๐ น. ก็ต้องเอา ๑๕ บวกลิบดาอาทิตย์วันก่อน ตามตัวอย่างก็ต้องตั้งสมผุสอาทิตย์วันที่ ๑ เมษายน ซึ่งมีสมผุส ๑๘ องศา ๓๓ ลิบดา + ๑๕ = ๑๘ องศา ๔๘ ลิบดา ปัดเป็น ๑๙ องศา เพราะมีลิบดาเกินครึ่งนำมาใส่ลงกลางดวงชะตา

กฎการวางลัคนา

๑. (ตั้งอันโตนาฑีที่อาทิตย์อยู่ × องศาอาทิตย์) ÷ ๓๐ ลัพธ์เรียกว่า "อดีตอุทัย"

๒. ตั้งอันโตนาฑีที่อาทิตย์อยู่–อดีตอุทัย ลัพธ์เรียกว่า "อนาคตอุทัย"

๓. ตั้งเวลาเกิด–อนาคตอุทัย และลบด้วยราศีต่อไป ลบไม่ได้ราศีไหน ลัคนาอยู่ราศีนั้น

อดีตอุทัย คือเวลาล่วงมาแล้วเท่าไร นับจากต้นราศีนั้น

อนาคตอุทัย คือเวลาจะยังเหลืออีกเท่าไร จึงจะหมดราศีนั้น

เวลาเกิด นับจาก ๖.๐๐ น. จนถึงเวลาเกิด ถ้าเกิดหลังจาก ๑ เมษายน ๒๔๖๓ ต้องเอา ๑๘ นาฑีลบ

ตัวอย่าง ๒ เมษายน ๒๕๐๓ เวลา ๑๖.๓๐ น.

อาทิตย์ราศีมีน ๑๙ องศา อันโตนาฑีราศีมีน ๑๒๐ นาฑี

ใน	๓๐ องศา	อาทิตย์โคจร	๑๒๐	นาฑี
"	๑ "	"	๑๒๐ / ๓๐	"
"	๑๙ "	"	(๑๒๐ × ๑๙) / ๓๐ = ๗๖ (อดีตอุทัย)	"

อันโตนาฑีราศีมีน ๑๒๐–๗๖ (อดีตอุทัย) = ๔๔ นาฑี (อนาคตอุทัย) เวลาเกิดนับจาก ๖.๐๐ ถึง ๑๖.๓๐ น. ได้ ๑๐ ชั่วโมง ๓๐ นาฑี – ๑๘ นาฑี เหลือ ๑๐ ชั่วโมง ๑๒ นาฑี = ๖๑๒ นาฑี

เวลาเกิด	๖๑๒	นาฑี
ราศีมีน	๔๔	"
	๕๖๘	"

	๕๖๘	นาฑี
ราศีเมษ	๑๒๐	,,
	๔๔๘	,,
ราศีพฤษภ	๙๖	,,
	๓๕๒	,,
ราศีเมถุน	๗๒	,,
	๒๘๐	,,
ราศีกรกฎ	๑๒๐	,,
	๑๖๐	,,
ราศีสิงห์	๑๔๔	,,
	๑๖	,,

ฉะนั้นลัคนาจึงอยู่ราศีกันย์ โดยมีเวลาเกิดอยู่ในราศีกันย์นี้ ๑๖ นาฑี หากต้องการทราบว่า ลัคนามีกี่องศาลิบดาก็ทำดังนี้

ตั้งเวลาเหลือลงคูณด้วย ๓๐ เอาอันโตนาฑีราศีที่ลัคนาอยู่หาร ลัพธ์เป็นองศา เศษคูณด้วย ๖๐ เอาอันโตนาฑีราศีนั้นหาร ลัพธ์เป็นลิบดา

การหาลัคนานี้หากจะหาอนาคตอุทัยเลยก็ทำได้โดยต้องรู้ว่าอีกกี่องศาจึงจะหมดราศี โดยเอาองศาอาทิตย์ลบ ๓๐ เมื่อองศาอาทิตย์มี ๑๙ อีก ๑๑ องศาก็จะหมดราศีมีน ราศีมีนอาทิตย์โคจรองศาละ ๔ นาฑี × ๑๑ องศา = ๔๔ เป็นอนาคตอุทัยเลย แล้วทำไปตามแบบธรรมดา เวลานี้การวางลัคนาสะดวกและรวดเร็วมาก โดยอาศัยลัคนาสำเร็จเพียง ๑ นาฑี ก็จะรู้ตำแหน่งของลัคนาแล้ว

การสอบลัคณาโดยอาศัยรูปร่างประกอบ สำหรับผู้จำเวลาเกิดได้ไม่แน่นอน เป็นอีกตำราหนึ่งต่างหากจากที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น

ลัคนาอยู่ราศีเมษ รูปเนื้อ รูปพรรณเพรียวศีรษะเล็ก ค่อนข้างผอม จมูกยาว เท้าสูง

พฤษภ รูปโค ศีรษะใหญ่กระดูกใหญ่ มีขนเท้าดังขนพิลาป

เมถุน รูปตอหม้อ รูปคนคู่ รูปพรรณล่ำ เดินคอตก

กรกฎ รูปปู มือเท้ายาว ตัวสูง ร่างใหญ่

สิงห์ รูปราชสีห์ อกกว้าง อกหนา เดินหลังแอ่น ขนมาก

กันย์ รูปแบบบางเป็นผู้หญิง เอวเล็ก หน้างาม

ตุลย์ รูปคันชั่ง รูปตอนบนตอนล่างเท่ากัน สมส่วน

พิจิก รูปแมลงป่อง เอวคอด หญิงมีไฝปากเบื้องล่าง

ธนู รูปคันกระสุน เวลานั่งหลังโกง ค่อนข้างสูง

มังกร รูปงูใหญ่ สูงเพรียวเดินเท้าพันกัน

กุมภ์ รูปหม้อ อ้วนลงพุง รูปม้าท้องใหญ่

มีน รูปปลาตะเพียน ลำตัวแบน มีตำหนิที่สูง

พระเกตุประจำราศีต่าง ๆ

เมษ .— จะได้ที่พึ่งดี มีคนอุปถัมภ์ สติปัญญาดี แต่นิสัยกลับกลอก เจ้าเล่ห์ เป็นนักเลงลวงล่อหญิง

พฤษภ .— เป็นนายคลังแห่งกษัตริย์ มีสมบัติมาก มีเกียรติยศ มีบุญมาก

เมถุน .— มีทรัพย์สมบูรณ์ แต่จะมีเหตุกับญาติพี่น้อง

กรกฎ .— ขยันเป็นอย่างยิ่ง รู้วิชาสาระพัด ร่ำเรียนดี

สิงห์ .— เป็นคนขี้โรค ทุนข์โศก เจ้าโทโส มีเกียรติยศ เป็นที่รักแห่งชายหญิง

กันย์ .— เป็นที่รักของญาติ มีสมบัติ ข้าคน รุ่มรวยนัก

ตุลย์ .— มีทรัพย์ ปัญญา รู้ข้อธรรม

พิจิก .— รู้หลักธรรมลึกซึ้ง เป็นอาจารย์ของคนดีศิษย์รัก ได้ดีกว่าตระกูล

ธนู .— มีทรัพย์อุดม ตระกูลเดิมสูง มีปัญญารอบคอบ มีโรคร้ายเป็นประจำ

มังกร .— รูปงาม ชอบการมหรสพรื่นเริง มักมีเหตุวิบัติจะต้องพลัดที่อยู่

กุมภ์ .— ปัญญาไว ไหวพริบดี มักมีทุกข์มาก

มีน .— กล้าหาญนัก เป็นผู้มีความดีเป็นที่รักของคน มีสมบัติมาก แต่มักไผ่สูงทิ้ง

มฤตยูประจำราศีต่าง ๆ

เมษ .— ชื่อ "อนุภาวจักร์" วัยต้นไม่ดี วัย ๒—๓ จะได้ดี เมื่ออายุน้อยได้ยากทำคุณไม่ขึ้น หัวและหูมักเป็นหูด ชอบสงคราม ใจดี

พฤษภ .— ชื่อ "พุลจักร์" นิสัยกล้าแข็ง มีกำลังและทรัพย์ ผู้ใหญ่ชอบ มักเปื่อยพุพองเป็นหนุ่ยโหนกตามแข้งขา เมื่อน้อยไม่ดี มักมีโรค ต่อไปมีความสุขจนแก่

เมถุน .— ชื่อ "ฤทธิจักร์" เมื่อน้อยมักพลัดพราก เข็ญใจลำบาก มักเป็นโรคที่หัวไหล่และท้อง อายุรอบ ๓—๔ ให้คุณ มียศและศักดิ์

กรกฎ .— ชื่อ "สฤษดิจักร์" ลำบากในตอนเล็กถึงหนุ่มสาวด้วยโรคภัย เปื่อยพุพองยอกเสียด อายุรอบ ๒—๓ ให้คุณหายป่วยไข้ แต่รอบ ๔—๕ กลับวิบัติเสียเข้าของ เกิดทุกข์

สิงห์ .— ชื่อ "เดชาจักร์" มีปัญญา กล้าหาญ เมื่อเล็กไม่ดี มักพลัดพรากที่อยู่ และมักเป็นโรคตรงสดือและหัวเหน่า อายุรอบ ๒—๓ ดีให้คุณนักจะได้ลาภยศแต่มักตัณหาจัด จะได้เป็นที่พึ่งของคนอื่น

กันย์ .— ชื่อ "สิทธิจักร์" ผู้ใหญ่ พ่อแม่ และญาติรัก มักเจ็บปวดที่สะโพกขา ปวดเสียวถึงท้องน้อยและหัวเหน่า ตลอดจนเป็นถ่อยความ รอบ ๒—๓ ดีมีความสุขแต่เป็นทุกข์เพราะญาติและพ่อแม่ ทำให้ซึมไป สนุกเป็นพัก ๆ

ตุลย์ .— ชื่อ "อุดมจักร์" เมื่อหนุ่มสาวเป็นที่รักของญาติใกล้ ๆ มักปวดท้องปวดไส้ เท้าทั้งคู่มักพุพอง อายุรอบ ๒—๓ ดี ได้ยศศักดิ์แต่มักไม่ยั่งยืน จะซุดแล้วก็ทรงอยู่

พิจิก .— ชื่อ "มหาจักร์" เมื่อเด็กเลี้ยงยาก เป็นศัตรูกับญาติพอหนุ่มสาวมักกลิ้งกลอกสับปรับ จะเป็นโรคภายในและร่มผ้า ปวดท้องน้อยและของลับเป็นเหตุ มีทุกข์นัก อายุรอบ ๒—๓ จึงจะมีความสุข

ธนู .— ชื่อ "เวชจักร์" สุขเมื่อเด็ก มีทรัพย์ เป็นศัตรูกับญาติ จะจากพ่อแม่ วัย ๒—๓ ให้คุณมีสมบัติ แก่ตัวจะกลับตกยาก จะตายอย่างน่าอนาถ มักปวดท้องน้อยและแขนซ้าย

มังกร .— ชื่อ "ภูมิจักร์" ตั้งแต่เด็กถึงหนุ่มสาวมีความสบายเป็นที่รักของผู้ใหญ่จะเป็นโรคที่ไหล่หรือชายโครง วัย ๒ มีคุณให้ความสุข มียศศักดิ์ดี วัย ๓ ทุพพลภาพเพราะโรคจนแก่

กุมภ์ .— ชื่อ "ราชาจักร์" เมื่อน้อยถึงหนุ่มสาว จะพลัดพ่อแม่หาที่พึ่งยากเป็นโรคธาตุพิการ หูหนัก หูตึง วัย ๓ จะได้มีวาสนา

มีน .— ชื่อ "สาตราจักร์" เมื่อเด็กมีความสุข พ่อแม่รัก แต่พอหนุ่มสาวกลับเป็นปรปักษ์กับญาติ เป็นโรคที่หูหรือแก้ม วัย ๒—๓ จะเป็นปราชญ์มีความรู้ความสามารถด้วยวิชา มีความสุข

อัฏฐเคราะห์โคจร

สุรางคนางค์ ๒๘

นมสสิตวา นบพระสาสดา นบธรรมคัมภีร์
นบสงฆ์สิกขา นบอาจารีย์ นบโหราตรี เวทย์
วิธศาสตร์ไสยฯ
ขอแต่งตำรา เป็นภาคภาษา สยามคำไท
เป็นบทกลอนฉันท์ คาบเกี่ยวกันไป ตามตำหรับ
ไตรย เพทสืบโลกาฯ

อินทรวิเชียร ๑๑

ศรีสิทธิการี ยสวัสดิชัยยา
นมัสดุตำรา ประพฤติพจนกล่าวกลอน
แถลงปางนพเคราะห์ สุรเทพเสด็จจร
ในจักราก ร ทวิทัศราศี
โดยอานุภาพผยอง จรท่องวิถีลีล์
พักร, เสริฐ, แล มนท์มี วิสมห้าประการกล
ปางนี้แสดงโดย สุรเทพเสด็จดล
ห่อนเป็นจลาจล วิปริต สุภาพภัย
ปางองค์อาทิตย์เทพ สถิตย์ที่สถานใด
ราษีละเดือนไถง ก็ละล่าราศีจร
ฝ่ายจันทร์ประจำจักร์ ทวิวันรวิจร
กับกึ่งทิวากร บมินานก็ล่าลง

อังคารสถิตย์จักร　　　จรโดยระเวียนวง
เดือนกึ่งก็ล่าลง　　　สละจักรราศีคลา
พุธ,ศุกร์ทั้งสองแสดง　　　ดุจดังพระสุริยา
ราศีละมาสา　　　ก็จะเลื่อนจักรจรรัล
พฤหัสบดีสู่　　　ดลสถานสถิตย์ทัน
จักรจรประมาณวัน　　　วรรษาหนึ่งก็ลาลี
เสาร์สู่สถานจักร　　　อนึ่งนั้นคณามี
สองขวบกับกึ่งปี　　　ก็สลัดราศีดล
ราหูสุรินทร์ฤท-　　　ธิมหิธ์พลังตน
ปีกึ่งก็เดินดล　　　สลัดล่วงราศีไป
ปางทวยวราเทพ　　　พระเคราะห์หันตพิสัย
เสด็จโดยวิถีใด　　　ปะทะทับและทันกัน
เมื่อมิตรก็ชอบชื่น　　　บ่มิโทษแถลงทัณฑ์
ปางเป็นศัตรูสรร-　　　พอุบาทว์วิบัติเข็ญ
โหราศาสตร์ก็พึงพิศ　　　กระจ่างจิตวิจารณ์เห็น
แห่งพวกพระเคราะห์เห็น　　　แลมิตรหมู่อริมา
ถูกทับพระเคราะห์ใคร　　　สุขทุกข์จะบีฑา
คุณโทษฤาอาญา　　　ก็จะตามฉบับบรรพ์

ฉบงง ๑๖

๑ แถลงปางอุทัยทับกัน　　　รุ่มร้อนใจจรัล
นิราศจากเรือนแรมไกล

ในเวทวารวิสัย　　ลูกเมียคลาไคล
ประดุจพระเวสสันดร

๑/๒ พระสุริยเสด็จโดยจักรจร　　จวบจันทรบวร
อันสิงสถิตย์ชะตา

ห้ามสิ้นอย่าถ่ายทาษา　　สู่ขอภริยา
ประทุษฐเช่นชูชก

ศศิรวิวารดิลก　　เดือดร้อนรุมอก
โดยทิศแลทางอิศาณ

๑/๓ อาทิตย์สถิตย์ทับอังคาร　　ต้องในตำนาน
ทำเนียบธรรมเนียมสามา

ประสาท ประเสริฐ สุดปรา-กฏ　　มาคัณฑิยา
แลแกล้งเอาเพลิงเผาผลาญ

สามามอดม้วยถึงกาล　　เวราบุราณ
มาจวบผจญแก่กัน

ให้เกรงดำแดงผิวพรรณ์　　สองเต้าตามมัน
ละเหลือละล่อก่อการณ์

๑/๔ อาทิตย์ถึงพุธเปรมปราณ　　นฤปราชญ์บัญหาร
แห่งลาภสำนักครูบา

เปรียบมโหสถแก้ปฤกษณา　　วิเทห์ราชา
นรินทร์ประสาทรางวัล

เงินทองภูษาพรรณ์　　บริโภคาขันธ์
อะนาอะเนื่องนองไป

๑ ๕ สุริยสถิตย์ ราศีใด ต้องชีววิสัย
วิสุทธิลาภอาจารย์
ภายหลังเกรงทิศอิสาณ มีหมู่ทมิฬมาร
จะพาลจะผิดแผกใจ
ได้เมื่อวิธูรท้าวไท ตรัสพระธรรมอำไพ
บูรณ์ลาภพลีปรักเปรม
โภคาสรรพโภชน์โอชเอม สรรพศฤงฆารเกษม
สุขสรรพซึ่งทรัพย์เนืองนอง
๑ ๖ สุริยจรจรัลผันผยอง ต้องศุกร์สมปอง
ประจิม จะเกิดลาภา
ลาภมิตร์จะปองพรรณา ด้วยท้าวพระยา
จะอวยสิริศุภผล
นิทานปางท้าวสุธน ได้มีงนฤมล
สมปองประโยชน์ วิญญา
ถ้าเล็งถ้อยความมีมา ช่วยทาษถ่ายข้า
วิปริตด้วยสินซื้อขาย
๑ ๗ รวิจรจรัลผันผาย สูเสารีทาย
โทษเสีย จักษุโรคา
วิวาท ด้วยวัตถุนา ๆ จักได้ภรรยา
แลบุตร์วิบัติเภทภัย
ผู้เข้าสู่เราสุดใจ คือหนามเหน็บใน
ประทุษฐถ้อยบมิสัตย์

ดำแดงเติบโตถนัด จงเร่งระมัด
จะผิดแก่เจ้าชาตา
คนดำและเลียมเข้ามา คบเข้าเคหา
จะล่อจะลวงความตน
ตรึกตรองตรวจตราหาผล ให้กริ่งเกรงคน
ในเรือนจะเป็นราคี
เร่งบูชาพระเสารี เจริญคุณพระศรี-
รัตนรอนศัตรู
๘ อาทิตย์ถึงราหู จะจากเรือนอยู่
แลโรคจะรุมอาพาธ
หนึ่งโสดศัตรูบีฑา ถูกถ้อยความมา
เพื่อเหตุด้วยลูกเมียเขา
ดุจชายโดยสารสำเภา เห็นนางนงเยาว์
ก็หลงด้วยเล่ห์กามา
เจ้าสำเภาจับเอาสองรา มัดผูกตรึงตรา
ก็ทุ่มลงท้องทะเลวน
มอดม้วยฉิบหายตายตน นิทานนรชน
ประทุษฐเช่นตกน้ำตาย
๕ อาทิตย์ทับลัคนาหมาย ปุณกะยักษ์ผาย
และผูกวิฑูรพาไป
นฤร้างราชฐานวังใน จากจอมสายใจ
แลญาติประยูรวงศา

ห้ามจรทางทิศลัคนา เกรงหลาวแหลนอาวุธแห่งอรินทร์ราชศตรู

สุรางคนางค์ ๒๘

๒/๑ จันทร์ถึงอาทิตย์ ระมัดมักผิด ลูกเมียทาษตู

๒/๒ จันทร์จวบจันทร์เล่า ลุลาภาบูข์ โชคดีมีผู้ พลีลาภมากครัน

๒/๓ จันทร์ต้องอังคาร เมียร่วมสงสาร อย่าไว้ใจมัน ยื่นดาบหันด้าม ให้โจรฟาดฟัน ธนูคหบัณฑิตย์ดั่งนั้นเวร

๒/๔ จันทร์จรทับพุธ ลุลาภประดุจ นิทาน อุเทน เสียการเสียกล หลงยลคเชนทร์ จันฑปัชโชติเกณฑ์ ทัพจับประจาน

ภายหลังนั้นเล่า ได้ลูกสาวจันฑ ปัชโชติกับสารพานางขึ้นช้าง วางมาสถาน โฉลกบรรหาร ต้นร้ายปลายดี

๒/๕ จันทร์ต้องพฤหัสดิ์ บูรพาพิพัฒน์ สวัสดิ์โชคมีเป็นสุขเป็นทุกข์ กลายกลับบัดสี เมียทำกาฬเสพย์ ชู้สู่ชาย

๒/๖ จันทร์จับศุกรา มีตำนานมา พ่อค้าเกวียนขายโจรลักเกวียนลี้ พาหนีสูญหาย เจ้าของสืบสายสพลูกสาวพญา

เสร็จสมสังวาส เสร็จสมบัตรราช สถานราชากลับตามโจรจับ ได้โจรคืนมา โดยศาสตร์ ศุกราประกอบโชคชัย

๒/๗ จันทร์จับโสรา เกิดวิวาทา ถูกโจราภัยจรจากคามมา ภรรยาข้าไท ลูกเต้าสายใจ กำจัดจากจร

๒ ๘ จันทร์จับอสุรา รุ่มร้อนวิญญา ดังพื้นไฟฟอน แม้นพร้อมหลายฆาต ขาดชีพม้วยมรณ์ เสียฐานันดรจากบุตร์ภรรยา

๒ ๙ จันทร์จรจับลัคน์ ลาภนองเนืองนัก ต่าง ๆ นานาอันตมโส ต่ำนั้นลงมา ท่านจักบูชา อาหารการกิน

มหาสุรางคนางค์ ๓๒

๓ ๑ อังคารคาดอาทิตย์ เกิดไฟภัยพิษ แผกด้วยศัตรูหมู่ทัมมิฬ จะต้องเขี้ยวงา เนื้อพังหนังภินท์ พองพิษมหิศร์หัน นิทานฤษีเสียพรต

๓ ๒ อังคารคาดจันทน์โชคออกข้างอันอุดรทิศาปรากฏ บคลอนบแคลน ตามแผนตามบท จงจำกำหนดให้ประมวลประมาณใจ

๓ ๓ ภุมโมภุมมะ ทับกันนั้นจะ เกิดการกลีกลำภัย อัตรายราวี ห่อนมีสุขใจ เรือนโรงร้านไฟ แลไฟจะฟอนอาตมา

๓ ๔ อังคารคาดพุธ เป็นโรคพิรุธ นั้นจะคลายซึ่งโรคา นิทานบุรุษรักษามารดา ไปแก้พระยานั้นรอดได้ราชรางวัล

๓ ๕ อังคารคาดครู จะผิดหญิงผู้ หนึ่งเนื้อดำแดงผิวพรรณ์ ภายหลังลาภลุวัตถุแพรพรรณ์ ได้ปางพระสรรเพชญ์เสร็จประหารมารชัย

๓ ๖ ภุมศุกร์บันทึก ในเรื่องมฤค อันปลอดออกจากบ่วงภัย ได้สมเสร็จคิด ลาภมิตร์โชคชัย สพสาวสายใจ มาร่วมฤดีปรีดา

๓ ๗ ภุมโมโสระ อุบัติบัทวะ โรครุมกำเริบอาตมา ได้ด้วยตำนาน กุมารจิตรา เศรษฐีบิดา แกล้งใช้ให้ตนไปตาย

๓/๘ ภุมมะราหู เร่งระวังดู จะต้องวิวาทบาดใจ หลายศัตรูโสตสูญ เพิ่มพูลอันตราย ดุจไกร สร ผาย ผจญแพ้แก่หมู่หมู

๓/๙ อังคารทับลัคน์ เกิดโรคร้ายนัก ปะทะถ้อยคำศัตรู ได้ดังเศรษฐีทรัพย์มีอักขู เงินทองตื่นบัดเดี๋ยวก็กลายเป็นชิน

๔/๑ พุธทับพระอาทิตย์ ผลเพิ่มมาทุกทิศ ให้ได้สมใจจองถวิล

๔/๒ พุธทับพระจันทร์ ลาภให้รวยริน

๔/๓ ต้องตัวอังคารหินะโทษทาสกรรมกร

๔/๔ พุธแลพุธทับกัน ปางวารฉัตทันต์ เสียงาแก่โสอุดร หนึ่งศัตรูเก่าคืนมาเบียฬบ่อน บมิอนาทร แลลาภลุทิศเหนือ

๔/๕ พุธต้องพฤหัสบดิ์ ตกใจถนัด บัดก็ลุลาภเหลือ

๔/๖ พุธต้องศุกร์ ตำนานพรานเนื้อ ปล่อยหมาให้หมาเมื่อมาขบกินคน

๔/๗ พุธต้องโสรา ผิดพันธุ์พงศา ร้อนใจมลทินห้ามจรประเทศไกล อุบัติโทษโหดหิน ได้ประดุจโควินทร์ เศรษฐีถอยประโยชน์

๔/๘ พุธต้องอสุรา อริแรงริษยา ปองทำประทุษฐ์โทษต้องบทโบราณ คชสารสองโสด สองรอนราณโกรธ ธ ก็ชนชีพกันตาย

๔/๙ พุธทับลัคนา ได้ตำนานพญา จัตทันต์เมียหมายผูกเวรพยาบาท อาฆาตบมิหาย ปองทำอันตรายในชาติฉัตทันต์

๕/๑ พฤหัสบดี ผิว์ประทับระวิวัน
สิทธิโชคมหัน- ตมหิทธิบูชา

๕/๒ ครุต้องศศิโชค	จะลุโยคยุพรา
ผิวะหญิงจะลุสา	มีเสมือนประดุจปอง
ปรปักษจะปรา	ชัยโชคจะสนอง
ภริยาจะประลอง	ประเล้าชู้ประโลมชาย
๕/๓ พฤหัสบดี	ปะทะภุมมะทาย
สุรโทษชนหลาย	จะประทับประทะตน
๕/๔ พฤหัสบดี็ปะทะพุธ	วรวุฒิ์ศุภผล
ธิบดินทร์จะถกล	ศิริศักดิผลา
มิตรภาพสนิทใจ	สถิตไกลจรมา
บียวัตถุใดก็จะถา	วรลาภอิสตรี
๕/๕ ครุทับพฤหัสบดิ์	ดุจอรรถคติมี
กุสราชธิบดี	จรตามนุชนาง
ธก็เสร็จดุจคิด	สรรพประสิทธิ์อุตมางค์
ผิวเผ้าท้าวธจะราง	วัลลาภธนสาร
๕/๖ พฤหัสบดิ์จรผยอง	ศุกรต้องกะนิทาน
สุรท้าวมิฆวาฬ	จรปลอมเปนอสุรา
ธก็โอบอรอง —	คอนงค์พนิดา
จรจากไปจิตรา	สู่คืนณพิมาน
๕/๗ พฤหัสบดีเนา	ปะทะเสารวิถาร
ลุสวัสดิ์วุฒิการ	กรแล้วทุกขทวี
จะนิราศอุรชา	จะนิราศภรีย์
สุรโทษจะมี	ผิว ท้าวจะกระทำ

๕ ๘ พฤหัสบดินทร์ร่วม　　อสุรินทรสุรัง
รณรอนคุรุกรรม　　บมิญาติประยูร
นฤเคหและอัน　　ตรธานธนสูญ
และจะกลับบริบูรณ์　　ศุภโชคสตรี
๕ ๙ พฤหัสบดีดลจักร์　　ประทะลัคนามี
ธุรโทษธิบดี　　และพยาธิ์จุราภัย
ผิวสงฆ์ทรงสิกขา　　ก็จะลาคณะไป
บมิเม้นดุจไข　　ก็จะผิดคติครู
๖ ๑ ศุกรสู่ราศีพระสู　　ริยศักดิ์สมบู–
รีบูรณลาภนา ๆ
มีงมิตร์จักมาบูชา　　อีกองค์พระยา
จารีย์พลีลาภมูล
๖ ๒ พระศุกร์จับจันทร์บริบูรณ์　　ทายดุจพระสูริย์
ประโยชน์อันเดียวมาสนอง
๖ ๓ ศุกรถึงอังคารสมปอง　　ชุมโชคทั้งผอง
อย่าห่างอย่าเหินราชา
เผ้าท้าวจะได้ลาภา　　สิริศักดิ์ยศถา
ประสิทธิ์ประเสริฐโชคชัย
๖ ๔ ศุกรต้องพุธกำเหนิดใน　　ประพฤติการใด
ก็ลุสำเร็จลาภา
๖ ๕ ศุกรสู่ราศีชีวา　　สิทธิโชคสรรพา
แลสรรพโภชาตระการ

๖/๖ พระศุกรสพศุกรเปรมปราณ ลุลาภถิ่นฐาน
จะได้สะดวกอุดม

๖/๗ ศุกรเสาร์เร่งปรารมย์ อุบาทว์พระยม
จะย่ำจะยีอาตมา

๖/๘ ศุกรร่วมราศีอสุรา มิตร์ชอบอัธยา
จะเป็นอริเร่งระวัง

ดุจกานกเค้าคู่ชัง โดยบูรพเวรหลัง
จะคิดประเทียบเทียมทาย

๖/๙ ศุกรจรจับลัคนหมาย บูรพาลาภหลาย
ประโยชน์จะสู่สมปอง

ดุจดังหมู่มัจฉะทั้งผอง เนาในน้ำนอง
แล่ว่ายละเลิงวารี

ภายหลังเหือดแห้งชลธี หมู่มัจฉะก็มี
มรณภัยพินาศ

อินทรวิเชียรฉันท์ ๑๑

๗/๑ เสาร์ทับพระอาทิตย์ ปฏิสนธิในชาติ
ชนใดจะถึงฆาต บมิทรัพย์ จะสาธารณ์
ถ้อยความจะถึงตู มีศัตรูจะปองผลาญ
แม้นหมื่นประมาทการ ก็จะเป็นภยันตราย

๗/๒ เสาร์ทับพระเคราะห์จันทร์ นรนั้นบมีสบาย
ทรัพย์สินจะเสียหาย อุปสัคจะมีมา

ข้าคนแลลูกเมีย ก็จะเสียจะโสกา
ขอคุณพระรักษา ชนม์ชีพจะยืนนาน
๗ ๓ เสาร์สู่ณราศี ปะทะทับพระอังคาร
เกิดการณ์กลีการ ปรปักษจะบีฑา
นัยหนึ่งจตุบาท ทวิบาทและเขี้ยวงา
ระมัดระวังอา สรพิษจะทำเข็ญ
๗ ๔ เสาร์ทับพระเคราะห์พุทธ ดุจนั้นโฉลกเห็น
โชคลาภจะพูลเพ็ญ แลศัตรูจะอัปรา
๗ ๕ เสาร์ทับพฤหัสบดี สิริสวัสดิลาภา
สิ่งสินและเงินตรา จะลุโดยสะดวกดาย
ศัตรูจะอัปรา และวัตถาระส่ำระสาย
สินทรัพยะสูญหาย ก็จะคืนจะคงเรือน
๗ ๖ เสาร์ถูกพระเคราะห์ศุกร์ ปะทะทุกข์พยาธิ์เยือน
โรคร้างและหลายเดือน ก็จะกลายจะกลับเป็น
โจรร้ายเขม้นมอง อริปองกระทำเข็ญ
อายุบยืนเย็น มฤตย์ภัยให้เร่งเกรง
๗ ๗ เสาร์ถึงสถิตย์เสาร์ ปะทะทันและกันเอง
โทษทุกข์แต่ปางเพลง ก็จะก่อจะเกิดมี
สิ่งสินระส่ายทรัพย์ พยาธิ์ทับระทมทวี
ให้เกรงชนม์ชี วพินาจประไลยตู
๗ ๘ เสาร์จรณราศี อสุรินทรราหู
จักชำนะศัตรู ประสิทธิโชคชัยยา

ตำนานอนึ่งหญิง　　จรสุ่มประสงค์ปลา
พบแท่งธนสาร์　　ครุรัตนขุมทอง
๗/๙ เสาร์ทับปะทะลั—　　คนนานนั้นจะหม่นหมอง
เสียทรัพย์สิ่งของ　　ครุเหตุจะพึงมี
ดังโพธิสัตว์ราช　　ฎรเขาก็ขับหนี
จากขัตติยาศรี　　สิริราชนคร
๘/๑ อสุรินทรราหู　　จรจักรากร
กุมเล็งระวิวร　　จะประทุษฐลาภา
ศัตรูจะเมียงมาท　　จะวิวาทวิวาทา
จากบุตรภริยา　　จรโง่งทะโทงกาย
๘/๒ ราหูประทับจันทร์　　อริอันจะหมองหมาย
ยอลาภพลีหมาย　　ก็สมัคสมาการ
๘/๓ ราหูอสุรินทร　　จรทับพระอังคาร
สินทรัพย์บุราณนาน　　จะขจัดขจายสูญ
หนึ่งทัณฑ์อิศรราช　　ภัยกาจจะเพิ่มพูล
โสดหนึ่งอุบัติมูล—　　ระคติเพลิงจะพลันมี
๘/๔ ราหูสุรินทร์ทับ　　พุธภัยจะพึงมี
ต้องราชทัณฑ์ทวี　　จะระส่ำระสายสิน
๘/๕ ราหูสถิตย์ทับ　　พฤหัสบดินทร์
ฉ่ำโชคองค์พระนรินทร์　　ทรท่าวอำนวยทาน

๘ ๖ ราหูประทับศุ— กรนั้นจะเกิดพาล
ในเรือนจะเกิดกาฬ อคนีบดูเบา

๘ ๗ ราหูสุรินทร์ร่วม ปะทะถูกพระเคราะห์เสาร์
สวัสดิ์โชคยุพเยา— วดรุณจะสมปอง

เกิดกาญจนาเนือง สิตตรัตน์อเนกนอง
สินทรัพย์ทั้งผอง จะลุเสร็จประสงค์ตน

๘ ๘ ราหูและราหู ทะทะกันและการกล
ท่านห้ามจะจรหน บรเทศจะอันตราย

สินทรัพย์จะร่อยสิ้น ธิบดินทร์จะหมองหมาย
โทษตนระมัดกาย และจะเกิดพระเพลิงกาฬ

ศัตรูจะแกล้งกล่าว กลล่อและลวงผลาญ
พยาธิ์ใหญ่จะประหาร บมิญาติจะม้วยมรณ์

๘ ๙ ราหูประทับลัคน์ ระมัดมักอริรอน
อย่าพลั้งเล่ห์คนวอน กิจรับธุระพาล

จองคุณจะคืนโทษ ทุรยศประหนึ่งพราน
ก็บินบอกทุรัสสถาน ก็กระทำประทุษฐแทน ฯ

ฤกษ์

ทางโหราศาสตร์ได้แบ่งท้องฟ้าออกเป็น ๑๒ ส่วน แต่ละส่วนเรียกว่า "ราศี" มีอาณาเขตราศีละ ๓๐ องศา เริ่มที่ราศีเมษ พฤษภ สิ้นสุดที่ราศีมีน ระหว่างราศีทั้ง ๑๒ ราศีนี้ ยังมีดาวฤกษ์อยู่อีก ๒๗ หมู่ มีอาณาเขตฤกษ์ละ ๑๓ องศา ๒๐ ลิปดา ฤกษ์เหล่านี้เป็นที่กำหนดการให้ฤกษ์ขณะที่พระจันทร์โคจรผ่านซึ่งมีทั้งที่เป็นการมงคลและอวมงคล ดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ หมู่มีตำนานผูกเป็นนิทานให้จำได้ง่ายแต่ต่อไปนี้จะเล่าเพียงย่อ ๆ พอเป็นสังเขปเท่านั้น จะหาฉบับที่เขียนอย่างสมบูรณ์ได้จาก "คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย" ของหลวงวิศาลดรุณกร (อั้น สาริกบุตร) ผู้นำตำราโหราศาสตร์ไทยจากสมุดข่อยที่นับว่าเป็นท้องคัมภีร์เก่าแก่แท้จริงมาชำระสอบทานแล้วพิมพ์ออกเผยแพร่ นับว่าท่านเป็นปูชนียชนที่ควรเคารพเทิดทูนเป็นบุพพาจารย์ได้คนหนึ่ง.

ฤกษ์ที่ ๑ ดาวอัศวินี (ดาวม้า)

เรื่องมีว่าบุตรเศรษฐีผู้ตกยากได้ไปเรียนวิชาแปลงกายมาจากสำนักทิศาปาโมกข์ ณ เมืองตักกะสิลา เมื่อเรียนจบแล้วกลับมาบ้านได้แปลงกายเป็นสัตว์ต่าง ๆ ให้บิดามารดานำไปขายพอได้โอกาสก็คืนร่างเป็นคนกลับบ้านทำอยู่อย่างนี้จนบิดามารดาร่ำรวยเป็นเศรษฐีอย่างเก่า ครั้งสุดท้ายได้นิมิตรร่างเป็นม้ามงคลให้บิดานำไปขายต่อพระราชาครั้งนี้รู้ไปถึงพระอาจารย์เข้าก็โกรธที่ลูกศิษย์แปลงร่างเป็นม้าให้คนขี่นานเข้าศิลปศาสตร์ย่อมเสื่อมจึงมาช่วยลูกเศรษฐีเพื่อให้พ้นวิบัติ ลูกศิษย์กลัวพระอาจารย์จึงแปลงร่างเป็นสัตว์ต่าง ๆ หนี พระอาจารย์ก็แปลงร่างตามไปบ้างในที่สุดลูกศิษย์แปลงจากลูกเขียดเป็นนกพิราบบินหนีเข้าไปในที่อยู่ของพระราชธิดาของพระราชาและได้กลายร่างเป็นมานพหนุ่มเข้าร่วมรักกับพระราชธิดา พระอาจารย์เห็นว่าศิลปศาสตร์ไม่เสื่อมแล้วจึงกลับไป

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลที่มีความกตัญญูต่อบิดามารดาไม่ถือโกรธครูอาจารย์ที่ลงโทษตนอันประพฤติไม่เป็นสัมมาชีพย่อมมีความเจริญ นิทานบทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดที่เกิดวันที่พระจันทร์เสวยฤกษ์อัศวินีจะมีปัญญารู้ศิลปศาสตร์มาก ผู้ใดทำให้ตายก็มิตาย ภายหลังจะได้มิตรสหายอันดีมีบริวารมาก.

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๗ ดวง รูปเหมือนม้าประจำราศีเมษ (๐° – ๑๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๒ ดาวภรณี (ดาวก้อนเส้า)

นิทานนี้สืบเนื่องมาจากฤกษ์ที่ ๑ ความว่าเมื่ออาจารย์ของลูกเศรษฐีคนนั้นถึงกาลมรณะแล้วก็ไปเกิดเป็นสตรีมีศรีลักษณ์วิจิตรยิ่งนักมีนามว่านางภรณี ได้อภิเษกสมรสเป็นพระมเหษีของพระราชา อยู่มาเมื่อคลอดพระราชบุตรนั้น พวกนางสนมกำนัลอิจฉาริษยาแกล้งทูลพระราชาว่าพระราชบุตรนั้นถ่อยนัก พระราชาหลงเชื่อจึงทรงขับนางภรณีออกไป นางภรณีได้ไปอาศัยอยู่กับหญิงม่ายผู้หนึ่ง ส่วนราชบุตรเขาใส่ไหถ่วงน้ำในคืนนั้นชาวประมงทอดแหได้ไหใบนั้น แต่เปิดไม่ออกด้วยเทวดารักษาไว้ ชาวประมงได้นำไหนั้นถวายพระราชาแต่ไม่มีใครเปิดได้ ครั้นเวลาจวนรุ่งเทพสังหรให้ทรงพระสุบินว่าโอรสของนางภรณีอยู่ในไหนั้นมีแต่พระนางเท่านั้นจึงเปิดได้ พระราชาจึงให้ประกาศหาตัวนางภรณีเมื่อพบพระนางแล้ว ได้ขอให้พระนางเปิดไหนี้ พระนางได้อธิษฐานว่าถ้าในไหนี้เป็นลูกของข้าพเจ้าแล้ว ก็ขอให้กุมารออกมาจากไหคลานขึ้นมาสู่มือเบื้องซ้ายของข้าพเจ้านี้เถิด ราชกุมารก็คลานออกมาจากไหสู่พระหัตถ์พระนางและได้ครองราชในเวลาต่อมา.

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าศิลปศาสตร์อันเป็นบาปนั้นทำให้เกิดในกำเนิดทั้งสาม คือสตรีภาพนปุงสกลิงค์และจตุราบาย นิทานบทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดวันที่

พระจันทร์เสวยฤกษ์ภรณีจะได้เป็นใหญ่แต่หนุ่มสาว ศัตรูปองร้ายอย่างไรก็มิตาย นานไปศัตรูจะเป็นมิตร

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓ ดวงเป็นสามเหลี่ยมก้อนเส้า ประจำราศีเมษ (๑๓° ๒๑′ – ๒๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๓ ดาวกฤติกา (ดาวลูกไก่)

นิทานนี้มีตำนานว่า พระราชาต้องการยกพระราชธิดาให้พระอาจารย์ไตรเทพผู้เรืองวิชาคนหนึ่ง แต่พระอาจารย์ผู้นี้มีศิษย์ที่มีวิชามนตราเสมอด้วยพระอาจารย์เกิดความริษยาต้องการพระราชธิดาพระองค์นี้อยู่ด้วย จึงเข้าเฝ้าพระราชาแสดงวิทยาการทั้งปวงหวังให้พระราชาทรงยกพระราชธิดาให้แก่ตน เมื่อพระอาจารย์เข้ามาเฝ้าพระราชา ศิษย์ผู้นั้นก็แปลงกายเป็นแมลงภู่บินไปจับดอกไม้ที่เสียบบนพระเกศาราชธิดา อาจารย์เห็นเข้าจึงขอพระราชทานดอกไม้นั้น แมลงภู่กระซิบบอกพระราชธิดาให้โยนดอกไม้นั้นให้แก่พระอาจารย์ตน แมลงภู่ก็กลายเป็นข้าวเปลือก อาจารย์เห็นดังนั้นก็กลายเป็นไก่จะกินข้าวเปลือก ข้าวเปลือกจึงกลายเป็นเสือมีปีกจะตะครุบไก่ ไก่เปลี่ยนเป็นเสือโคร่งจะกินเสือมีปีก เสือมีปีกบินหนีไป คนทั้งหลายกลัวเสือโคร่งได้ช่วยกันตีเสือโคร่งจนตาย ศิษย์จึงได้รับพระราชทานราชธิดาเป็นภรรยา เมื่อถึงกาลมรณะเกิดเป็นไก่ตัวเมียมีลูก ๘ ตัว วันหนึ่งมีนักบวชมาพักที่บ้านนี้ เจ้าของไม่มีอะไรจะเลี้ยงนักบวชผู้นี้ จึงจับแม่ไก่มัดต้มในน้ำร้อน ลูกไก่ทั้ง ๘ ตัว รักแม่ของตน จึงพากันบินลงไปในหม้อตายตามแม่.

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลผู้หาความกตัญญูต่อครูอาจารย์มิได้ เมื่อถึงกาลมรณะแล้วก็ต้องไปเกิดเป็นเดรัจฉานยังถูกลวกน้ำร้อนอีกด้วย มีลูกไม่ได้สืบวงศ์หลงตายด้วยความโง่ นิทานบทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ที่เกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์

กฤติกา จะมีรูปงามรอบรู้ศิลปศาสตร์ทั้งปวงคนทำร้ายก็มิตาย แต่มักให้โทษแก่ครูอาจารย์และผิดภรรยาผู้อื่นจะตายด้วยกามกิเลส.

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๘ ดวง เหมือนฝูงลูกไก่ประจำราศีเมษ (๒๖° ๔๑′ – ๓๐° และอยู่พฤษภ ๑๐°)

ฤกษ์ที่ ๔ ดาวโรหิณี (ดาวไม้ค้ำเกวียน)

มีนางยักษ์ตนหนึ่งมีลูกสาว ๔ คน ลูกทั้ง ๔ นี้เป็นผู้หาอาหารมาเลี้ยงแม่ วันหนึ่งลูกสาวได้มนุษย์ผู้ชายมาคนหนึ่งจึงซ่อนไว้ทำผัวไม่ให้แม่ ภายหลังนางยักษ์ขันรู้เข้าโกรธลูกสาวมากจึงฆ่าลูกทั้ง ๔ ตนนั้น ครั้นนางยักษ์ตนนี้ถึงกาลมรณะแล้ว ได้เกิดเป็นพระมหากษัตริย์มีพระหฤทัยดุร้ายโทสะแรงกล้ายิ่งนัก วันหนึ่งทรงพิโรธจะประหารพระราชโอรส พระมเหษีทูลทัดทานว่า การฆ่าด้วยทรงพระพิโรธนั้นจะเป็นที่เดือดร้อนหวาดหวั่นแก่คนทั้งหลายทั้งปวงยิ่งนัก แต่หาได้ทรงฟังคำทัดทานไม่ จับพระราชโอรสโยนขึ้นให้ตกลงเหนือปลายพระขรรค์สิ้นพระชนม์ไป พระมเหษีเสียพระทัยยิ่งนักก็ปลงพระชนม์อยู่ที่นั้น ส่วนพระราชาองค์นั้นเมื่อสังหารพระราชโอรสแล้วก็บรรทมหลับไป ครั้นตื่นขึ้นมาหายทรงพระพิโรธแล้ว รู้สึกพระองค์ว่าทำการเกินสมควรไปจึงเสียพระทัยมากก็ชักพระขรรค์แทงพระอุระสิ้นพระชนม์ตามไป

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลอันประกอบด้วยโทสะมีฐิทิมานะแข็งกระด้างดุจไม้ค้ำเกวียนย่อมทำลายบุตรภรรยาเสีย และที่สุดก็ทำลายตัวเอง มีกรรมพาไปสู่ทุกข์คติเกิดเป็นเดรัจฉาน นิทานบทนี้เป็นมูลพยากรณ์ผู้ใดเกิดมาเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์โรหิณีย่อมมีโทสะร้ายยิ่งนัก จะถึงความวิบัติด้วยความโทโสเป็นแน่แท้

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๗ ดวง รูปเหมือนไม้ค้ำเกวียน ประจำราศีพฤษภ (๑๐° ๑′ – ๒๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๕ ดาวมฤคศิร (ดาวหัวเนื้อ)

ดำเนินนิทานว่าพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่ง เสด็จไปล่าเนื้อในป่า มีนางเนื้อท้องแก่ตัวหนึ่งวิ่งผ่านพระราชาไปและตกลูกตรงพระพักตร์ พระองค์มีพระทัยกรุณาแก่ลูกเนื้อนั้น จึงนำไปเลี้ยงในพระราชอุทยานและหมั่นเสด็จไปชมลูกเนื้อนั้นเนือง ๆ จนห่างเหินพระมเหษี พระนางจึงน้อยพระทัยบังเกิดริษยาลูกเนื้อนั้น ก็ลอบไปประหารลูกเนื้อนั้น ความทราบถึงพระราชาก็ทรงพิโรธพระมเหษีและอาลัยถึงลูกเนื้อนั้นจึงตรอมพระทัยสิ้นพระชนม์ลง.

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลที่มีจิตปฏิพัทธ์อยู่ด้วยสิ่งใด เมื่อถึงกาลมรณะแล้วก็ย่อมเกิดเป็นสิ่งนั้น นิทานเรื่องนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์มฤคศิรเมื่อใกล้จะตายย่อมมีทุกข์โศกมากนัก สิ่งใดเป็นที่รักสิ่งนั้นและนำมาซึ่งความทุกข์ภายหลัง

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓ ดวง เป็นรูปคล้ายหัวเนื้อ ประจำราศีพฤษภ (๒๓° ๒๑′ – ๓๐° และเมถุน ๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๖ ดวงอารทรา (ดาวฉัตร)

มีนิทานว่า ผัวเมียคู่หนึ่งเกิดวิวาทกัน เมียนั้นท้องแก่ได้หนีไปหาพ่อแม่ของตนระหว่างเดินทางไปในป่าได้คลอดลูกออกมาเป็นชาย หญิงนั้นทิ้งลูกไว้ใต้ต้นไม้แล้วหนีไป รุกขเทวดามีความสงสารทารกนั้นจึงได้เลี้ยงเด็กนั้นจนโต ครั้นคนเห็นเข้าถามว่าลูกใครเด็กก็บอกว่าเป็นลูกเทวดา เมื่อข่าวนี้รู้ไปถึงพระราชาแห่งนครนั้น จึงทรงใช้ราชบริพารมารับเด็กนั้นไปเลี้ยงไว้ คนทั้งหลายนับถือเด็กคนนี้มากจึงนำเงินทองให้แก่เด็กคนนี้เสมอ ครั้นเติบโตขึ้นได้นำเงินทองที่สะสมไว้ไปเรียนวิชาการต่ออาจารย์ผู้ทรงไตรเพท เมื่อเรียนจบได้กลับมาสำแดงวิชาการต่าง ๆ ถวายพระราชา พระองค์ทรงพระปราโมทย์ได้ตั้งเป็นราชปุโรหิตาจารย์รับราชการจนสิ้นอายุ

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าเด็กน้อยอันหาญาติมิได้นี้ได้ที่พึ่งอันประเสริฐประดุจเสวตฉัตรกางกั้นบันดาลให้มีศิลปศาสตร์วิชาการอันเลิศเป็นที่นับถือแก่คนทั้งหลายเป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดขณะพระจันทร์เสวยฤกษ์อารทราย่อมพลัดพรากพ่อแม่แต่น้อย แต่ได้ที่พึ่งและมีวิทยาการดี

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๑ ดวง ถือเป็นฉัตรประจำราศีเมถุน (๖° ๔๑′ – ๒๐° ๐′)

ฤกษ์ที่ ๗ ปุนพสุ (ดาวสำเภา)

มีนางยักษ์ตนหนึ่ง จำแลงกายเป็นสตรีมีรูปโฉมสิริโสภายิ่งนัก ได้มนุษย์เป็นสามีจนเกิดบุตรีคนหนึ่ง สามีได้นำมาอยู่ในเมืองมนุษย์ เมื่อเข้ามาอยู่ร่วมกันในเมืองมนุษย์ แล้วนางยักษ์ได้ประพฤติตนดีมีผู้นับถือมากนัก ครั้นถึงกาลมรณะแล้วคนทั้งหลายช่วยกันใส่รถเพื่อนำมาเผา รถนั้นก็ลอยสูญหายไปในอากาศ

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า นางยักษ์ที่มีสันดานทำบาปหยาบช้าได้ละสันดานอันชั่วร้ายนั้นมาประพฤติตนทางสุจริตธรรมจนถึงกาลมรณะของตนเป็นการแปลกประหลาด เปรียบประดุจว่าราชรถที่ใช้เป็นยานพาหนะในทางบก กลับกลายเป็นสำเภาทองอันเป็นพาหนะที่ใช้ในทางน้ำ เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดฤกษ์ปุนพสุนี้ จะได้คู่ครองต่างชาติต่างภาษาจะรักใคร่กันดีเป็นที่นับถือของคน

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓ ดวง รูปเรือสำเภาประจำราศีเมถุน (๒๐° ๑′ – ๓๐° และกรกฏ ๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๘ ปุษย์ (ดาวโลง, ปุยฝ้าย)

มีนิทานว่า ยังมีพระราชาพระองค์หนึ่ง ทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ มีพระเกียรติยศแผ่ไปทั่วทิศานุทิศ เป็นที่เคารพนับถือของเทวดาและมนุษย์

เมื่อพระองค์เสด็จสวรรคตแล้ว บรรดาข้าราชบริพารได้ทำหีบทองใส่พระศพเป็นเกียรติยศ

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า พระมหากษัตริย์ที่ทรงทศพิธราชธรรมนั้น บันดาลให้หีบทองที่บรรจุพระศพปรากฏอยู่ชั่วกัลปาวสานเป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์ปุษย์ จะมีศีลวัตรอันดียิ่ง ประกอบด้วยสิริลักษณ์เป็นที่เสน่หาของคนจะได้รับทรัพย์มรดกเป็นเครื่องเพิ่มพูนความสุข.

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวง เป็นรูปหีบหรือโลงประจำราศีกรกฎ (๓° ๒๑′ – ๑๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๙ ดาวอสิเลส (ดาวแขนคู้, พ้อม)

ดำเนินนิทานว่า มีราชธานีหนึ่งพระราชาสวรรคตแล้วอำมาตย์ผู้ใหญ่ได้ตั้งตัวเองขึ้นครองราช พระมเหษีกลัวภัยจึงหนีเข้าป่าพบยักษ์ตนหนึ่ง ได้รับเอาพระมเหษีเป็นภรรยาจนเกิดบุตรชายคนหนึ่งพออายุครบ ๑๓ ปี มีปรีชาสามารถรอบรู้กิจการทั้งปวงและปรารถนาจะครองราชสมบัติของเมืองที่มารดาเคยอยู่จึงยกพลยักษ์ไปล้อมเมืองนั้น อำมาตย์ผู้ตั้งตัวเป็นพระราชามีความเกรงกลัวได้มาอ่อนน้อมมอบราชสมบัติให้กุมารของยักษ์จึงได้ขึ้นครองราชสมบัติ และตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรมเป็นอันดีแต่หาได้มีราชโอรสสืบสันติวงศ์ไม่จนชราภาพ ข่าวนี้รู้ไปถึงนครใกล้เคียงจึงยกทัพมาล้อมพระนครไว้และพระราชาถูกศัตรูจับประหารชีวิต.

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า กุมารนี้ตั้งอยู่ในเมตตาธรรมมีศีลธรรมอันดี แม้ศัตรูมาล้อมเมืองก็ไม่ยอมเหยียดแขนชี้ให้ทหารต่อสู้กับข้าศึก ดูประหนึ่งคู้แขนนิ่งเสียจนตนเองก็ต้องตาย เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ที่เกิดวันที่พระจันทร์เสวยฤกษ์อสิเลส จะมีบุตรได้ยากนัก อายุมิยืน จะตายด้วยศาสตราอาวุธ.

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวงเป็นรูปแขนคู้ประจำราศีกรกฎ (๑๖° ๔๑′ – ๓๐° ๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๐ ดาวมาฆะ (ดาวงอนไถ)

พระราชาพระองค์หนึ่งไม่มีราชโอรสและราชธิดาสืบราชสมบัติแทน จึงพาพระมเหษีและราชบริพารไปสู่สำนักพระฤาษีถามถึงสาเหตุที่ไม่มีราชโอรสและราชธิดา พระฤาษีให้สละชีวิตบูชาพระปรเมศวรเป็นเจ้าแล้วปรารถนาขอบุตร พระราชาทรงกระทำตามคำพระฤาษีทรงเสด็จไปตั้งพิธีทำในป่าจนมีเสือโคร่งมากัดพระราชานั้นสิ้นพระชนม์.

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า คำบอกเล่าของพระฤาษีนั้นหาความจริงมิได้ ผู้ปราศจากการพิจารณาย่อมจะถึงความวินาศเป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ที่เกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์มาฆะย่อมหาบุตรได้ยาก จะเสียเพราะถ้อยคำคนคดและสัตว์ ๔ เท้าจะทำลายชีวิต

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวง เป็นรูปงอนไถหรือรูปปัสสาวะวัวกำลังถ่าย ประจำราศีสิงห์ (๐° – ๑๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๑ ดาวบุรพผลคุณี (ดาวเพดานตอนหน้า)

ดำเนินนิทานว่ามีพระฤาษีตนหนึ่งจำเริญฌานอยู่ ณ ป่าหิมพานต์ นางยักษ์ขินีตนหนึ่งปองร้ายจะทำร้ายพระฤาษี จึงแปลงร่างเป็นเสือโคร่งกระโดดเข้ากัดพระฤาษี พระฤาษีก็กลายร่างเป็นเสือโคร่งใหญ่กว่ากัดเสือโคร่งตัวนั้นตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลพึงเคารพผู้ทรงศีล เพราะท่านเป็นผู้แผ่เมตตาไปทั่วทิศานุทิศประดุจเป็นเพดานกันแสงพระอาทิตย์ให้ร่มเย็นแก่บุคคลทั่วไป เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดขณะพระจันทร์เสวยฤกษ์บุรพผลคุณี จะถึงความพินาศเพราะไม่เคารพยำเกรงผู้ควรเคารพ กรรมใดทำไว้ย่อมตามให้ผลในชาติปัจจุบันทันตาเห็น จงระมัดระวังอย่าประกอบการอกุศลกรรม

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๒ ดวง เป็นรูปเพดานอยู่ราศีสิงห์ (๑๓° ๒๑′–๒๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๒ ดาวอุตรพผลคุณี (ดาวเพดานตอนหลัง)

มีนิทานว่าลูกเศรษฐีผู้ตกยากเดินทางไปค้าขายทางไกล คืนหนึ่งได้นอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้นางเทพยดาได้แปลงกายเป็นหญิงสาวชาวบ้านมานอนร่วมเสพย์เมถุนด้วย ต่อมานางเทพยดาได้ตั้งครรภ์และได้คลอดบุตรเป็นชาย เมื่อเจริญอายุแล้ว ได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการผู้ใหญ่เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของพระราชา ภายหลังลอบทำชู้กับพระมเหษีของพระราชา จึงถูกจับประหารชีวิตเสียทั้งคู่

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า ชายที่ทำชู้ผิดภรรยาท่าน หญิงนอกใจผัว ย่อมถึงความวินาศฉิบหายเป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์อุตรพผลคุณีจะต้องโทษด้วยกามกิเลสผิดเมียท่านอายุมิยืน

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๒ ดวงรวมกับฤกษ์ ๑๑ เป็น ๔ ดวง เป็นรูปเพดานประจำราศีสิงห์ (๒๖° ๔๑′ — ๓๐° และราศีกันย์ ๑๐°)

ฤกษ์ที่ ๑๓ ดาวหัตถะ (ดาวฝ่ามือ)

มีนิทานว่ามีราชสีห์ ๔ ตัว อยู่ในถ้ำตัวน้องสุดท้องเป็นตัวเมีย วันหนึ่งราชสีห์ตัวผู้ที่เป็นพี่ ๓ ตัวออกไปหาอาหารให้ตัวน้องเฝ้าถ้ำ มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งอยู่ในถ้ำแก้วผลึกเห็นราชสีห์ตัวผู้ออกไปหาอาหารกันหมดแล้ว จึงออกจากถ้ำแก้วผลึกไปพูดให้นางราชสีห์นั้นมาเป็นภรรยาตน นางราชสีห์โกรธมากจึงด่าว่าต่าง ๆ สุนัขจิ้งจอกเสียใจมากกลับไปนอนในถ้ำแก้วผลึกดังเก่า เมื่อราชสีห์ที่เป็นพี่ใหญ่กลับมา นางราชสีห์จึงฟ้องเรื่องสุนัขจิ้งจอกมาว่ากล่าวเอา ราชสีห์ตัวพี่ใหญ่ก็โกรธตามไปที่ถ้ำสุนัขจิ้งจอก พอเห็นเงาสุนัขจิ้งจอกหลังแก้วผลึกก็กระโดดตะครุบอกกระแทกแก้วผลึกเข้าอกแตกตายพอตัวที่ ๒ กลับมาได้รู้เรื่องก็ตามไปและถึงแก่ความตายเช่นตัวที่เป็นพี่ใหญ่อีก เมื่อตัวที่ ๓ กลับมารู้เรื่องจึงตามไปที่ถ้ำแก้วผลึกนั้นบ้าง ราชสีห์ตัวที่ ๓ นี้ประกอบด้วยสติปัญญาพิจารณา

เหตุผลเห็นว่าสุนัขจิ้งจอกไม่ใช่สัตว์ประเสริฐประการใด ทำไมจะอยู่ในอากาศได้จึงตรวจดูอย่างรอบคอบเห็นรอยเท้าสุนัขจิ้งจอกก็ตามไปจนพบตัวสุนัขจิ้งจอกจึงแผดสิงหนาทบรรลือเสียงให้ดังขึ้นสุนัขจิ้งจอกก็อกแตกตายอยู่ในถ้ำนั้น

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า นางราชสีห์อาจหาญนับถือชาติตระกูลของตนเป็นใหญ่ ๒ ราชสีห์ขาดสติไม่พิจารณาเหตุผลย่อมถึงความพินาศ สุนัขจิ้งจอกมิได้ประมาณในชาติตระกูลของตนจนถึงตัวตาย นิทานนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้เกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์หัตถะนี้ย่อมขัดสนยากจนหาเช้ากินค่ำ ขอทานเลี้ยงชีพเป็นแท้ ชอบแต่ปฏิบัติกิจวัตรในพระศาสนาจึงหาความผาสุกได้

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวง มีสัณฐานดังเหนียงสัตว์และฝ่ามือประจำอยู่ราศีกันย์ (๑๐° ๑′ — ๒๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๔ ดาวจิตรา (ดาวตาจระเข้)

ดำเนินนิทานว่า ยังมีพระราชธิดาองค์หนึ่งรูปงามนัก โหรพยากรณ์ว่าจะตายด้วยการถูกจระเข้กินเป็นแน่แท้ต่อเมื่ออายุ ๒๐ จึงจะพ้นเคราะห์ พระราชบิดาจึงสั่งห้ามมิให้พระราชธิดาเสด็จไปตามแม่น้ำลำคลอง บ่อบึงทั้งหลาย ครั้นกาลต่อมาพระราชาพระองค์นั้นต้องเสด็จประพาสป่า พระราชธิดาให้มีความร้อนรุ่มขออาบน้ำที่ท่าน้ำ พระราชมารดาไม่ยอมแต่มีพระทัยสงสารจึงให้ขุดสระและทำเครื่องกั้นล้อมที่สระนั้น พระราชธิดาพร้อมกับสาวใช้จึงลงไปเล่นน้ำในสระแล้วกลับขึ้นมานั่งเล่นบนเวทีที่ทำไว้ วันนั้นบังเอิญพญานาคได้เลื้อยไปซ่อนอยู่ใต้เวที ได้ยินเสียงคนอาบน้ำจึงสอดหัวขึ้นมาดูพระราชธิดามองเห็นตาพญานาคสำคัญว่าเป็นแก้วไพฑูรย์ ก็ให้คนใช้ลงไปเอา พญานาคก็หลับตาจมหัวลงไปคนใช้หาไม่ได้จึงขึ้นมา พญานาคก็ลืมตาขึ้นมาอีก พระราชธิดาอยากได้แก้วนั้นก็ลงจากเวทีไปเอาเอง พอถึงที่พญานาคก็กลับกลายเป็นจระเข้คาบเอาพระราชธิดาลงไปกินในน้ำ

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า นางกุมารีนั้น กระทำกรรมมาแต่ปางหลัง เมื่อถึงคราววาระแล้วจะป้องกันอย่างใดก็ต้องตายด้วยสิ่งนั้น นิทานนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์จิตราจะตายด้วยสัตว์น้ำหรือตกน้ำตาย

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ดวงเดียวดุจตาจระเข้ประจำราศีกันย์ (๒๓° ๒๑′ — ๓๐° และดุลย์ ๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๕ ดาวสวาดิ (ดาวเหนียง, ดาวข้างพัง)

มีนิทานว่า มานพกำพร้าผู้หนึ่งอดยากหิวโหยพบนักบวชให้อาหารดี ๆ แก่สุนัขจึงพูดกับนักบวชว่า ตัวข้านี้ยังไม่เคยกินอาหารดี ๆ อย่างสุนัขนี้กินเลย นักบวชสงสารจึงหาอาหารให้มานพนั้นกินบ้าง มานพนั้นอาหารจนเกินขนาดจึงท้องแตกตายแล้วกลับไปเกิดเป็นลูกโทนของสุนัขตัวนั้น แม่ชีคนหนึ่งได้เอาลูกสุนัขนั้นไปเลี้ยงมันมีความรักเจ้าของมากติดตามไปทุกหนทุกแห่งจนชาวบ้านนินทาว่าแม่ชีนั้นได้สุนัขเป็นผัว แม่ชีมีความละอายใจจึงเอาไหใส่ของแล้วผูกคอสุนัขนั้นถ่วงน้ำเสีย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า ผู้ใดรักฝังใจ พอใจสิ่งใด เมื่อถึงกาลมรณะก็เป็นกรรมติดตามตน เช่นมานพนั้นเกิดเป็นสุนัขนั้นด้วยความพอใจสุนัขนั้นและด้วยความรักความพอใจแม่ชีนั้นก็ถูกถ่วงน้ำเสียอีก ความรักอันวิปริตเห็นผิดเป็นชอบย่อมได้รับผลกรรมอันนี้ บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์สวาดิ จะพลัดพรากจากบิดามารดาแต่น้อย เที่ยวร่อนเร่ไปทั่วทิศานุทิศแล้วจะถึงกาลมรณะด้วยการกินอาหารผิดสำแลง.

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวงรูปเหมือนเหนียงสุนัข ประจำราศีดุลย์ (๖° ๔๑′ — ๒๐°)

ฤกษ์ที่ ๑๖ ดาววิสาขะ (ดาวแขนนาง)

มีนิทานว่า อาจารย์ผู้หนึ่งมีลูกศิษย์มาเรียนศิลปศาสตร์ ๕๐๐ คน ศิษย์คนหนึ่ง

ทำชู้กับภรรยาของอาจารย์ ครั้นอาจารย์รู้เข้าจึงจับศิษย์คนนั้นผูกไว้จนตายแล้วไปเกิดในท้องแม่โคตัวหนึ่ง อาจารย์ไปถามพระฤาษีว่าศิษย์ทำชั่วคนนั้นมันตายแล้วไปเกิดที่ไหน พระฤาษีบอกว่ามันไปเกิดเป็นลูกวัวอยู่ในท้องวัวที่บ้านอาจารย์นั้นเอง อาจารย์ก็มาเจาะท้องวัวเอาลูกวัวออกแล้วขุดหลุมฝังเสีย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า ศิษย์มิได้ซื่อตรงหลงอำนาจกามกิเลสผิดด้วยภรรยาของอาจารย์ จึงต้องโทษถึงชีวิตในอิทธิโลกและปรโลกจะต้องรับเวรอยู่ชั่วกัลปาวสาน บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์วิสาขะจะมีปัญญารู้ศิลปศาสตร์เป็นอันดีแต่จะต้องเสียเกียรติยศเสียชื่อเสียงตลอดจนต้องสิ้นชีวิตเพราะผิดภรรยาท่านที่มีพระคุณ

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓ ดวงเป็นรูปเหมือนแขนนางประจำราศีตุลย์ (๒๐° ๑′ — ๓๐° และพิจิก ๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๗ ดาวอนุราธ (ดาวหน้าไม้, ดาวหมี)

มีนิทานว่า ชาวนากับลูกชายนั่งหุงข้าวอยู่ด้วยกัน ลูกชายบอกพ่อว่านกอยู่บนกิ่งไม้พ่อยิงให้ลูกเถิด ชาวนาจึงเอาหน้าไม้ยิงนกนั้นตกลงมาตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า พ่อกับลูกทำอกุศลกรรมไว้ร่วมกันจะต้องพลัดพรากจากกันจนสิ้นชาติ บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดมาเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์อนุราธจะมีโรคภัยเบียดเบียนตั้งแต่เล็ก ครั้นโตขึ้นจะต้องโทษทุกข์ต่าง ๆ จะถูกยิงตาย

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๔ ดวง รูปเหมือนหน้าไม้ประจำราศีพิจิก (๓° ๒๑′—๑๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๑๘ ดาวเชษฐ (ดาวช้างใหญ่)

ดำเนินนิทานว่า พระฤาษีตนหนึ่งบำเพ็ญพรตอยู่ในป่าพบนางเทพธิดานางหนึ่งชื่อปณินาม นางแกล้งชมโฉมพระฤาษีต่าง ๆ นานา และขอไปอยู่ด้วยเพื่อจะได้อุปฐาก

พระฤาษีได้ถนัดนางจึงตามไปอยู่กับพระฤาษี ครั้นอยู่ได้ ๒—๓ วันก็ได้เป็นภรรยาของพระฤาษีจนได้บุตรชายคนหนึ่งมีศิริรูปเป็นที่เจริญตายิ่งนัก ประชาชนเลื่องลือนับถือว่าเป็นผู้ประกอบด้วยบุญญาธิการมาก ครั้นพออายุได้ ๑๓ ปี ก็มีข้าราชการในนครนั้นมาเชิญกุมารนั้นไปครองราชเพราะพระราชาผู้ครองนครสิ้นพระชนม์แล้วหาผู้ครองนครมิได้

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า ถ้อยคำที่นางเทพธิดาชมโฉมพระฤาษีนั้นหาได้เลื่อมใสในพรหมจรรย์ไม่ ที่แท้หมายจะได้เป็นภรรยาของพระฤาษีจึงกล่าวคำมุสาเป็นคำคดอ้อมมาหาความชั่วกล่าวคือเมถุนธรรม บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์เชษฐ จะได้สืบตระกูลจากเชื้อผู้ดี มีศิริโฉมงามเป็นที่นิยมของคนทั้งหลาย แต่ว่าจาน้นเชื่อมิได้แล

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๑๔ ดวง มีรูปคด ๆ อย่างหลังช้างประจำราศีพิจิก (๑๖° ๔๐′ — ๓๐°)

ฤกษ์ที่ ๑๙ ดาวมูละ (ดาวช้างน้อย)

ดำเนินนิทานว่า มานพสองคนพี่น้องอยู่บ้านเดียวกัน น้องชายได้ภรรยามาอยู่ร่วมบ้านด้วยเมื่อน้องชายไม่อยู่พี่ชายได้ประพฤติผิดประเวณีกับภรรยาของน้องชาย ขณะกำลังเสพย์เมถุนอยู่มีอสรพิษเลื้อยขึ้นมากัดหญิงชายตายทั้งคู่ นับว่าการประกอบกรรมอันชั่วย่อมให้ผลในปัจจุบันดังนี้

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าบุคคลผู้มัวเมาไปด้วยตัณหาแล้วเปรียบเสมือนช้างตกมัน ย่อมมิรู้จักโทษานุโทษอันจะพึงมี ย่อมประพฤติล่วงอกุศลกรรมบท ๑๐ ยังความทุกข์ให้เกิดขึ้นทั้งในอิทธิโลกและปรโลกเป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดวันที่พระจันทร์เสวยฤกษ์มูละจะตายด้วยผิดประเวณี

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๙ ดวง รูปคล้ายดาวในฤกษ์ที่ ๑๘ ประจำราศีธนู (๐° — ๑๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๐ ดาวบุรพอาสาท (ดาวปากนก, ดาวแรดตัวผู้)

มีนิทานว่านกใหญ่ตัวหนึ่งทำรังอยู่เหนือต้นไม้ได้จับลูกสุนัขมาตัวหนึ่งเพื่อให้เป็นเพื่อนเล่นกับลูกของมันในรังนั้น เมื่อหาอาหารมาได้ก็ให้ลูกมันและลูกสุนัขกินเป็นประจำ วันหนึ่งแม่นกไซ้ขนให้ลูกของมันแล้วไซ้ให้ลูกสุนัขด้วย แต่ลูกสุนัขจั๊กจี้จึงรับปากแม่นก แม่นกโกรธก็เอาปากสับลูกสุนัขตกจากรังลงมาตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า คนพาลและสัปบุรุษจะอยู่ร่วมกันมิได้ หากอยู่ด้วยกันจะเกิดวิบัติต่าง ๆ ดุจแม่นกสัตว์วิบาทย่อมอยู่รวมกับสุนัขสัตว์จัตุบาทไม่ได้ เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์บุรพอาสาท จะมีผู้อื่นเอาไปเลี้ยงไว้ หรือจะพลัดพรากจากบิดามารดาแต่น้อยนัยหนึ่งว่าจะเป็นพยาธิแต่น้อย เมื่อโตขึ้นมักตกจากที่สูงตาย

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓ ดวง รูปดังปากนกประจำราศีธนู (๑๓° ๒๑′ – ๒๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๑ ดาวอุตรอาสาท (ดาวครุฑ,ดาวแรดตัวเมีย)

มีนิทานว่า พระฤาษีตนหนึ่งจำเริญพรตอยู่กับลูกสาวในป่า พญาครุฑเห็นลูกสาวพระฤาษีเข้าก็มีจิตเสน่หาจึงแปลงกายเป็นมานพมาขอลูกสาวพระฤาษี พาไปยังวิมานฉิมพลี ต่อมานางจึงตั้งครรภ์และคลอดลูกตาย พญาครุฑเสียใจมีสัญญาวิปลาสบินไปสู่พรหมโลกก็ไปถูกลมกรดพัดเข้าถึงแก่ความตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าบุคคลที่ยินดีในกามกิเลส ถือเอาบุตรภรรยาเป็นอารมณ์ก็จะถึงแก่ความวินาศฉิบหาย ดุจพญาครุฑ บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ที่เกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์อุตรอาสาทจะประกอบด้วยวิริยภาพยิ่งนักมีคนอุดหนุนค้ำจุน เป็นที่เคารพยำเกรงของผู้อื่น ถ้าเป็นหญิงว่าจะคลอดบุตรหรือกินของผิดสำแดงตาย ถ้าเป็นชายว่าจะตายเพราะสตรีทำเหตุ

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๕ ดวงดังรูปครุฑ ประจำราศีธนู (๒๖° ๔๑′ — ๓๐° และมังกร ๑๐°)

ฤกษ์ที่ ๒๒ ดาวสวนะ (ดาวหลักชัย)

ดำเนินเรื่องกระต่ายตื่นตูมว่า กระต่ายตัวหนึ่งนอนอยู่ใกล้ต้นมะตูม ลูกมะตูมตกลงมาถูกใบตาลเสียงดังสนั่น ก็คิดว่าแผ่นดินถล่มวิ่งไปร้องไปว่าแผ่นดินถล่มแล้ว สัตว์ต่าง ๆ ล้วนกลัวตายไม่ทันพิจารณา ต่างวิ่งตามกันเป็นฝูงใหญ่ ราชสีห์เห็นสัตว์ทั้งหลายวิ่งมาด้วยความตื่นตกใจได้เรียกให้หยุดแล้วถามเรื่องราว กระต่ายบอกกว่าหนีแผ่นดินถล่มมาราชสีห์คิดสงสัยให้พาไปดูพวกสัตว์ก็เห็นลูกมะตูมตกอยู่เท่านั้น ราชสีห์ได้ติเตียนกระต่ายที่จะพาให้สัตว์ทั้งหลายพินาศ จำต้องทำโทษให้หนัก กระต่ายกลัวราชสีห์ทำโทษตนให้ตาย จึงอุบายหลอกราชสีห์ว่า ศัตรูของราชสีห์กำลังรอจะทำร้ายอยู่ ราชสีห์จึงให้กระต่ายพาไป จนถึงเขาใหญ่แล้วยั่วยุให้ราชสีห์กระโดดลงไปในเหวว่าศัตรูอยู่ในเหวนั้น ราชสีห์โกรธไม่ทันพิจารณาก็กระโดดลงไปหัวฟาดก้อนหินตายอยู่ในนั้น

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าบุคคลผู้มีความโกรธโดยถือทิษฐิมานะยกตนว่าสูงศักดิ์ดุจเสาหลักชัยย่อมจะถึงความพินาศฉิบหายดุจราชสีห์ บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์สวนะมักเป็นคนหยิ่งจองหอง ทำการมิได้พิจารณาจะเสียตนด้วยคนล่อลวง

ฤกษ์นี้ดาวอยู่ ๓ ดวง รูปดังหลักชัย ประจำราศีมังกร (๑๐° ๑′ — ๒๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๓ ดาวธนิษฐ (ดาวไซ)

มีนิทานว่าบุรุษโง่ผู้หนึ่งไปป่าหาไม้หาฟืนกับเพื่อนบ้าน พบควายป่าตัวหนึ่ง เพื่อนบ้านพูดว่า หากจับควายป่าตัวนี้ได้ย่อมดีกว่าได้ไม้ได้ฟืน บุรุษโง่นั้นได้ยินก็แล่นออกไปจับควายก่อนคนอื่น ก็ถูกควายป่าขวิดตายทันที

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า บุคคลผู้ปราศจากปัญญาพิจารณามีความปราถนาจะได้สิ่งใดแล้วสิ่งนั้นก็จะฆ่าตัวเสีย ประดุจปลาโลภจะกินเหยื่อในไซเมื่อเข้าไปกินก็จะถูกฆ่าตาย บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์ธนิษฐจะตายเพราะโลภไม่มีปัญญาพิจารณาภัย

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๔ ดวง ดังรูปไซประจำราศีมังกร (๒๓° ๒๑′ – ๓๐° และกุมภ์ ๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๔ ดาวสตพิษ (ดาวหางพิมพ์ทอง)

นิทานบทนี้มีว่า เนื้อทรายฝูงหนึ่งชนหมู่ป่าตัวหนึ่งตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า สัตว์โลกทั้งหลายย่อมก่ออกุศลกรรมด้วยประการต่าง ๆ มีโลภะ โทสะ โมหะ อันเป็นอกุศลมูลทั้งนั้น ดุจปลาที่แหวกว่ายไปมาในน้ำด้วยหางของมัน บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์สตพิษจะมีอุบัติเหตุอันตรายมากนักให้เกรงคน พยาบาทปองร้ายทำอันตรายต่าง ๆ

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๔ ดวง เป็นรูปหางพิมพ์ทอง ประจำราศีกุมภ์ (๖° ๔๑′–๒๐°)

ฤกษ์ ๒๕ ดาวปุรณภัทร (ดาวเพดานหน้า)

มีนิทานว่าลูกสาวเศรษฐีผู้หนึ่ง พ่อแม่ตายแต่เด็ก มีเศรษฐีผู้หนึ่งนำกุมารีนั้นไปเลี้ยงและบอกชาวบ้านว่าจะเลี้ยงเป็นบุตรีของตน แต่เมื่อภรรยาของตัวตายก็ได้กุมารีนั้นเป็นภรรยาจนนางมีบุตรได้คนหนึ่งนางก็ตาย

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่าเศรษฐีมีใจเป็นสอง ทีแรกจะเลี้ยงเป็นบุตรแต่ทีหลังรับเป็นภรรยาเพราะกามกิเลสเข้าครอบงำ จึงปราศจากความละอาย ไม่กลัวความครหานินทา บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์บุรพภัทรบทพ่อแม่จะ

ตายจากไปแต่น้อย แล้วจะได้เป็นใหญ่ในเรือนผู้อื่นจะมีทรัพย์และมิตรสหายมาก มีบุตรคนแรกเป็นหญิง จะเสียเงินเพราะคนลวง

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๒ ดวง รูปดังเพดานประจำราศีกุมภ์ (๒๐° ๑′ — ๓๐° และมีน ๓° ๒๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๖ ดาวอุตรภัทร (ดาวเพดานหลัง)

มีพระราชาพระองค์หนึ่งชื่อ พระยาธนู ชอบเข้าป่าล่าสัตว์ในป่า มีกวางใหญ่ตัวหนึ่งวิ่งมาชนและเหยียบพระชงฆ์หัก พระยาธนูก็คลานเข้าไปอาศัยอยู่ในพุ่มไม้ และถึงกาลมรณะอยู่ในที่นั้น

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า พระยาธนูแม้มีพระราชสมบัติเป็นอันมากก็หาได้ชื่นชมสมบัตินั้น ไม่กลับโลภยินดีออกไปประกอบอกุศลกรรมมีการยิงสัตว์เป็นต้นจนตัวถึงกาลมรณะในป่า เพราะลุอำนาจต่อความโลภเป็นเหตุให้ประสพความวินาศฉิบหาย บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่าผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์อุตรภัทรบทจะพินาศด้วยความโลภเข้าครอบงำ อย่าดูหมิ่นผู้มีกำลังเหนือตน

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๒ ดวง รวมกับฤกษ์ ๒๕ อีก ๒ ดวง เป็นรูปเพดานประจำราศีมีน (๓° ๒๑′ — ๑๖° ๔๐′)

ฤกษ์ที่ ๒๗ ดาวเรวดี (ดาวปลาตะเพียน)

ชายคนหนึ่งพร้อมกับลูกชาย ๓ คน พากันไปกู้ไซที่ดักปลาไว้ พ่อดำน้ำลงไปกู้ไซก่อน ถูกปลาใหญ่ที่อยู่ในน้ำนั้นกินเสีย ลูกชายคนโตไม่เห็นพ่อขึ้นมาจึงดำน้ำลงไปตามก็ถูกปลาใหญ่กินเสียอีก น้องคนที่ ๒—๓ ก็ดำน้ำลงไปบ้างก็ถูกปลากินตายทั้งหมด ๓ คน

เพื่อให้ประจักษ์แก่ตาโลกว่า พ่อและลูกทั้ง ๔ คน ล้วนเป็นคนโฉดเขลาหาพิจารณาเหตุที่เกิดอันตรายไม่ จึงพากันตายเสียทั้งสิ้น บทนี้เป็นมูลพยากรณ์ว่า ผู้ใดเกิดเมื่อพระจันทร์เสวยฤกษ์เรวดี มักเป็นคนโง่เขลาหาปัญญามิได้ ทำการใดมิรู้ผิดรู้ชอบ จะตายด้วยสัตว์ในน้ำ

ฤกษ์นี้มีดาวอยู่ ๓๖ ดวง เป็นรูปไซและปลาตะเพียน ประจำราศีมีน (๑๖° ๔๑′ – ๓๐°)

อาณาเขตดาวฤกษ์

ฤกษ์ที่	นามฤกษ์	อยู่ราศี	เริ่มต้น		ที่สุด		ฤกษ์ที่	นามฤกษ์	อยู่ราศี	เริ่มต้น		ที่สุด	
			องศา	ลิบดา	องศา	ลิบดา				องศา	ลิบดา	องศา	ลิบดา
๑	อัศวินี	เมษ.	๐	๐	๑๓	๒๐		จิตรา	ตุลย์	๐	๑	๖	๔๐
๒	ภรณี	เมษ.	๑๓	๒๑	๒๖	๔๐	๑๕	สวาติ	ตุลย์	๖	๔๑	๒๐	๐
๓	กฤติกา	เมษ.	๒๖	๔๑	๓๐	๐	๑๖	วิสาข	ตุลย์	๒๐	๑	๓๐	๐
	กฤติกา	พฤษภ.	๐	๑	๑๐	๐		วิสาข	พิจิก	๐	๑	๓	๒๐
๔	โรหิณี	พฤษภ.	๑๐	๑	๒๓	๒๐	๑๗	อนุราช	พิจิก	๓	๒๑	๑๖	๔๐
๕	มฤคศิระ	พฤษภ.	๒๓	๒๑	๓๐	๐	๑๘	เชษฐ	พิจิก	๑๖	๔๑	๓๐	๐
	มฤคศิระ	เมถุน.	๐	๑	๖	๔๐	๑๙	มูละ	ธนู	๐	๐	๑๓	๒๐
๖	อารทรา	เมถุน.	๖	๔๑	๒๐	๐	๒๐	ปุรอาสาฑ	ธนู	๑๓	๒๑	๒๖	๔๐
๗	ปุรนพสุ	เมถุน.	๒๐	๑	๓๐	๐	๒๑	อุตรอาสาฑ	ธนู	๒๖	๔๑	๓๐	๐
	ปุรนพสุ	กรกฎ.	๐	๑	๓	๒๐		อุตรอาสาฑ	มังกร	๐	๑	๑๐	๐
๘	ปุษย์	กรกฎ.	๓	๒๑	๑๖	๔๐	๒๒	สวนะ	มังกร	๑๐	๑	๒๓	๒๐
๙	อสิเลส	กรกฎ.	๑๖	๔๑	๓๐	๐	๒๓	ธนิษฐ	มังกร	๒๓	๒๑	๓๐	๐
๑๐	มาฆะ	สิงห์.	๐	๐	๑๓	๒๐		ธนิษฐ	กุมภ์	๐	๑	๖	๔๐
๑๑	ปุรผลคุณี	สิงห์.	๑๓	๒๑	๒๖	๔๐	๒๔	สตพิษ	กุมภ์	๖	๔๑	๒๐	๐
๑๒	อุตรผลคุณี	สิงห์.	๒๖	๔๑	๓๐	๐	๒๕	ปุรณภัทร	กุมภ์	๒๐	๑	๓๐	๐
	อุตรผลคุณี	กันย์.	๐	๑	๑๐	๐		ปุรณภัทร	มีน	๐	๑	๓	๒๐
๑๓	หัตถะ	กันย์.	๑๐	๑	๒๓	๒๐	๒๖	อุตรภัทร	มีน	๓	๒๑	๑๖	๔๐
๑๔	จิตรา	กันย์.	๒๓	๒๑	๓๐	๐	๒๗	เรวดี	มีน	๑๖	๔๑	๓๐	๐

ความเข้าใจและการใช้ฤกษ์

ขอให้ทำความเข้าใจว่า ฤกษ์ที่ปรากฏในปฏิทินโหราศาสตร์นั้นเป็นฤกษ์ที่ผ่านมาแล้ว เช่นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๔ ช่องฤกษ์เขียนไว้ว่า $\frac{๑๕}{๑๐}$ จงเข้าใจว่าฤกษ์นั้นผ่านฤกษ์ ๑๔ มาแล้ว ๑๐ นาทีฤกษ์ คือกำลังเข้าฤกษ์ ๑๕ แล้ว ๑๐ นาทีฤกษ์ เช่นเดียวกับเขียนเวลานาฬิกาว่า ๑๔.๑๐ น. ซึ่งหมายความว่าเวลาเต็ม ๑๔ น. แล้วเข้า ๑๕ น. มาอีก ๑๐ นาที

ตารางฤกษ์ที่ให้ไว้นี้เพื่อหาฤกษ์ได้สะดวกโดยอาศัยการโคจรของพระจันทร์ เช่นต้องการทราบฤกษ์วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๐๔ เวลา ๑๖.๓๐ น. เป็นฤกษ์อะไร ตั้งจันทร์วันที่ ๒ เมษายน ลบด้วยจันทร์วันที่ ๑

	ราศี	องศา	ลิบดา
จันทร์ ๒ เม.ย.	๖	๙	๑
„ ๑ „	๕	๒๖	๑๑

ใน ๒๔ ช.ม. จันทร์โคจร = ๑๒ ๕๐ = ๗๗๐ ลิบดา

เมื่อรู้ว่า ๒๔ ช.ม. โคจรได้ ๗๗๐ ลิบดาหารด้วย ๒๔ ก็จะรู้ ๑ ช.ม. โคจรได้ ๓๒ ลิบดา แล้วเอาเวลา ๑๖ ช.ม. คูณบวกด้วยอีกครึ่งชั่วโมงที่โคจรได้

$(\frac{๗๗๐}{๒๔} \times ๑๖) + ๑๖$ (ครึ่งชั่วโมง) = ๕๒๘ ลิบดา = ๘ องศา ๔๘ ลิบดา

	ราศี	องศา	ลิบดา
จันทร์เวลา ๒๔ น. ๑ เม.ย.	๕	๒๖	๑๑
โคจรมาวันที่ ๒ เม.ย.		๘	๔๘
จันทร์เวลา ๑๖.๓๐ น. (๒ เม.ย.)	๖	๔	๕๙

เปิดตารางฤกษ์จะเห็นว่า จันทร์อยู่ราศีตุลย์ (๖) ตั้งแต่ ๑ ลิบดาถึง ๖ องศา ๔๐ ลิบดา ยังเป็นฤกษ์ ๑๔ (จิตรา) ประมาณอีก ๒ ช.ม. ๓๐ นาที หรือ ๑๙ น. จึงจะเข้าฤกษ์ ๑๕ (สวาติหรือเทวี) ในปฏิทินโหราศาสตร์คำนวณเวลา ๒๔ น. จึงเข้าฤกษ์ ๑๕ แล้ว แต่เขียนเป็นฤกษ์ ๑๔ อีกตัวอย่างหนึ่งดูจันทร์วันที่ ๓ เมษายน จันทร์อยู่ราศีตุลย์ ๒๒ องศา ๔ ลิบดา ดูตารางฤกษ์จะเห็นว่าฤกษ์ ๑๕ (สวาติ) เริ่ม ๖ องศา ๔๑ ลิบดา หมดฤกษ์เมื่อจันทร์โคจรได้ ๒๐ องศา นับว่าเข้าฤกษ์ ๑๕ ตั้งแต่เมื่อจันทร์โคจรได้ ๖ องศา ๔๑ ลิบดาในคืนวันที่ ๒ เม.ย .หมดฤกษ์ ๑๕ ประมาณ ๒๐ น. วันนี้เข้าฤกษ์ ๑๖ ตั้งแต่จันทร์มีองศาได้ ๒๐ องศา ๑ ลิบดา เป็นต้นไป

ฤกษ์หนึ่ง ๆ นั้นมีอาณาเขต ๑๓ องศา ๒๐ ลิบดา ฤกษ์อัศวินีที่นับเป็นฤกษ์ที่ ๑ นั้น ตั้งต้นที่ต้นราศีเมษ ฤกษ์ภรณีตั้งต้นที่ราศีเมษตรงจุด ๑๓ องศา ๒๑ ลิบดา จนถึง ๒๖ องศา ๔๑ ลิบดา แล้วจึงขึ้นฤกษ์ที่ ๓ ชื่อ กฤตติกาฤกษ์นี้เกี่ยวระหว่าง ราศีเมษกับราศีพฤษภ ฤกษ์ที่เกี่ยวกัน ๒ ราศีเช่นนี้ถือว่าเป็นฤกษ์ไม่ดี ส่วนฤกษ์ที่ดี นับว่าเป็นมงคลนั้นต้องไม่เกี่ยวโยงถึงอีกราศีหนึ่งจะเป็นข้างหน้าหรือข้างหลังก็ตาม จะหาดูได้ในช่องฤกษ์ในปฏิทินโหร ดูว่าวันนั้นจันทร์เสวยฤกษ์อะไร ฤกษ์ดีร้าย ท่านแบ่งไว้เป็น ๙ หมู่ด้วยกันดังนี้

ฤกษ์	๑, ๑๐, ๑๙	ทั้ง ๓ ฤกษ์นี้เรียกว่า	ทลิทโทฤกษ์	(ขอทาน)
ฤกษ์	๒, ๑๑, ๒๐	,,	มหัทธโน	(เศรษฐี)
ฤกษ์	๓, ๑๒, ๒๑	,,	โจโร	(โจร)
ฤกษ์	๔, ๑๓, ๒๒	,,	ภูมิปาโล	(ผู้รักษาแผ่นดิน)
ฤกษ์	๕, ๑๔, ๒๓	,,	เทศาตรี	(หญิงแพศยา)
ฤกษ์	๖, ๑๕, ๒๔	,,	เทวี	(นางพญา)
ฤกษ์	๗, ๑๖, ๒๕	,,	เพ็ชรฆาต	(ผู้ประหาร)

ฤกษ์ ๘, ๑๗, ๒๖ ทั้ง ๓ ฤกษ์นี้เรียกว่า ราชา (ผู้เป็นใหญ่)

ฤกษ์ ๙, ๑๘, ๒๗ ,, สมณะ (ผู้สงบ)

ฤกษ์ทั้ง ๙ หมู่นี้เป็นฤกษ์ที่โหรเลือกทำการมงคลหลีกฤกษ์ร้ายอัปมงคล

ทลิทโน ใช้สำหรับการสู่ขอ ทวงหนี้สิน

มหัทธโน ใช้สำหรับการมงคลทุกชนิด แต่งงาน ปลูกบ้าน

โจโร ใช้สำหรับปล้นค่าย ตีทัพ ปราบปราม

ภูมิปาโล ใช้สำหรับปลูกบ้าน สมรส ขึ้นบ้านใหม่

เทศาตรี ใช้สำหรับเปิดโรงมหรสพ โรงแรม

เทวี ใช้สำหรับการสมรส หมั้น ปลูกบ้าน

เพ็ชรฆาต ใช้สำหรับการยาตราทัพ

ราชา ใช้สำหรับขึ้นบ้านใหม่ ลาสิกขาบท แต่งงาน

สมณะ ใช้สำหรับการหาความสงบ บวช จำศีล

ชื่อดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ ฤกษ์นั้นเป็นภาษาบาฬี สำหรับที่รู้กันในหมู่คนไทยเรานั้นเรียกชื่อแตกต่างออกไปอีกดังนี้

๑. อัศวินี ดาวม้าประจำเมืองกำพูชา ๒. ภรณี ดาวก้อนเส้าประจำเมืองพุกาม ๓. กฤตติกา ดาวลูกไก่ประจำเมืองลำพูนไชย ๔. โรหิณี ดาวประกายพฤกษ์ประจำเมืองอยุธยา ๕. มฤคศิรัส ดาวหัวเนื้อโค ประจำเมืองหงษาวดี ๖. อารัทภ์ ดาวโคประจำเมืองทวาย ๗. ปุนัพพสุ ดาวสำเภาประจำเมืองพะโค ๘. บุษย์ ดาวปูสมอสำเภาประจำเมืองอินทปัต ๙. อาศเลษา ดาวนกในหม้อดินดาวเรือนประจำเมืองราชคฤห์ ๑๐. มาฆะ ดาววานรผู้ประจำเมืองพาราณสี ๑๑. บุรผลคุณี ดาววัวผู้ประจำเมือง มิถิลา ๑๒. อุตตรผลคุณี ดาววัวเมียประจำเมืองทะวาย ๑๓. หัสถ

ดาวหัวช้างประจำเมืองมันดะเล ๑๔. จิตรา ดาวเสือ ประจำเมืองอรัญวดี ๑๕. สวาติ ดาวงูเหลือม พัดช้าง ประจำเมืองไพศาลี ๑๖. วิสาขะ ดาวหัวควายประจำเมืองทวาย ๑๗. อนุราธา ดาวนกยูงประจำเมืองกำพูชา ๑๘. เชษฐา ดาวแพะประจำเมืองกลิงคราช ๑๙. มูละ ดาวแมว ช้างน้อย ประจำเมืองจันทบุรีลานช้าง ๒๐. บุรพอาษาฒ ดาวราชสีห์ผู้ สัปคับช้าง ประจำเมืองใต้ ๒๑. อุตราอาษาฒ ดาวราชสีห์เมีย ประจำเมืองรามัญ ๒๒. ศระวณะ ดาวหลักชัยฤาษี ประจำเมืองไทยใหญ่ ๒๓. ธนิษฐา ดาวยักษ์ ดาวไซ ประจำเมืองโกสัมภี ๒๔. ศตภิษัช ดาวเศรษฐี พิมพ์ทอง ประจำเมืองนครราชสีมา ๒๕. บุรพภัทรบท ดาวแรดผู้ ดาวหัวทราย ประจำเมืองอินทปัต ๒๖. อุตรภัทรบท ดาวแรดเมียไม้เท้า ประจำเมืองกบิลพัตร์ ๒๗. เรวะดี ดาวนางดาวปลาตะเพียน ประจำเมืองอนุราชและสังขทวีป

ฤกษ์พิธีกรรม

เมื่อจะทำการใดให้เลือกฤกษ์เหล่านี้ประกอบกิจการนั้น ๆ

ฤกษ์ ๑,๙,๑๐,๑๘,๑๙,๒๗ ฤกษ์ทั้ง ๖ นี้ ชื่ออุทุกขมาสู พึงทำการสารพัดทางบกดี

ฤกษ์ ๓,๔,๖,๑๑,๑๒,๒๐,๒๑,๒๕,๒๖ ชื่อมนุษย์ฤกษ์ ทำขวัญไร่นาดี

ฤกษ์ ๓,๑๖ ชื่อสาธารณฤกษ์ ให้ปลูกกล้วยอ้อยหมากพลูดี

ฤกษ์ ๑,๕,๗,๘,๑๓,๑๕,๑๗,๒๒,๒๗ ชื่อเทวฤกษ์ ถือศีลบำเพ็ญภาวนาดี

ฤกษ์ ๓,๙,๑๐,๑๔,๑๖,๑๘,๑๙,๒๓,๒๔ ชื่อกษัยฤกษ์ ปราบที่ดินและรบศึกดี

ฤกษ์ ๔,๑๒,๒๑,๒๖ ชื่อสถาพรฤกษ์ ให้ทำปราสาทตั้งเสาหลักเมืองดีนัก

ฤกษ์ ๒,๑๐,๑๑,๒๐,๒๕ ชื่ออุตตมฤกษ์ ทำประตู ทำสพาน ล้อมรั้วดี

ฤกษ์ ๔,๕,๗,๑๗,๑๘,๒๑,๒๗ เป็นปถวีธาตุ ให้ปลูกเรือน ก่อเสมา ทำปราสาทเจดีย์ วางกะดูกงู ดีนัก

ฤกษ์ ๒,๓,๘,๑๐,๑๑,๑๖,๒๕ เป็นเตโชธาตุ เรียนศิลปวิทยา รบศึก เผาสวนไร่นา ซ่อมแซมบ้านเรือน เรือแพดีนัก

ฤกษ์ ๖,๙,๑๙,๒๐,๒๔,๒๖ เป็นอาโปธาตุ ค้าขายทางเรือ หรือลงทุนค้าขายดีปลูกปราสาทก่อเจดีย์ก็ดี

ฤกษ์ ๑,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๒๒,๒๓ เป็นวาโยธาตุ รบศึก ปรุงเรือน ปราบที่ ทำเรือนสวนไร่นาดี

ฤกษ์ ๒,๘,๑๑,๑๗,๒๐,๒๖ ทั้ง ๖ ฤกษ์นี้ ห้ามไปทางสถลมารค

ฤกษ์ ๓,๗,๑๒,๑๖,๒๑,๒๕ ทั้ง ๖ ฤกษ์นี้ ห้ามขุดหลุมขุดบ่อ

ฤกษ์ ๔,๖,๑๓,๑๕,๒๒,๒๔ ทั้ง ๖ ฤกษ์นี้ ห้ามไปทางชลมารค

ฤกษ์ ๕,๒๓,๒๔ ห้ามไปสำเภา

ฤกษ์ ๑,๒,๕,๗,๘,๑๒,๑๓,๑๙,๒๖,๒๗ ปลูกต้นไม้และผักดี

ฤกษ์ ๓,๔ ให้ทำการแรกนา

ฤกษ์ ๙ — ๑๑,๑๓ — ๑๕,๑๗ — ๑๙,๒๑ — ๒๓ ให้หว่านข้าว

ฤกษ์ ๑๗ — ๑๙,๒๑ — ๒๓ ให้เกี่ยวข้าว

ฤกษ์ ๒,๔,๕,๑๒,๑๓,๑๔,๑๗,๑๘,๒๑,๒๔,๒๖ ให้นวดข้าว

เพ็ชรฤกษ์

วันอาทิตย์ฤกษ์ ๑๙,๒๐ วันจันทร์ฤกษ์ ๒๔,๒๕ วันอังคารฤกษ์ ๑,๒๗ วันพุธฤกษ์ ๔,๒๒ วันพฤหัศบดีฤกษ์ ๙,๒๓ วันศุกร์ฤกษ์ ๑๒,๑๔ วันเสาร์ฤกษ์ ๑๗,๑๘ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดชื่อ เพ็ชรฤกษ์ ให้กระทำเครื่องอานเรียนคุณศาสตราคม มนตรา อาบยา ปลุกภูต เข้าถ้ำ เดินทน ผังอาถรรภ์ แก้คุณเขากระทำ ประจุเครื่องนพแสง ปลุกเสกเครื่องทั้งปวง การทหาร การสงคราม ประสิทธิทุกอัน ให้เลือกวันตรงกับฤกษ์ตามที่กล่าวนี้เถิด

มหาฤกษ์

ฤกษ์ ๑๐ ไว้ลัคนาราศีเมษ ฤกษ์ ๑๓ ไว้ลัคนาราศีพฤษภ ฤกษ์ ๑๕ ไว้ลัคนาราศีเมถุน ฤกษ์ ๑๖ ไว้ลัคนาราศีกรกฎ ฤกษ์ ๑๙ ไว้ลัคนาราศีสิงห์ ฤกษ์ ๒๒ ไว้ลัคนาราศีกันย์ ฤกษ์ ๒๔ ไว้ลัคนาราศีตุลย์ ฤกษ์ ๒๗ ไว้ลัคนาราศีพิจิก ฤกษ์ ๒ ไว้ลัคนาราศีธนู ฤกษ์ ๑๘ ไว้ลัคนาราศีมังกร ฤกษ์ ๖ ไว้ลัคนาราศีกุมภ์ ฤกษ์ ๙ ไว้ลัคนาราศีมีน เมื่อได้ฤกษ์เหล่านี้และวางลัคนาในดวงฤกษ์ตามบังคับนี้เรียกว่า "มหาฤกษ์" นับเป็นฤกษ์ที่เป็นมงคลแก่เจ้าภาพดีนัก

ฤกษ์กนกบัญชร

ฤกษ์ วันอาทิตย์

๑—๒ ห้ามอย่าไว้ลัคนาในราศีกรกฎ ทำการแล้วเดือน ๑ เจ้าของการจะตาย

๓—๔ อย่าไว้ลัคนาในราศีมีนและกรกฎ ว่าผู้กระทำการจะฉิบหาย ไฟจะไหม้ ลูกจะตาย ถึง ๖ เดือนจะเกิดอุบาทว์ใหญ่แล ฯ

๕—๖ ไว้ลัคนาในราศีเมถุนและตุล ดีนักแล ฯ

๗—๘ ไว้ลัคนาในราศีเมถุนและพฤษภดีนักแล ฯ

๙—๑๐ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์และกันย์ดี ทำการแล้ว ๑๕ วันในทิศตะวันออกจะได้ลาภ ๔,๒ เท้าแก่เราแล ฯ

๑๑—๑๒ ไว้ลัคนาในกันย์และธนูในวันนั้นก็ดีเดือนนั้นก็ดี เจ้าการจะตาย

๑๓—๑๔ ไว้ลัคนาในราศีตุลย์และเมถุนจะได้เป็นใหญ่ จะได้กินเมืองแล ฯ

๑๕—๑๖ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภและพิจิกกับเมษจะเป็นความจะเกิดอุบาทว์ ฯ

๑๗—๑๘ ไว้ลัคนาในราศีมังกรและพฤษภ ทำการแล้ว ๓ ปีเจ้าการจะตาย ฯ

๑๙—๒๐ ไว้ลัคนาในราศีมีนและมังกรมิดีแล ฯ

๒๑—๒๒ ไว้ลัคนาในราศีกุมภ์และกรกฎ ทำการแล้วปี ๑ จะได้เมียผู้ดีแล ฯ

๒๓—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีกุมภ์และเมถุน ทำการแล้ว ๑ วันจะมีลาภอันดีมีสุขนักแลฯ

๒๕—๒๖ ไว้ลัคนาในราศีพิจิกและตุล จะได้ฆ่าคนเพราะผีมือ ถึงปี ๑ จะตาย เดือน ๑ จะตาย และกายมี ๔ เท้าจะตาย จะเกิดนิมิตรร้อนใจ มิดี ฯ

๒๗ ไว้ลัคนาในราศีเมถุนทำการแล้วจะได้ทรัพย์ดีนักแล ฯ

ฤกษ์ วันจันทร์

๑—๒ ไว้ลัคนาในราศีมินและตุลกันย์ ทำการแล้วลูกเมียทำอุบาทว์ถึง ๖ เดือน หญิงมักจะใส่ความกันฆ่าผู้ทำการนั้นเสียแล ฯ

๓—๔ ไว้ลัคนาในเมถุนและธนูมังกรทำการดีนักแล ฯ

๕—๖ ไว้ลัคนาในราศีเมถุนและมังกร ข้าคนและลูกเมียจะทำอุบาทว์แก่ตนนักแล ฯ

๗—๘ ไว้ลัคนาในราศีมังกรกุมภ์สิงห์ ทำการมิดี ไพร่ข้าคนจะเป็นอุบาทว์ ๑๕ วันแล ฯ

๙—๑๐ ไว้ลัคนาในราศีกุมภ์เมษสิงห์ ทำการมิดี เท้ามือจะตายตาจะบอดแล ฯ

๑๑—๑๒ ไว้ลัคนาในราศีมังกรเมถุนมินจะได้ลาภ ๔,๒ เท้า จะเป็นขุนนางแล

๑๓—๑๔ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภมังกร กระทำการแล้ว ๑๕ วันจะได้สุข จะได้ช้างม้าใน ๒ ปี จะได้ลาภแต่ขุนนางแล ฯ

๑๕—๑๖ ไว้ลัคนาในราศีกรกฏและตุล กระทำการแล้ว ๖ เดือนผู้นั้นจะตายจะไข้เจ็บจะเป็นความภัยจะมีมากแล ฯ

๑๗—๑๘ ไว้ลัคนาในราศีมินเมษสิงห์ในปีนั้นจะได้ทรัพย์ท่านผู้ใหญ่ให้ คือขุนนางจะให้ลาภแก่ผู้กระทำการนั้นแล ฯ

๑๙—๒๐ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์กันย์กุมภ์ จะได้ลาภจะได้สุขดี ถ้าไว้ลัคนาในกรกฏและตุล ผู้กระทำการแล้วจะตาย ถ้ามิฉนั้นไฟจะไหม้ปีนั้นแล ฯ

๒๑—๒๒ ไว้ลัคนาในราศีกันย์ธนูและพฤษภ ผู้ทำการนั้นจะได้คานหามทองกลดฉัตร์ธงทิว จะได้ไพร่พ้ำรี้พลแล ฯ

๒๓—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภและกรกฏ ทำการแล้วจะเป็นความมิดี วันทำการนั้นฝนจะตกฟ้าจะผ่าจะได้สัตว์ ๔,๒ เท้าเข้ามาหาเราแล ฯ

๒๕—๒๗ ไว้ลัคนาในราศีกรกฏพิจิกตุล ทำการแล้วไฟจะไหม้และผู้ดีจะตาย ฯ

ฤกษ์ วันอังคาร

๑—๓ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎกันย์ตุล พอดีนักแล ฯ
๔—๖ ไว้ลัคนาในราศีเมถุนกรกฎกันย์ธนู ทำการฝนตกแผ่นดินจะชื้น เจ้าการจะตาย จะได้เรือนแก่ผู้อื่น ถ้าไว้ลัคนาในราศีกุมภ์และกันย์วันทำการนั้นจะได้หอกดาบอันดีและเครื่องใช้อนึ่งจะได้สัตว์ ๔,๒ เท้าแล ฯ
๗—๙ ไว้ลคนาในราศีเมษ ธนู กุมภ์ พอทำการแล้วลูกเจ้าการจะตายแล ฯ
๑๐—๑๒ ไว้ลัคนาในราศีเมษ สิงห์ ตุล ดีนักแล ฯ
๑๓—๑๕ ไว้ลัคนาในราศีเมษ พฤษภ ทำการแล้ว ๖ เดือนจะได้ลาภนั้นแล ฯ
๑๖—๑๘ ไว้ลัคนาในราศีกันย์และมังกรมิดี ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมถุนและกุมภ์วันทำการจะได้ทะเลาะกัน ถ้ากระทำนั้นไฟจะไหม้แล ฯ
๑๙—๒๑ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎ สิงห์ จะมีความสุขจะได้ลาภ ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมษ เมถุน ตุล ทำการแล้วไป ๔ เดือนจะตาย จะเสียสัตว์ ๔,๒ เท้า
๒๒—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีเมษ สิงห์ ธนู ทำการแล้ว ๗ เดือนจะได้แม่หม้ายเป็นเมีย จะเสียทรัพย์ ห้ามขาดอย่าทำแล ฯ
๒๕—๒๗ ไว้ลัคนาในราศีเมษ กันย์ ทำการแล้วไฟจะไหม้ ข้าคนจะทำอุบาทว์แก่ตนแล้วจะหนี ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมถุน ธนู ดีนักแล ฯ

ฤกษ์ วันพุธ

๑—๓ ไว้ลัคนาในราศีเมษ เมถุน ตำราหนึ่งว่าเขาจะเบียดตน กระทำการแล้วดังใจตน ถ้าไว้ลัคนาในราศีกุมภ์ ตุล ลูกเมียข้าคนจะทำคดแก่ตน จะฉิบหายแล ฯ
๔—๖ ไว้ลัคนาในราศีเมถุน ธนู กันย์ พิจิก มันทั้งนี้มิดีแล ฯ ตำราหนึ่งว่า ไว้ลัคนากรกฎ มังกร ธนู ดี ฯ ราศีพิจิกไป ๕ เดือนจะเกิดฉิบหาย ฯ

๗–๙ ไว้ลัคนาในราศีธนูดีนักแล ฯ ถ้าไว้ลัคนาในราศีตุลและพิจิกผู้ทำการตาจะบอด ตีนมือจะหักจะเป็นอุบาทว์ ฯ

๑๐–๑๒ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ กันย์ กุมภ์ จะได้ลาภใหญ่แล้วจะได้เป็นเศรษฐี ๒๕ วันจะได้แล ฯ

๑๓–๑๕ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ มังกร จะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่และจะได้เป็นเศรษฐี ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมถุน ธนู ทำการแล้วไฟจะไหม้แล ฯ

๑๖–๑๘ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎ กุมภ์ ทำการแล้ว ๓ ปีจะฉิบหาย ถ้าไว้ลัคนาในราศีพิจิก มังกร มิตรสหายจะมาเป็นอุปัฏฐากแก่ตนแล ฯ

๑๙–๒๑ ไว้ลัคนาในราศีมังกร เมถุน สิงห์ จะมีไชยชนะแก่ท่านจะได้บูชาที่ดี

๒๒–๒๔ ไว้ลัคนาในราศีเมษ สิงห์ มังกร จะได้ข้าคนลาภมากนัก ถ้าไว้ลัคนาในราศีกันย์ ผู้ทำการจะตายแล ฯ

๒๕–๒๗ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎ มีน จะได้พรหมจารีเป็นเมีย จะได้ทรัพย์แล ฯ

ฤกษ์ วันพฤหัศบดี

๑–๓ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎ พิจิก มังกร ทำการแล้ว ๓ ปีผู้นั้นจะได้ลาภใหญ่ ฯ

๔–๖ ไว้ลัคนาในราศีกันย์ ตุล พิจิก จะได้เป็นผู้ใหญ่แล ฯ

๗–๙ ไว้ลัคนาในราศีกันย์ ธนู มังกร ดีนัก

๑๐–๑๒ ไว้ลัคนาในราศีกันย์ ตุล มีน ดีนัก จะได้ลาภ ๔,๒ เท่า จะชนะสัตรู เมื่อจะทำนั้นฟ้าจะร้องจะมีฟ้าผ่า พ้นไป ๓ เดือนจะได้ช้างม้าข้าคนมาก

๑๓–๑๕ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ธนู มีน ทำการนั้นมิทันแล้วเจ้าการจะตายแล ฯ ไว้ลัคนาในราศีเมษ เมถุน จะได้ช้างม้าข้าคน ถ้าปลูกเรือนจะได้ทรัพย์แล ฯ

๑๖–๑๘ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภ ตุล ธนู ผู้ทำการนั้นจะฉิบหาย ถึง ๓ เดือนไฟ

จะไหม้ ถ้าไว้ลัคนาในราศีกันย์ มิน สิงห์ จะได้ทรัพย์มากเมื่อถึง ๓ ปี ยาก ฯ

๑๙—๒๑ ไว้ลัคนาในราษีเมษ กันย์ กรกฎ ตุล ชอบทางตั้งเมืองทำปราสาท ๓ ปี จะได้ลาภมาก ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ธนู จะเกิดอันตรายจะตาย

๒๒—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีเมษ มังกร (ตำรา ๑ ว่าตุล) ผู้ทำการแล้วปี ๑ จะได้เป็นอธิบดี จะได้ช้างม้าข้าคน หนบุรพทิศจะได้เมือง ถ้าไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ธนู กุมภ์ ไฟจะไหม้เรือนเมียจะตาย ฯ

๒๕—๒๗ ไว้ลัคนาในราศีเมษ กรกฎ ตุล ผู้ทำการจะได้สุข ถ้าไว้ลัคนาในที่อื่นเจ้าการจะตายแล ฯ

ฤกษ์

วันศุกร์

๑—๓ ไว้ลัคนาในราศีตุล พิจิก มังกร จะได้ข้าไทยช้างม้าปรากฏดังปรารถนาแล ฯ

๔—๖ ไว้ลัคนาในราศีตุล มิน กระทำการแล้วไฟจะไหม้เรือน เมียจะตายจะเป็นขี้เรือน จะเสียทรัพย์ ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมษ กันย์ จะชนะสัตรู จะได้ลาภมาก

๗—๙ ไว้ลัคนาในราศีเมถุน สิงห์ กันย์ ทำการแล้ว ๒ ปีจะได้ดีแล จะอยู่เย็นเป็นสุขยิ่งนัก ถ้าไว้ลัคนาในราศีตุล ทำการแล้ว ๒ ปี ๖ เดือนจะได้ทุกข์ ฯ

๑๐—๑๒ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ กุมภ์ ตุล ผู้ทำการนั้นจะได้ข้าไทยลูกเมีย ถ้าไว้ลัคนาในราศีเมถุน กันย์ พฤษภ ไฟจะไหม้เรือน จะต้องภัยตัวจะตาย

๑๓—๑๕ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ตุล จะได้ลูกเมีย ถ้าไว้ลัคนาในราศีอื่นมิดีแล ฯ

๑๖—๑๘ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ตุล ธนู กันย์ ทำการแล้ว ๑๕ วันจะได้ลาภใหญ่

๑๙—๒๑ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภ กรกฎ มังกร ทำการแล้ว ๓ เดือน ๑๒ วันจะได้สุข ถ้าทำการศึกจะมีไชยชนะสัตรูแล ถ้าไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ตุล ผู้ทำการจะตายแล ฯ

๒๒—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภ กันย์ กุมภ์ ทำการแล้วจะได้ทรัพย์ จะได้รางวัล ถ้าไว้ลัคนาในราศีอื่นมิดีเลย เจ้าการจะตายแล ฯ

๒๕—๒๗ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภ กรกฎ ตุล ทำการแล้ว ๑๕ วันจะได้รางวัลถ้าไว้ลัคนาในราศีอื่นมิดีเลย ฯ

ฤกษ์

วันเสาร์

๑—๓ ไว้ลัคนาในราศีกรกฎ ธนู มิน ทำการแล้ว ๑๕ วัน ผู้ทำการจะตาย ถ้าไว้ลัคนาในราศีมังกร อุดมนัก ถ้าแลสิ่งสินหายจะได้คืนแล ฯ

๔—๖ ไว้ลัคนาในราศีเมถุน กุมภ์ ทำการแล้ว ๗ วัน จะได้ช้างม้าข้าคน ฯ

๗—๙ ไว้ลัคนาในราศีพฤษภ (บางตำราว่าพิจิก) กรกฎ กุมภ์ ทำการแล้ว ๖ เดือนจะได้สัตว์ ๔,๒ เท้า ถ้าไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ตาจะบอด ตีนมือจะหักแล ฯ

๑๐—๒๔ ไว้ลัคนาในราศีตุล จะได้สุข ถ้าไว้ลัคนาในราศีอื่นมิเจริญเลย ฯ

๒๕—๒๗ ไว้ลัคนาในราศีสิงห์ ตุล กันย์ ถ้อยความจะพลันแล้ว ถ้าไว้ลัคนาในราศีพิจิก สรรพการจะพลันแล้ว ฯ

ฤกษ์กนกนารี

ฤกษ์ ๑ ชื่อ **อัศวินี** ดาวม้า ดาวหางหนู มี ๗ ดวง

ให้ฤกษ์นี้ทำการวันอาทิตย์ เป็นมงคลดีนัก ทำวันจันทร์ ไม่เป็นผลดี อย่าทำ ทำวันอังคาร ห้ามเดินทางจะพรากจากกัน ทำวันพุธ เจ้าการจะตาย ทำวันพฤหัสบดี ไม่ดี ทำวันศุกร์ เจริญดีนัก ทำวันเสาร์ จะเจ็บไข้

ฤกษ์ ๒ ชื่อ **ภรณี** ดาวแม่ไก่ มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ไม่ดีจะเจ็บไข้ ทำวันจันทร์ ไม่ดีจะต้องพลัดพรากจากกัน ทำวันอังคาร ทำการเป็นมงคลดีนัก ทำวันพุธ วันพฤหัสบดี มิดี อย่าทำเลย ประกอบด้วยโทษนานาประการ ทำวันศุกร์ ทำการดี ทำวันเสาร์ ไม่เจริญเลย

ฤกษ์ ๓ ชื่อ **กฤติกา** ดาวลูกไก่ ดาวธง มี ๘ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ เจริญดีนัก ทำวันจันทร์ ไม่ดี ทำวันอังคาร ล้วนแต่เป็นมงคล ทำวันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ ทั้ง ๔ วันนี้ ทำแล้วจะมีแต่ความทุกข์

ฤกษ์ ๔ ชื่อ **โรหิณี** ดาวจมูกม้า ดาวคางหมู ดาวไม้ค้ำเกวียน มี ๗ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ไม่เจริญ ทำวันจันทร์ จะได้ดีมียศศักดิ์ ทำวันอังคาร ไม่ดี จะต้องพลัดพรากกัน ทำวันพุธ ดีนักผู้ใหญ่รัก ทำวันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ ทั้ง ๓ วันนี้ ล้วนแต่ได้รับผลร้ายอย่าทำเลย

ฤกษ์ ๕ ชื่อ **มฤคศิร** ดาวหัวเนื้อ ดาวหัวเต่า มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ทำการแล้วเจ้าการจะตาย ทำวันจันทร์ ดีตอนต้น ตอนปลายเสีย ทำวันอังคารเสมอตัว ทำวันพุธ ไม่ได้ผล ทำวันพฤหัสบดี ดี

ตอนต้น ตอนปลายเสีย ทำวันศุกร์ ดีนัก ประสิทธิ์ ทุกประการ ทำวันเสาร์ ต้นร้ายปลายดี

ฤกษ์ ๖ ชื่อ **อารทรา** ดาวฉัตร์ ดาวตาสำเภา มี ๑ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ตอนต้นร้าย ตอนปลายดี ทำวันจันทร์ ตอนต้นดีแต่ปลายร้าย ทำวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี จะเดือดร้อนใจร้ายนัก เฉพาะวันพุธห้ามเดินทางไกล ทำวันศุกร์เกิดผลดีทุกประการ ทำวันเสาร์ ร้ายนักอย่าทำเลย

ฤกษ์ ๗ ชื่อ **ปุรนพสุ** ดาวเรือไชย ดาวสำเภาทอง ดาวหัวสำเภา มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะได้ลาภทุกประการ ทำวันจันทร์สำเร็จทุกประการ ทำวันอังคารเจริญอายุ เจริญสุข ทำวันพุธ เป็นมงคลแล ทำวันพฤหัสบดี ตอนต้นดีปลายร้าย ทำวันศุกร์ ดีนัก เจริญทุกประการ ทำวันเสาร์ จะบ่วยไข้ มิดี

ฤกษ์ ๘ ชื่อ **ปุษย์** ดาวสมอสำเภา ดาวปุยฝ้าย ดาวดอกบัว ดาวพวงดอกไม้ มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะได้ลาภสวัสดีมีไชย ทำวันจันทร์มิดี ห้ามเดินทางไกล ทำวันอังคาร จะได้ลาภ ทำวันพุธ หาลาภทางไกลดี ทำวันพฤหัสบดี จะได้รับความสุขดี ทำวันศุกร์ จะได้รับโทษร้ายนานาประการ ทำวันเสาร์ ประสพผลดีทุกประการ

ฤกษ์ ๙ ชื่อ **อสิเลส** ดาวพ้อม ดาวเรือน ดาวแขนคู้ มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะได้ลาภทุกประการ ทำวันจันทร์ ต้นดีปลายร้าย ไปทางไกลร้ายนัก ทำวันอังคาร จะต้องอาวุธหอกดาบ ทำวันพุธ มีลาภมาก ทำวันพฤหัสบดี อายุยืน ทำวันศุกร์ จะเกิดอุบาทว์ไม่ควรทำ ทำวันเสาร์ จะได้

ฤกษ์ ๑๐ ชื่อ **มาฆะ** ดาววานร ดาวงูตัวผู้ ดาวงอนไถ ดาวมูตโค มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ทำการดีนัก แต่ห้ามเดินทาง ทำวันจันทร์ จะได้ลาภสัตว์ ๒-๔ เท้า ทำวันอังคาร ไม่ดี ไฟจะไหม้ ตอนต้นดีตอนปลายร้าย ทำวันพฤหัสบดี จะมีความสุข ทำวันศุกร์ เกิดผลดี ทำวันเสาร์ จะได้บุตรธิดา แล

ฤกษ์ ๑๑ ชื่อ **บุรพผลคุนี** ดาวแรตผู้ ดาวงูเมีย ดาวเพดานหน้า มี ๒ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ไม่ดี เดินทางร้าย ทำวันจันทร์ การนั้นสำเร็จโดยดี ทำวันอังคาร ไฟจะไหม้ ทำวันพุธ ดีปลายมือ ทำวันพฤหัสบดี ดีนัก ทำวันศุกร์และวันเสาร์ ทรามแล อย่าทำ

ฤกษ์ ๑๒ ชื่อ **อุตรพผลคุนี** ดาวแรตตัวเมีย ดาวงูเหลือม ดาวเพดานหลัง มี ๒ ดวง

ทำการวันอาทิตย์และวันจันทร์ จะสำเร็จมีลาภมาก ทำวันอังคารและวันพุธ ไม่ดี จะเกิดอันตราย ทำการวันพฤหัส วันศุกร์ และวันเสาร์ ห้ามทำการ จะเกิดอันตราย

ฤกษ์ ๑๓ ชื่อ **หัตถะ** ดาวฝ่ามือ ดาวศอกคู้ ดาวเหนียงสัตว์ มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ชนะศัตรู ทำวันจันทร์ มีความสุข ทำวันอังคาร ไม่ดี เป็นโทษ ทำวันพุธ ดี มีความสุข ได้ลาภ แต่ไปทางไกลไม่ดี ทำวันพฤหัสบดี เสมอตัว ทำวันศุกร์ ดีนักได้ลาภ ทำวันเสาร์ ประกอบไปด้วยความทุกข์

ฤกษ์ ๑๔ ชื่อ **จิตรา** ดาวตาจรเข้ ดาวไต้ไฟ ดาวตุ่มน้ำ มี ๑ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะเกิดทุกข์ ทำวันจันทร์ เจริญดี ทำวันอังคาร ไม่ดีจะป่วยไข้ ทำวันพุธ ได้เสมอตัว ทำวันพฤหัสบดี ดีนัก ทำวันศุกร์และวันเสาร์ อุบาทว์นักแล

ฤกษ์ ๑๕ ชื่อ **สวาติ** ดาวช้างพัง ดาวกะออมน้ำ ดาวเหนียงผูกคอสุนัข มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ห้ามงานมงคล ทำวันจันทร์ คุ้มโทษได้ ทำวันอังคารได้ผลครึ่งเสียครึ่ง ทำวันพุธ ดี คุ้มโทษได้ ทำวันพฤหัสบดี เจริญดีนัก ทำวันศุกร์ ล้วนแต่เป็นมงคลแต่ ห้ามการเดินทาง มิดี ทำวันเสาร์ ดีนัก สำฤทธิผลแล

ฤกษ์ ๑๖ ชื่อ **วิสาขะ** ดาวฆ้อง ดาวแขนนาง ดาวคันฉัตร์ มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ดีทางยุทธการ ทำวันจันทร์ วันอังคาร อุบาทว์ห้ามทำ-การ ทำวันพุธ เจริญดีนัก ทำวันพฤหัสบดี ชนะศัตรู ทำวันศุกร์ ดีนัก จะได้สิ่งอันดี ทำวันเสาร์ ดีนัก มีความสุข

ฤกษ์ ๑๗ ชื่อ **อนุราธ** ดาวประจำฉัตร์ ดาวธนู ดาวหงอนนาค มี ๔ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ทั้ง ๔ วันนี้ให้กระทำการมงคลทุกประการ ห้ามเดินทางวันอังคารวันเดียว ไม่ดี ทำวันพฤหัสบดี วันศุกร์ ดีร้ายเท่ากัน ทำวันเสาร์ ดีนัก

ฤกษ์ ๑๘ ชื่อ **เชษฐ** ดาวช้าง ดาวคอนาค ดาวงาช้าง มี ๑๔ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ดีนัก ได้ลาภอันดี ทำวันจันทร์ วันอังคาร ร้ายนัก อย่าทำ ทำวันพุธ วันพฤหัสบดี มีความสุขความเจริญนัก แต่ห้ามไปหาโชควันพฤหัสบดีไม่เป็นผล ทำวันศุกร์ ได้ลาภอันดี ทำวันเสาร์ ไม่ดี ห้ามสรรพการ

ฤกษ์ ๑๙ ชื่อ **มูละ** ดาวช้างน้อย ดาวสดือนาค มี ๙ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะอุบาทว์ มิดีเลย ทำวันจันทร์ อุดมดีนัก ทำวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์ ห้ามสรรพการ จะเกิดอุบาทว์

ฤกษ์ ๒๐ ชื่อ **บุรพอาสาท** ดาวปากนก ดาวช้างพลาย ดาวสัปคับช้าง มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ ทำการเจริญดีนัก ทำวันจันทร์ ไม่ดีจะป่วยไข้ ทำวันอังคารจะมีชื่อเสียงปรากฏ ทำวันพุธ อุบาทว์นักแล ทำวันพฤหัสบดี จะป่วยไข้ ทำวันศุกร์ ศัตรูจะเป็นมิตร ทำวันเสาร์ ดีทุกประการ

ฤกษ์ ๒๑ ชื่อ **อุตรอาสาท** ดาวครุฑ ดาวช้างพัง ดาวแตรงอน มี ๕ ดวง

ทำการวันอาทิตย์และวันจันทร์ ดีนัก ประสิทธิทุกประการ วันอังคารห้ามการมงคล ทำวันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ ทำการเกี่ยวกับยุทธนาการ วันเสาร์ ห้ามให้ฤกษ์แล.

ฤกษ์ ๒๒ ชื่อ **สวนะ** ดาวหลักชัย ดาวโลง ดาวหามผี มี ๓ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ จะเกิดไฟไหม้ ทำวันจันทร์ ดีนัก มีความสุข วันอังคาร วันพุธ ทำการมิดีเลย จะป่วยไข้ ทำการวันพฤหัสบดี วันศุกร์ มีความสุขดี ทำวันเสาร์จะเกิดฟื้นไฟ ห้ามเดินทาง

ฤกษ์ ๒๓ **ธนิษฐ์** ดาวกา ดาวไซ มี ๔ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ มีความสุขความเจริญ ทำวันจันทร์ วันอังคาร มิดี ไฟจะไหม้ ทำวันพุธ วันพฤหัสบดี มิดี จะป่วยไข้ ทำวันศุกร์ วันเสาร์ ดีนัก อุดมสมบูรณ์นัก

ฤกษ์ ๒๔ ชื่อ **สตพิษ** ดาวมังกร ดาวพิมพ์ทอง มี ๔ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ วันจันทร์ อุบาทว์นัก อย่าทำเลย วันอังคาร ดีทุกประการ ทำวันพุธ ไม่ดี จะต้องโทษ ทำวันพฤหัสบดี เป็นมงคลดี ทำวันศุกร์ วันเสาร์ ร้ายนัก อย่าเดินทาง

ฤกษ์ ๒๕ ชื่อ **ปุรณภัทร** ดาวราชสีห์ผู้ ดาวหัวทราย ดาวเพดานหน้า มี ๒ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ทำการเกี่ยวกับการยุทธนาการดีทุกประการ ทำวันศุกร์ วันเสาร์ มิดี ศัตรูให้ร้าย

ฤกษ์ ๒๖ **ชื่อ อุตรภัทร** ดาวราชสีห์เมีย ดาวไม้เท้า ดาวเพดานตอนหลัง มี ๒ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ประสพลาภผลดีทุกประการ ทำวันพฤหัสบดีจะมีอัคคีภัย ทำวันศุกร์ ดีทุกประการ ทำวันเสาร์ อุบาทว์นัก

ฤกษ์ ๒๗ ชื่อ **เรวดี** ดาวปลาตะเพียน ดาวหญิงมีครรภ์ มี ๓๖ ดวง

ทำการวันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ดีนัก จะประสพความสุขความเจริญ ทำวันพฤหัสบดีจะเกิดอัคคีภัย เดินทางจะถึงแก่ชีวิต ทำวันศุกร์ จะต้องร้อนใจ ทำวันเสาร์ จะต้องพลัดพราก แล.

กฎการห้ามฤกษ์

๑. ก. ห้ามให้ฤกษ์ตอนปลายฤกษ์ ข. ห้ามให้ฤกษ์ก่อนวันสิ้นเดือน ๓ วัน ค. ห้ามให้ฤกษ์วันปลายปี ง. ห้ามให้ฤกษ์วันก่อนและหลังวันจันทร์คราธ หรือวันสุริยคราธ ๗ วัน จ. ห้ามวันพระเคราะห์ยกก่อนหรือหลังวันพระเคราะห์ยก ๒ วัน

๒. วันอาทิตย์ ห้ามฤกษ์ ๖,๙,๑๐,๑๒ วางลัคนาราศี พิจิก กุมภ์ มีน เจ้าการจะตายใน ๔ เดือน

วันจันทร์ ห้ามฤกษ์ ๒๒,๒๓,๒๔ วางลัคนาราศี เมถุน มังกร มีน เจ้าการจะตายใน ๑ เดือน

วันอังคาร ห้ามฤกษ์ ๓,๖,๑๐ วางลัคนาราศี กรกฎ พิจิก ธนู เจ้าการจะตายในครึ่งเดือน

วันพุธ ห้ามฤกษ์ ๔,๖,๙ วางลัคนาราศี สิงห์ มังกร มีน เจ้าการจะตายใน ๕ เดือน

วันพฤหัสบดี ห้ามฤกษ์ ๑๑,๒๖ วางลัคนาราศี กันย์ กุมภ์ มีน เจ้าการจะตายในครึ่งเดือน

วันศุกร์ ห้ามฤกษ์ ๘,๑๐,๑๕ วางลัคนาราศี กันย์ ตุลย์ กุมภ์ เจ้าการจะพลันตาย

วันเสาร์ ห้ามฤกษ์ ๑๐,๑๔,๒๗ วางลัคนาราศี กรกฎ มีน เจ้าการจะตายใน ๓ เดือน

๓. การวางลัคนาดวงฤกษ์ไว้ราศี เมษ พฤษภ กรกฎ สิงห์ ธนู มีน ห้ามให้จันทร์ หรือ พฤหัสบดี กุมลัคนา หรือ อยู่ในฤกษ์เดียวกัน จะประกอบไปด้วยโทษ พึงเว้น

๔. ถ้าจะยาตรา ทำการวิวาห์มงคล หรือทำสรรพการทั้งปวง ห้ามมิให้จันทร์เป็น ๗–๘ แก่ลัคนาดวงฤกษ์ หรือเป็น ๗–๘ แก่บาปเคราะห์ จะถอยกำลังเป็นกังวล เป็นวินาศน์แก่ผู้ทำการนั้นห้ามมิให้จันทร์ทับเสาร์ กิจการนั้นจะประสพความเศร้า มิดี

กฎการให้ฤกษ์

๑. ให้อาทิตย์ หรือ ศุกร์ หรือเสาร์ เป็น ๓ แก่ลัคนาดวงฤกษ์

๒. ให้พฤหัสบดีเป็น ๔,๕,๙ แก่ลัคนาดวงฤกษ์

๓. ให้อังคารเป็น ๔ เป็น ๘ แก่ลัคนาดวงฤกษ์

๔. ให้จันทร์เป็น ๑๑ แก่ลัคนาดวงฤกษ์ หรือเป็น ๗ แก่ตนุเศษ

๕. ให้พุธหรือพฤหัสบดี หรือศุกร์เป็น ๑,๔,๕,๗,๙,๑๐ แก่ลัคนาดวงฤกษ์

ทั้ง ๕ ประการนี้ล้วนทำให้ฤกษ์นั้นมีกำลัง นักปราชญ์สรรเสริญว่าเป็น โยคอันอุดม สรรพการทั้งปวงย่อมสำเร็จ

อนึ่ง ให้วางลัคนาในดวงฤกษ์ที่ นวางศ์ ตรียางศ์ พุธ พฤหัสบดี หรือศุกร์ ท่านว่าประเสริฐนักงานนั้นอุดมแล.

ลัคนาเกาะนวางศ์ดวงฤกษ์

ราศีธาตุไฟ ลัคนาเกาะนวางศ์ ที่

๑. จะมีนิมิตร์เป็นเสียงดนตรีขับกล่อมทางทิศทักษิณ และถ้ามีเสาร์หรือราหูกุมลัคนาดวงฤกษ์นั้นด้วย เหมาะแก่การออกศึกสงคราม ทำอาคม ปลุกเศกของขลัง

๒. จะมีสรรพสำเนียงฆ้องกลองคนขับร้องทางทิศอุดร เป็นนิมิตร์ดีจะพลันได้ลาภ

๓. ห้ามฤกษ์ทั้งปวง ยาตราจะถึงฆาต สรรพการอุบาทว์นัก

๔. ห้ามสรรพการ จะเกิดโทษวิวาทกัน คอยฟังข่าวร้ายทิศอุดร

๕. จะมีเสียงฆ้องกลองมโหรีขับกล่อมทางทักษิณ เป็นมงคลดี ลาภจะพลันได้ใน ๒ เดือน

๖. ห้ามสรรพการ ทำการมงคลล้วนอุบาทว์

๗. ทำการดีจะได้ลาภ จะได้ยินเสียงขับร้องทางทิศบูรพา พายัพเป็นนิมิตร์

๘. ห้ามสรรพฤกษ์ ทำการแล้วมีอันตรายนัก

๙. ทำการดี ตะมีนกบินมาทางทิศอิสาณ จะได้ลาภสัตว์ ๒–๔ เท้าโดยพลัน

ราศีธาตุดิน ลัคนาเกาะนวางศ์ ที่

๑. และที่ ๒. ห้ามการมงคลทุกชนิด ของจะหาย เจ้าการจะตาย ไฟจะไหม้

๓. ทำการดีนัก จะมีคนแบกกล้วยอ้อยมาทางทิศอุดร บูรพา

๔. ห้ามสรรพการ จะเจ็บไข้ล้มตาย จะได้ยินเสียงสวดมนต์ทางทิศทักษิณ

๕. จะเห็นนกบินมาหรือคนนุ่งผ้าลายเดินมาทางทิศพายัพ เป็นมงคลฤกษ์ สรรพการดีนัก

๖. สรรพการมงคลดี จะมีสัตว์ ๔ เท้าเดินมาทิศหรดี—ทักษิณ มีลาภดี

๗—๙. ทั้ง ๓ นวางศ์นี้ ห้ามสรรพการ จะเจ็บป่วยล้มตาย พลัดพรากจากกัน

ราศีธาตุลม ลัคนาเกาะนวางศ์ ที่

๑. ห้ามสรรพการ จะมีนกร้องมาจากทางทิศอุดร

๒. จะได้ยินคนทะเลาะกัน ออกศึกดี การมงคลร้ายนัก

๓. สรรพการดี จะมีเสียงดนตรีหรือสัตว์เดินมา เป็นนิมิตร์ดี

๔—๖. ทั้ง ๓ นวางศ์นี้ จะได้ยินสรรพสำเนียงกระจับปี่สีซอขับกล่อมทางทิศอุดร ได้ลาภมากแล

๗. ห้ามสรรพการมงคลและยาตรา จะเกิดอุบายอันตราย

๘. ทำสรรพการมงคลดี จะได้ยินเสียงนกร้อง คนร้องรำทำเพลงทางทิศหรดี มีลาภแล

๙. ห้ามการมงคลและยาตรา บุตรภริยาจะพลัดพรากตายจาก

ราศีธาตุน้ำ ลัคนาเกาะนวางศ์ ที่

๑. ทำสรรพการดี จะมีคนนุ่งห่มผ้าขาวม้าลายมาทางทิศอาคเนย์ หรือนกจะร้อง ดีนัก

๒.—๓. ห้ามสรรพการมงคล จะอุบาทว์ เจ็บไข้ได้ป่วย

๔. สรรพการดี มีผู้ทรงศีลเดินมาเป็นมงคลฤกษ์

๕—๘. ทั้ง ๔ นวางศ์นี้ ห้ามสรรพมงคล จะพลัดพรากจากกัน เกิดอุบาทว์นานาประการ

๙. สรรพการดี ยาตราดี จะมีเสียงดนตรีทางทิศอุดร เป็นมงคลฤกษ์.

ดิถีแมลงปอ

ดิถีแมลงปอหรือดิถีเรียงหมอนใช้ในการวิวาห์มงคลส่งตัวคู่บ่าวสาวเข้าหอ ท่านกำหนดดิถีควรไม่ควรดังนี้

ขึ้น ๑,๑๑,๑๕ ค่ำ แรม ๗, ๙ ค่ำ เรียกว่าสบขาขึ้นถ้าทำการเรียงหมอนดิถีทั้ง ๕ นี้ หญิงจะตายก่อนชาย ขึ้น ๒ ค่ำเรียกว่าสบขาลง ชายจะตายก่อนหญิง

ขึ้น ๓,๔,๘,๙,๑๔ ค่ำ แรม ๑,๕,๑๑,๑๒,๑๓,๑๕ เรียกว่าหัวชนกันถ้าทำการเรียงหมอนดิถีเหล่านี้ ชายหญิงคู่นั้นจะจากกัน

แรม ๓,๖ ค่ำ เรียกว่าเท้ายันกัน ถ้าทำการเรียงหมอนดิถีเหล่านี้ หญิงจะคลอดลูกยากมิฉนั้นลูกหรือหญิงนั้นจะตายเอง

ขึ้น ๕,๖,๑๒ ค่ำ แรม ๒ ค่ำ เรียกว่าเรียงหมอนหัวลง ถ้าทำการเรียงหมอนดิถีนี้ เมื่อมีครรภ์จะตายลงข้างหนึ่ง หรือจะต้องจากกัน บางตำราว่าเพียงเดือนเดียวต้องจากกัน

ขึ้น ๗,๑๐,๑๓ ค่ำ แรม ๔,๘,๑๐,๑๔ ค่ำ ทำการเรียงหมอนดิถีทั้ง ๗ นี้จะอยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่าเจริญดีนัก

ถ้าหาฤกษ์ให้เหมาะแก่ดิถีเรียงหมอนนี้ไม่ได้ ให้ทำการวิวาห์กันก่อนแล้วให้เจ้าบ่าวนอนรอเฝ้าหอก่อนจนกว่าจะได้ดิถีเรียงหมอนจึงส่งตัวเจ้าสาว

วันปลูกเรือน

ปลูกเรือนวันอาทิตย์ เรือนลับ วันจันทร์เรือนทอง วันอังคารเรือนโจร วันพุธเรือนผี วันพฤหัสบดีเรือนแก้ว วันศุกร์เรือนปราสาท วันเสาร์เรือนไฟ

วันเดินทางและห้ามเดินทาง

หนึ่งวาทีทิศจร จงอนุสรณ์คำนึง อาทิตย์พึงยาตรา ทักษิณาหาผล จันทร์ดลพายัพ อังคารบังคับเขตบูรณ์ พุธยุรยาตร์เยื้องเบื้องหรดีโดยบท ครูกำหนดอีสาน ศุกร์สู่สถานอาคเนย์ เสาร์จเรอุดรจักถาวรสุขสวัสดิไซร้สมดังจินดาได้ลาภล้ำอนันต์

หนึ่งทิศยงภยันต์ อาทิตย์ผันอุดรผินทุกข์ยงยินยิ่งเศร้า จันทร์ไต่เต้าหรดีศัตรูเวียนเวียผลาญ ภุมอีสานต้องทัณฑ์ พุธผันสู่บูรภาทิศ ภัยเพิ่มพิษพ้องพาน ครูจรฐานอาคเนย์ ทุกข์ทุ่มเททำภัย ศุกร์ดลโดยอุดร โรคร้อนแรงรุมด้วยเสาร์สู่ประจิมพิศม้วยมอดสิ้น เสียชนม์

ทิศเทวดาและมฤตยู

วันอาทิตย์	เทวดาอยู่ทิศ	อาคเนย์	มฤตยูอยู่ทิศ	พายัพ
วันจันทร์	,,	ประจิม	,,	บูรภา
วันอังคาร	,,	อีสาน	,,	หรดี
วันพุธ	,,	ทักษิณ	,,	อุดร
วันพฤหัสบดี	,,	พายัพ	,,	อาคเนย์
วันศุกร์	,,	บรูพา	,,	ประจิม
วันเสาร์	,,	หรดี	,,	อีสาน

ทำการมงคล ยาตรา พึงหลีกทิศมฤตยูเสียบ่ายหน้าสู่ทิศเทวดาจะสวัสดีมีชัย

ตำราดาว

เห็นดาวกลางวัน

ผิว่เห็นดาวกลางวัน.—

ทางทิศ บูรพา ขุนนางเมืองจะคิดคดใน ๕ วัน ๕ เดือน ได้ข่าว

ทางทิศ อาคเณย์ ไฟจะไหม้ ศึกจะเกิดใน ๙ วัน ๙ เดือน

ทางทิศ ทักษิณ ศึกจะมาทางทิศทักษิณใน ๑๐ วัน ๑๐ เดือน

ทางทิศหรดี จะเสียนาง สัตว์ ๒—๔ เท้าจะตาย มิฉะนั้นลูกค้าจะมาจากต่างเมืองใน ๙ วัน ๙ เดือน

ทางทิศประจิม จะมีเดช พราหมจะมาเมืองใน ๕ วัน ๕ เดือน

ทางทิศพายัพ จะมีผู้บูชามาก ปราชญ์จะมาใน ๗ วัน ๗ เดือน

ทางทิศอุดร จะมีของฝากราชบรรณาการมา แต่ลูกขุนเมืองจะตายใน ๓ วัน ๓ เดือน

ทางทิศอิสาณ ขุนนางจะอยู่ดีกินดี มีนางพญามาจากต่างเมืองใน ๔ วัน ๔ เดือน

เวลาเห็นดาวกลางวัน

เห็นดาวเมื่อแดดอุ่น ๘ วันลูกขุนอื่นจะเกิด

เห็นดาวเมื่องาย (สาย) ๑๕ วันข้าศึกจะยกพลหลวงมาถึงเมือง

เห็นดาวเมื่อเที่ยง ๑๐ เดือนข่าวจะมาถึง มิฉะนั้น ๑๕ วันสองขุนจะรบกัน

เห็นดาวเมื่อตะวันชาย (บ่าย) จะได้ทุกข์แก่ไพร่ฟ้า

เห็นดาวเมื่อเย็น ๕ วันจะมีลาภแก่เจ้าเมือง

ดาวใกล้พระจันทร์

ให้สังเกตดาวที่เข้ามาใกล้พระจันทร์

ทางทิศบูรพา เจ้าเมืองจะได้ราชเทวี ทางทิศอาคเณย์ ไฟจะไหม้

ทางทิศทักษิณ	ขุนนางเมืองจะตาย	ทางทิศหรดี	จะมีสำเภามาถึง
ทางทิศประจิม	ขุนนางเมืองจะตาย	ทางทิศพายัพ	จะเกิดศัตรูเมือง
ทางทิศอุดร	เจ้าเมืองจะมีลาภ	ทางทิศอิสาณ	เจ้าเมืองจะมีลาภ

กำหนดเวลาดาวใกล้พระจันทร์

ดาวใกล้พระจันทร์ ๓ ศอก ๓๐ วัน จะได้ข่าว
๒ ศอก ๒๐ วัน จะได้ข่าว
๑ ศอก ๑๐ วัน จะได้ข่าว

พระอาทิตย์ทรงกลด

พระอาทิตย์ทรงกลดเมื่อตอนเที่ยง แดงและดำเหลืองดังแสงหม้อไหม้มนตรี พระจะฆ่าพญาเสีย จะยากแก่ไพร่พลทั้งปวง

เกณฑ์ฝน

พฤหัศเล็งราหู ได้ฝน ๔๐๐ ห่า ร่วมราหูได้ฝน ๓๐๐ ห่า
อังคารเล็งราหู ได้ฝน ๒๐๐ ห่า ร่วมราหูได้ฝน ๑๐๐ ห่า
เสาร์เล็งหรือร่วมราหู ฝนน้อยหรือแล้ง
มฤตยูเล็งหรือร่วมราหู ได้ฝนทวีคูณเป็น ๒ เท่า
อังคารตกเรือนทวาร ฝนจะน้อยนัก
พระเคราะห์ใหญ่เสริด พระเคราะห์น้อยมนฑ์ ให้ลดเกณฑ์ฝนลงองค์ละ ๑๐๐ ห่า
อังคารอยู่ราศี สิงห์ พิจิก กุมภ์ จะมีลมพายุมาก
อังคารอยู่ราศี เมถุน กันย์ มีน ฝนจะแล้ง อากาศร้อนจัด
อังคารร่วมราศีและบาทเดียวกันกับเสาร์ ลมจะแรง ฝนจะแล้ง ไฟจะไหม้

ดาวหาง

ดาวหางไปทางทิศ ทักษิณ พญาจะได้ลาภใหญ่
บูรพา เขาจะคิดทำร้ายเจ้าเมือง

ดาวหาง

ดาวหางไปทางทิศ อุดร พญาเราจะมีชัยชนะศัตรู

ประจิม พญาเราจะถอยกำลัง

ดาวหางเข้าในวงพระจันทร์ จะแพ้เจ้าเมืองในปีนั้น

ดาวอยู่ริมพระจันทร์

อังคารอยู่ริมพระจันทร์ เบื้องบน อำมาตย์จะเป็นขุนหลวง

เบื้องต่ำ อำมาตย์ผู้ใหญ่จะตาย

พุธอยู่ริมพระจันทร์ เบื้องบน ขุนนางผู้น้อยจะเป็นขุนหลวง

เบื้องต่ำ นางต่างเมืองจะเอาเงินมาสู่เมือง

พฤหัศอยู่ริมพระจันทร์ เบื้องบน ผู้น้อยจะถอยผู้ใหญ่เสีย

เบื้องต่ำ ผู้ใหญ่จะถอยผู้น้อยเสีย

ศุกร์อยู่ริมพระจันทร์ เบื้องบน ราชเทวีและปุโรหิตจะตาย

เบื้องต่ำ จะยากแก่ราชา จะมีอันตราย

เสาร์อยู่ริมพระจันทร์ เบื้องบน ขุนนางจะอันตรายจากเมือง

เบื้องต่ำ สมณะและพราหมห์จะตาย

ดาวอยู่ใต้พระจันทร์กลางโพล้กลางเพล้จะเกิดโกลาหลทุกทิศ ทั้งแผ่นดินจะร้อนดังไฟ จะแพ้ทั้งช้างม้าวัวควายสัตว์ทั้งสิ้น

ดาวจรเข้

ให้พึ่งสังเกตดาวจรเข้ดังนี้

ดวงศีรษะได้แก่ มหากษัตริย์

ดวงเท้าหน้าทั้งสองได้แก่สมณะชีพ่อพราหมห์ผู้ทรงศีล

ดวงเท้าหลังทั้งสอง ได้แก่เสนาบดีอำมาตย์ราชปุโรหิต

ดวงหางนั้น ได้แก่ไพร่ชาวเมือง

ดวงใด ฐานใดฐานหนึ่งมีรัศมีเศร้าหมองริบหรี่ หรือศูนย์ไป ชนในฐานนั้น ๆ จะได้ทุกข์เวทนามากน้อยตามดาววิกาพนั้น ๆ

ดาวแสดงอาเภท

ดาวเข้ากลางพระจันทร์ อำมาตย์จะคิดคด ถ้าต้องแง่ซ้าย ๗ วันรู้ข่าว ถ้าต้องแง่ขวา ๕ วันจะเสียเมือง มิฉะนั้น ๓ เดือนเกิดศึก ดังเรื่องราชาธิราช

ติดแง่พระจันทร์ข้างใต้ ศึกจะมาตกทุ่งนา จะรู้ข่าว ๓–๗ วัน

ติดแง่พระจันทร์ข้างเหนือ จะเสียช้างม้านางและลูก ๕–๗ วัน

ติดหลังพระจันทร์ จะเกิดวิบัติทั่วแผ่นดินใน ๓ วัน

ดาวใดออกจากวงพระจันทร์ จะเกิดอสรพิษ ตะขาบ แมลงป่อง ขบกัดคน

ดาวกัตติกา เข้าในวงพระจันทร์ แผ่นดินจะไหว คนจะไข้เจ็บตายมาก

ดาวชนไก่ เข้าในวงพระจันทร์ พญาจะเจ็บไข้ตาย

ดาวตกเป็นสีแดง เป็นอุบาทว์ มิดีเลย

พระจันทร์เข้ากลางดาว จักมีศึกจักเสียเมือง

พุธเข้ากลางพระจันทร์ หญิงผู้ดีต่างเมืองจะมาสู่ แขกต่างเมืองจะมา

พฤหัศบดีเข้าในพระจันทร์ ผู้ใหญ่จะโทษผู้น้อย

พฤหัศบดีอยู่เหนือพระจันทร์ ผู้น้อยจะโทษผู้ใหญ่

ศุกร์เข้าในพระจันทร์ ปุโรหิต และเศรษฐีนีจักตาย

ศุกร์อยู่ริมฝ่ายบนพระจันทร์ หญิงจะมีภัย ผู้น้อยให้โทษผู้ใหญ่

ดาวเคราะห์พักร์ มณฑ์ เสริด

อังคาร เสริด จะเกิดยุคเข็ญแก่แผ่นดิน

อังคาร พักร์ จักมีศึกต่างเมือง

พักร์ในราศีเมษ พระมหากษัตริย์จะสวรรคต

พักร์ในราศีเมษ สิงห์ ธนู จะเกิดยุทธ โรคจะระบาด ลมและไฟกล้านัก

พุธ พักร์ในราศีกุมภ์ แผ่นดินจะร้อน จะมีศึก

ศุกร์ พักร์ข้าวจะแพง ฝนจะแล้ง

อังคารกับเสาร์ พักร์ในราศีพฤษภ สิงห์ ธนู มีน ไพร่พลเมืองจะล้มตาย

อังคาร มณฑ์ จะเกิดโรคห่า ป่วงลงแดง ไข้ทรพิษ

พุธ มณฑ์ ฝนจะแล้ง น้ำจะน้อย

พฤหัศ มณฑ์ จะแพ้สมณะชีพอพราหมณ์

ศุกร์ มณฑ์ ข้าวจะแพง ฝนจะแล้ง

เสาร์ มณฑ์ สัตว์จัตุบาททวิบาทจะเกิดโรคจะเกิดศึก ฝูงชนจะลำบาก

ธุมเกต

ถ้าเห็นดาวเป็นควันเรียกว่า ธุมเกต ให้พิจารณาตามทิศดังนี้

หนบูรพา จะมีพญาสามองค์ด้วยกันรวดปีหนึ่ง

หนอาคเณย์ ชาวบ้านราษฎรจะได้ความทุกข์ยาก ๓ เดือน

หนทักษิณ ท้าวพญาบรรพชิต ประชาราษฎร์จะเกิดทุกข์พยาธิ ๘ เดือน

หนหรดี ข้าวจะเหลือเกลือจะมาก ๓ เดือน

หนประจิม อำมาตย์ทั้ง ๔ จะประเสริฐแต่ข้าวจะแพง ไพร่และท้าวพญาจะอดหยาก ๑ ปี

หนพายัพ ชนจะเกิดพยาธิทุกข์ทั่วแผ่นดิน ๓ เดือน

หนอุดร พญาและลูกค้าจะชวนกันทำศึกเมืองอื่น ๘ เดือน

หนอิสาณ ท้าวพญาประชากรจะอยู่เย็นเป็นสุข

ดูแผ่นดินหลับและฟื้น

อาทิตย์อยู่กุมภ์ จันทร์อยู่ตุล แผ่นดินจะฟื้น

พุธกับราหูอยู่ พฤษภ แผ่นดินจะฟื้น

ศุกร์กับเสาร์อยู่กรกฎ อังคารอยู่มิน แผ่นดินจะฟื้น

เสาร์ตกทวาร แผ่นดินจะหลับ บ้านเมืองจะฉิบหาย

อังคาร พฤหัศ เสาร์ ตกทวาร แผ่นดินจะพัง พญาจะตาย จะฆ่ากันเอง

พฤหัศอยู่แห่งใดมี ๑–๓–๗–๘ อยู่ด้วย ฝูงชนจะเจ็บไข้เกิดโรค แต่ฝนตกดีนัก

พฤหัศอยู่เรือนเกษตร์ และอาทิตย์เป็น ๔–๗–๑๐–๑๒ แก่พฤหัส พญามนตรีจะตาย

ดาวชนกัน

๔–๗ ชนกัน จักเกิดยุคเข็ญ ไฟจะไหม้ ศึกจะมี พราหมณ์จักตาย

๔–๘ ชนกัน จักเกิดรบพุ่งกันแล

๕–๓ ชนกัน เป็นโทษแก่ขุนเมือง ไฟจะไหม้ คนจะตาย

๖–๕ ชนกัน ลูกขุนมูลนายจะเป็นศัตรูกัน จะแพ้ผู้ใหญ่

๕–๗ ชนกัน เป็นโทษแก่เมืองขึ้น จักเกิดศึกกลางเมือง

๖–๘ ชนกัน จักมีราชบูชา พราม์หบัณฑิตย์มาสู่

๗–๓ ชนกัน ชานนอกจะแข็งรบกันทุกแห่ง เมืองตะวันตกจะตายมาก

๗–๕ ชนกัน เป็นโทษแก่ขุนนางเมือง นางพญาหากจะทำร้าย

๘–๕ ชนกัน จักแพ้โหร ๆ และปราชญ์ราชบัณฑิตย์

๘–๗ ชนกัน มีนางต่างเมืองมาสู่ จักมีลาภมาก

ยาตรา :—

ผิจะยาตรา ให้รู้คุณโทษในวันจะยาตรานั้น ให้ยาตราโดยโฉลกดังกล่าวนี้

ยาตราวันอาทิตย์ ประดับอาภรณ์แดงถือธนู เอาน้ำใส่ศีรษะ เอาเสียงปี่และเสียงไก่ขันเป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันจันทร์ ประดับอาภรณ์ขาว ถือดาบและเขนนอนเสียก่อนเอาเสียงดุริยดนตรีเป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันอังคาร ประดับอาภรณ์สีชมพู ถือดาบกินน้ำอ้อยก่อน เอาเสียงสุนัขหอนเป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันพุธ ประดับอาภรณ์เขียวสีใบตอง ถือดาบกินอาหารก่อนเอาเสียงแตรสังข์เป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันพฤหัศบดี ประดับอาภรณ์สีเมฆหมอก ถือหอก กลั้นใจเอานิ้วกลางกับนิ้วแม่มือหยิบเถ้ากลางใจเตาเจิมหน้าผาก เอาการเห็นคชปักษีนกใหญ่เป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันศุกร์ ประดับอาภรณ์สีเหลืองเลื่อม ถือธนู หยุดพักเสียก่อนเอาเสียงคนเสียงนกเป็นสกุณสังหรณ์

ยาตราวันเสาร์ ประดับอาภรณ์สีดำ ถืออาวุธทำขึ้งโกรธกันก่อน เอาการเห็นกาและนกดุเหว่าเป็นสกุณสังหรณ์

ส่วนทิศทางสำหรับยาตรานั้น ได้กำหนดวันและทิศอันเป็นมงคล และอัปมงคลดังนี้

หนึ่งวาทีทิศจร จงอนุสสรคำนึง อาทิตย์พึงยาตรา ทักษิณาหาผล จันทร์ดลพายัพ อังคารบังคับเขตร์บูรพ์ พุธยูรยาตร์เบื้องหรดีโดยบท ครูกำหนดอิสาณ ศุกร์สู่สถานอาคเณย์ โสรจเรอุดร จักถาวรสุขสวัสดิ์ไซร้ สมดังจินดาได้ ลาภล้ำอนันต์

หนึ่งทิศยงภยันตร์ อาทิตย์ผันอุดรผิน ทุกข์ยงยินยิ่งเศร้า จันทร์ไต่เต้าหรดีศัตรูวีเวียนผลาญ ภุมอิสาณซ้องทัณฑ์ พุธสู่บรรพ์บูรพาทิศ ภัยเพิ่มพิษพ้องพาน ครูจร

สถานอาคเณย์ ทุกข์ทุ่มเททำภัย ศุกร์ดลโดยอุดร โรคแรงร้อนรุมด้วย เสาร์สู่ประจิม ม้วย มอดสิ้นเสียชนม์

อคนิโรธ

คือวันที่พระเพลิงโกรธ ทำการแล้วจะเดือดร้อน จึงควรงดเว้นวันเหล่านี้เสีย

ทเว ทเว	ขึ้นหรือแรม	๒ ค่ำ	อัคนิโรธตก	ในป่า	ห้ามเที่ยวป่า
นธีติล	,,	๓ ค่ำ	,,	ในน้ำ	ห้ามไปทางน้ำทางเรือ
จตุมพุพเต	,,	๔ ค่ำ	,,	ในภูเขา	ห้ามเข้าป่า
อฏฐิยาเน	,,	๘ ค่ำ	,,	ในยวดยาน	ห้ามขี่ยวดยาน
นวเคหา	,,	๙ ค่ำ	,,	ในเรือน	ห้ามการมงคลในบ้าน
ทเวทสอิตฺถีโย	,,	๑๒ ค่ำ	,,	ในตัวหนึ่ง	ห้ามซ้องเสพกามคุณ
จตุทฺทสสีมายัง	,,	๑๔ ค่ำ	,,	ในพัทธเสมา	ห้ามบวชภิกษุ

วันห้ามทำการ

"บวชวัน ๑๔ เผาผีวันศุกร์ โกนจุกวันอังคาร แต่งงานวันพุธ" อธิบายว่า การบวชวันขึ้นหรือแรม ๑๔ ค่ำ กล่าวกันว่าอุปัชฌาจะเดือดร้อนใจเผาผีวันศุกร์ญาติที่อยู่ข้างหลังจะตายตาม โกนจุกวันอังคาร เด็กจะมีอันตรายแต่งงานวันพุธ อันเป็นวันสุนัขนาม คู่บ่าวสาวจะไม่ซื่อตรงต่อกัน จะทำกิจการใด ก็ควรหลีกเลี่ยงวันห้ามเหล่านี้

ดิถีมหาศูนย์

จะกล่าวถึงดิถีมหาศูนย์ ทวาทศมาสเป็นเค้ามูล นุกูลไว้ตามไสยเวทมาว่าเดือน ๖ เดือน ๓ ห้าม ๔ ค่ำ ถึงฤกษ์ดีก็อย่าทำเกิดโทษา เดือน ๗ เดือน ๑๐ ห้ามตามตำรา บุราณว่า ๘ ค่ำเป็นสำคัญ ถ้าเดือน ๘ เดือน ๕ ห้าม ๖ ค่ำจะเกิดกรรมวิตกใหญ่ ภัยมหันต์ เดือน ๑๑ เดือน ๒ ก็เหมือนกันกำหนดวันขึ้น แรม ๑๒ มี เดือน ๙ เดือน ๑๒

ห้าม ๑๐ ค่ำ ว่าอย่าทำการใหญ่ไม่เข้าที หนึ่งท่านห้ามเดือนอ้ายและเดือน ๔ ห้ามดิถี ๒ ค่ำอย่าทำการ ห้ามทั้งขึ้นแรมทุกเดือนมา เป็นมหาศูนย์ฤกษ์อันอาจหาญถึงฤกษ์อื่นหมื่นดีไม่ต้านทาน คงวิกาลจัญไรเกิดภัยโต

ดิถีมหาศูนย์ เป็นวันห้ามทำการทั้งข้างขึ้นและข้างแรม อย่าทำการมงคลใด ๆ ทั้งสิ้น และอีกแบบหนึ่งกำหนดอาทิตย์อยู่ราศีต่าง ๆ ห้ามวันขึ้นแรมกำกับไว้ดังนี้

อาทิตย์อยู่ราศี	เมษและกรกฎ	ห้ามขึ้นและแรม ๖ ค่ำ
,,	พฤษภและกุมภ์	ห้ามขึ้นและแรม ๔ ค่ำ
,,	เมถุนและกันย์	ห้ามขึ้นและแรม ๘ ค่ำ
,,	ธนูและมีน	ห้ามขึ้นและแรม ๒ ค่ำ
,,	สิงห์และพิจิก	ห้ามขึ้นและแรม ๑๐ ค่ำ
,,	ตุลย์และมังกร	ห้ามขึ้นและแรม ๑๒ ค่ำ

สงกรานต์

วัน "มหาสงกรานต์" เป็นวันที่พระอาทิตย์เคลื่อนจากราศีมีนเข้าสู่ราศีเมษโดยการโคจรครบรอบ มีสมผุส ๐ ราศี ๐ องศา และเวลาสงกรานต์มาเวลานั้นก็ ๐ ลิบดา

"วันเนาว์" เป็นวันซึ่งอยู่ระหว่างกลางวันสงกรานต์กับวันเถลิงศก

"วันเถลิงศก" เป็นวันที่ขึ้นปีใหม่จุลศักราช

ถ้าวันอาทิตย์เป็นวันสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อ ทุงสะเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกทับทิม แก้วปัทมราชเป็นอาภรณ์ ภักษาหารอุทุมพร พระหัตถ์ขวาทรงจักร์ พระหัตถ์ซ้ายทรงสังข์ เสด็จนั่งมาเหนือหลังพระยาครุธ

ถ้าวันจันทร์เป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อโคราคะเทวี ทรงพาหุรัดทัดดอกปีบ แก้วมุกดาหารเป็นอาภรณ์ ภักษาหารน้ำมันเนย พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายทรงไม้เท้า เสด็จไสยาศน์มาเหนือหลังเสือ

ถ้าวันอังคารเป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อรากษสเทวี ทรงพาหุรัดทัดดอกบัวหลวง แก้วโมราเป็นอาภรณ์ ภักษาหารโลหิต พระหัตถ์ขวาทรงตรีศูร พระหัตถ์ซ้ายทรงธนูศิลป์ เสด็จไสยาศน์มาเหนือหลังสุกร

ถ้าวันพุธเป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อมัณฑาเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกจำปา แก้วไพฑูรย์เป็นอาภรณ์ ภักษาหารนมเนย พระหัตถ์ขวาทรงเหล็กแหลม พระหัตถ์ซ้ายทรงไม้เท้า เสด็จไสยาศน์มาเหนือหลังพา

ถ้าวันพฤหัสบดีเป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อกิริณีเทวี ทรงพาหุรัดทัดดอกมณฑา แก้วมรกฏเป็นอาภรณ์ ภักษาหารถั่ว งา พระหัตถ์ขวาทรงขอช้าง พระหัตถ์ซ้ายทรงปืน เสด็จยืนมาหลังช้าง

ถ้าวันศุกร์เป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อกิมิทาเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกจงกล แก้วบุษราคำเป็นอาภรณ์ ภักษาหารกล้วยน้ำ พระหัตถ์ขวาทรงพระขรรค์ พระหัตถ์ซ้ายทรงพิณ เสด็จนั่งมาหลังมหิงษา

ถ้าวันเสาร์เป็นวันมหาสงกรานต์ นางสงกรานต์ชื่อมโหธรเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกสามหาว แก้วนิลรัตน์เป็นอาภรณ์ ภักษาหารเนื้อทราย พระหัตถ์ขวาทรงจักร์ พระหัตถ์ซ้ายทรงตรีศูร เสด็จยืนมาหลังนกยูง

วิธีหาเวลามหาสงกรานต์

ให้ตั้ง ๖๐ ลงเอาลิบดาอาทิตย์ในวันยกลบ เหลือเท่าใดเอา ๒๔ คูณแล้วเอา ๖๐ หาร ลัพธ์เป็นจำนวนนาฬิกา เศษเป็นนาฑี วิธีนี้เป็นวิธีหาจากสมผุสอาทิตย์ ส่วนตำราของอาจารย์ทองเจือ อ่างแก้ว หาเวลาจากมัธยมอาทิตย์ซึ่งเป็นวิธีที่ถูกต้องแต่ต้องเรียนคำภีร์สุริยาตร์ การหาเวลาจากสมผุสนั้น เมื่อได้ตัวเลขบอกเวลาพระเคราะห์ยกมาแล้ว ลองทำสมผุสเวลานั้นโดยคำนวณทางสุริยาตร์ จะได้สมผุสไม่ตรงกับเวลานั้น นอกจากจะหาจากจุดมัธยมจึงจะตรงและถูกต้อง

ความเข้าใจเรื่องฤกษ์

สิ่งที่ยุ่งยากลำบากใจที่สุดของผู้ศึกษาโหราศาสตร์นั้นคงไม่พ้นเรื่องการให้ฤกษ์ทำการ เมื่อให้ฤกษ์ประกอบการมงคลไปแล้ว กิจการนั้นจะสำเร็จลุล่วงเป็นผลดีหรือประสพความล้มเหลว ข้อนี้เกี่ยวกับฤกษ์ที่ให้ไปทำการนั้นหรือเปล่ายังพิสูจน์หาความจริงไม่ได้ มีพุทธศาสนสุภาษิตว่า "อตฺโถ อตฺถสฺส นกฺขตฺตํ กึ กริสฺสนฺติ ตารกา" แปลความว่า "ประโยชน์เป็นฤกษ์ของประโยชน์เอง ดวงดาวจักทำอะไรได้" แต่คนทำการมงคลก็ยังต้องการหาฤกษ์อยู่ ผู้ให้ฤกษ์แต่ละคนแต่ละสำนัก มีวิธีการไม่เหมือนกันล้วนสลับซับซ้อนปิดบัง หวงแหนกัน ต่างคนพยายามจะขี่ดาวให้พ้นกรรมเก่ากรรมใหม่ ต้องใช้สมองใช้แรงงานมากมาย จึงจำเป็นต้องตั้งค่ากำนลไว้สูงเป็นร้อยเป็นพันบาทก็มี เพราะค่าวิชาความรู้แต่ละคนไม่เท่ากัน แต่จะช่วยให้พ้นกรรมได้แค่ไหนก็ไม่มีใครทราบ

การให้ฤกษ์ที่ครูบาอาจารย์สั่งสอนกันมาให้ถือวันที่พระจันทร์โคจรเข้ากลุ่มดาวฤกษ์จำพวกบูรณฤกษ์อันได้แก่ ฤกษ์ มหัทธโน ภูมิปาโล เทวี ราชา สมโณ แต่มีบางท่านจะเป็นเพราะไม่รู้หรือแหวกแนวก็ไม่ทราบ ใช้วิธีวางลัคนาดวงฤกษ์เกาะฤกษ์ในราศีนั้น ๆ เช่นต้องการฤกษ์เทวีฤกษ์ ก็วางลัคนาดวงฤกษ์ไว้ที่ ฤกษ์ ๖ (เมถุน) หรือ ฤกษ์ ๑๕ (ตุลย์) หรือที่ฤกษ์ ๒๔ (กุมภ์) มีการวางลัคนาดวงฤกษ์แบบนี้จริง ๆ ได้เห็นมาแล้ว แต่กิจกรรมนั้นจะได้ผลอย่างไรยังไม่ทราบ นี่เป็นเครื่องส่อให้เห็นความเจริญความเสื่อมของวิชาโหราศาสตร์กันแล้ว จะพากันเข้ารกเข้าพงกันหมด

มีเรื่องที่อับจนปัญญาอีกประการหนึ่งไม่ทราบว่าเริ่มใช้ในสมัยใด ที่กำหนดให้ใช้ ฤกษ์โจโรสำหรับปล้นค่าย ตีทัพ ฤกษ์เทศาตรีใช้เปิดร้านค้าขาย เปิดบาร์

และไนท์คลับตลอดจนโรงอาบนวด โรงมหรสพ เรียกฤกษ์นี้ว่า ฤกษ์หญิงแพศยา ฤกษ์เพชฌฆาตใช้หล่อพระ ปราบปราม ตามท้องคัมภีร์ได้ระบุไว้ว่าฤกษ์เหล่านี้เป็นฤกษ์แตก เรียกว่า ฉินทฤกษ์ ห้ามทำการมงคล เป็นฤกษ์ที่อยู่คาบกัน ๒ ราศี ได้แก่ฤกษ์ ๓, ๑๒, ๒๑ (โจโร) ฤกษ์ ๕, ๑๔, ๒๓ (เทศาตรี) ฤกษ์ ๗, ๑๖, ๒๕ (เพชฌฆาต) เมื่อฤกษ์เหล่านี้เป็นฤกษ์ที่ไม่สมบูรณ์ เป็นฤกษ์แตก การใช้เปิดร้านค้า เปิดโรงมหรสพ หล่อพระ กิจกรรมเหล่านั้นจะประสิทธิ์สมบูรณ์ได้อย่างไร ขอแทรกความคิดความเห็นส่วนตัวไว้ตรงนี้ไม่ทราบว่าจะผิดถูกอย่างไร เพราะยังแทงคัมภีร์ไม่ทะลุเหมือนกัน เมื่อต้องการจะใช้ฤกษ์เหล่านี้ทำการก็เพียงวางลัคนาดวงฤกษ์เกาะฤกษ์นั้นๆ ส่วนฤกษ์วันต้องใช้ฤกษ์ที่พระจันทร์เสวยจำพวกบูรณฤกษ์เป็นหลัก การเอาฤกษ์แตกฤกษ์ชั่วมาทำเป็นฤกษ์ที่สมบูรณ์นั้นไม่ควรจะใช้กันเลย อนึ่งฤกษ์ ๑, ๑๐, ๑๙ (ทฤทโธ) เป็นฤกษ์ที่อยู่ต้นราศีเมษ สิงห์ ธนู และ ฤกษ์ ๙, ๑๘, ๒๗ (สมโณ) เป็นฤกษ์ที่อยู่ปลายราศี กรกฎ พิจิก มีน นั้นนับว่าเป็นฤกษ์กลางๆ ไม่ต้องห้ามการมงคล เห็นใช้ฤกษ์ทฤทโธในการหมั้นสู่ของานบ่าวสาว ว่ากันว่าเป็นฤกษ์ชูชก และฤกษ์เกี่ยวกับความสงบสุขก็ใช้สมโณฤกษ์ ถือเป็นฤกษ์พระ

ได้กล่าวมาแล้วว่า การให้ฤกษ์นั้นมีวิธีการสลับซับซ้อนมากมาย เริ่มแรกต้องตรวจวันตามกาลโยคก่อน หาวันที่เป็นธงไชย อธิบดี บางท่านก็ใช้วันอุบาทว์ด้วย กล่าวว่า คำว่า "อุบาทว์" มาจาก "อุปาสน" แปลว่ารับใช้เกี่ยวโยงเป็นตัวเชื่อมฤกษ์ ไม่ใช่แปลว่า เสนียดจัญไรอย่างที่เข้าใจกัน บางท่านไม่เลือกวันเพียงถือบูรณฤกษ์เป็นสำคัญ ขั้นต่อมาก็วางลัคนาในดวงฤกษ์ ตรงจุดนี้ถือว่าสำคัญมากต้องให้ลัคนาสัมพันธ์กับดวงชะตาของเจ้าภาพ ถ้าเป็นงานมงคลสมรสที่คู่บ่าวสาวมีลัคนาไม่ร่วมกันหรือเจ้าภาพบางท่านไม่รู้วันเวลาเกิด วางลัคนาฤกษ์แบบนี้

จึงยุ่งยากมาก เพื่อตัดปัญหานี้จึงเปลี่ยนวิธีการมาหาฤกษ์ดีที่สมบูรณ์ในวันนั้น และวางลัคนาในดวงฤกษ์ให้เป็นประโยชน์ต่อเจ้าภาพหลีกเลี่ยงลูกพิษในราศีนั้น ๆ เสีย

"ลูกพิษ" เป็นข้อห้ามที่สำคัญของการให้ฤกษ์ กล่าวว่าเป็นอุปสรรคให้ความเดือนร้อนเป็นอันตรายต่อเจ้าภาพนัก ผู้ให้ฤกษ์จำต้องหลีกเลี่ยงเสียลูกพิษอยู่ประจำตรียางค์ดังนี้

ในราศี เมษ กันย์ ธนู มีน ลูกพิษอยู่ในปฐมตรียางค์ ถูก พิษนาค (ลูกแรก)
,, พฤษภ สิงห์ ตุลย์ กุมภ์ ลูกพิษอยู่ใน ทุติยตรียางค์ ถูก พิษครุฑ (ลูกที่ ๒)
,, เมถุน กรกฎ พิจิก มังกร ลูกพิษอยู่ใน ตติยตรียางค์ ถูก พิษสุนัข (ลูกที่ ๓)

เมื่อจะวางลัคนาดวงฤกษ์จึงต้องหลีกลูกพิษนี้เพื่อให้ฤกษ์นั้นเป็นฤกษ์บริสุทธิ์สมบูรณ์ เมื่อต้องการทราบว่าตรียางค์หนึ่ง ๆ นานเท่าไร เพียงเอาอันโตนาฑีของราศีนั้นแบ่งเป็น ๓ ส่วนก็จะรู้ว่าตรียางค์หนึ่งมีกี่นาฑี เช่นราศีเมษ มี ๑๒๐ นาฑี ตรียางค์หนึ่งจึงมี ๔๐ นาฑี ถ้าจะวางลัคนาในราศีเมษจึงต้องเว้นเวลาต้นราศีเมษเสีย ๔๐ นาฑีก่อนเพื่อหลีกตรียางค์ลูกพิษแรก เมื่อหลีกตรียางค์ลูกพิษแล้วต้องเลือกนวางค์ที่ลัคนาฤกษ์จะเกาะอีก เกาะนวางค์ที่เป็นศุภเคราะห์เพื่อเป็นศุภมงคลเมื่อดูฤกษ์บน (นภดล) แล้ว ยังต้องดูฤกษ์ล่าง (ภูมิดล) อีก ให้สอดคล้องต้องกัน การหาฤกษ์ที่ดี ๆ จึงยาก มีวิธีการสลับซับซ้อนมากมาย เป็นความรู้ความชำนาญของแต่ละบุคคล แต่ละสำนักที่จะสรรหามาประกอบการให้ฤกษ์

การให้ฤกษ์แบบ "นภดล" คืออาศัยการโคจรของพระจันทร์เข้าเสวยฤกษ์นั้น ดูเหมือนจะเพิ่งมาใช้กันสมัยที่มีปฏิทินโหราศาสตร์พิมพ์ออกมาจำหน่ายแล้ว ก่อนหน้านั้นขึ้นไปคงใช้แบบ "ภูมิดล" เป็นฤกษ์ล่างสำหรับปลูกบ้านแต่งงาน ดูวันจมวันฟู ดูหัวนาคหางนาค วันขุดหลุม ดูวันอำมฤคโชคสิทธิโชค

ส่งตัวคู่บ่าวสาวก็ใช้เพียงดิถีแมลงปอเท่านั้น สมัยรุ่นปู่ย่าตายายนั้นก็ใช้แบบฤกษ์ภูมิดลทั้งนั้นแต่ก็นับว่าแปลกที่บ้านของท่านกลับมีอายุเป็นร้อยปีก็มี ไม่พังแต่งงานกันแล้วมีอายุยืนร่วมร้อยปี ทั้งที่เป็นการแต่งงานแบบคลุมถุงชนด้วยซ้ำยังมีลูกหลานเต็มบ้านอยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่าไม่แยกกันอยู่ แต่สมัยนี้โหราศาสตร์กำลังเฟื่องฟู ปลูกบ้านไม่ทันเสร็จก็พังเสียแล้ว แต่งงานยังไม่ครบปีก็มีอันจะต้องจากกันไป ฆ่ากันระหว่างทำพิธีก็มี ผู้มีชาตาที่มีคู่ไม่ดี ไม่ปกติสุข ฤกษ์แต่งงานช่วยให้ปกติสุขได้หรือไม่ ถ้าช่วยได้กรรมที่แสดงในดวงจะผิดไหม เหล่านี้เป็นสิ่งน่าสงสัยที่คิดไม่ออกมองไม่เห็น เพราะยังแทงคัมภีร์ไม่ทลุ ตามที่บอกไว้ ขอสารภาพว่าจนปัญญาจริง ๆ

ในที่สุดนี้ขอคารวะแด่ครูอาจารย์และท่านผู้ทรงความรู้ทุกท่าน หากข้อเขียนนี้ไม่ถูกต้องเป็นความเขลารู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้เขียนเอง ขอจงได้ให้อภัยในความผิดพลาดนี้ด้วย

ศุภมัสดุ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ ๘๓ ถนนบำรุงเมือง โทร. ๒๒๑๐๓๗๔
นางบุญชู ธรรมาชีวะ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๒๒